

ΚΟΝΙΤΣΑ

180 Γενάρης - Φλεβάρης 2015

ΚΟΝΙΤΣΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗΣ
ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Περίοδος Τρίτη • Τεύχος 180 Γενάρης - Φλεβάρης 2015 • Euro 3

Π ε ρ ι ε χ ό μ ε ν α

Σελ.

1	«Το κύκνειο άσμα...», Σ.Ε.
3	Ο Κονιτσιώτης Χουσεΐν Νταλμάν, Χ. Γκούτου
6	Με τους Ιταλούς στην Αλβανία, Θ. Ζιώγα
11	Η αιχμαλωσία του Ν. Μπεκιάρη, Κων. Πύρρου
15	Εκδήλωση για την απελευθέρωση της Κόνιτσας
16	Εγκαίνια έκθεσης, Σ.Τ.
17	Πετρογέφυρα Κόνιτσας, Β. Τσιαλιαμάνη
19	Προτομές και ιστορική μνήμη, Β. Τσ.
21	Μια φωτογραφία μια ιστορία, Η. Ανδρέου
22	Αφανείς ήρωες, Σ.Τ.
24	Δελτίο τύπου Δήμου
25	Σκέψεις για την πρόσβαση στη Μονή Στομίου, Χ. Ρεμπέλη
28	Το Ορφανοτροφείο Κόνιτσας, Ε. Ευαγγελίδη
31	«Αγαπημένο μου σύνταγμα» (Βιβλιοπαρουσίαση), Σ. Οικονόμου
34	Για τα σεισμοδάνεια, Β. Τσ.
35	15αύγουστος παλαιά και τώρα, Π. Μπούνα
37	«Ο καλόγερος του λαού», Λ. Γκογκώνη
39	Καραμπινιερία στη Μόλιστα, Δ. Παπαλάμπρου
43	Αναμνήσεις, Δ. Καρβέλη
46	Ο Χαιρετισμός, Α.Π.
47	Η Δοξασμένη Κοιλάδα, Η. Παπαζήση
49	Προς το περιοδικό «ΚΟΝΙΤΣΑ», Γ. Μάρραιη
51	Μολιστινά Μολιστινού
52	Εκδηλώσεις Λαγκαδιωτών, Π. Νάτση
53	Η κρεμαστή γέφυρα, Π. Δήσιου
54	Η Αετόπετρα Κόνιτσας, Γ. Διδασκάλου
57	Η Ελιά π. Ιωήλ (ποίημα)
58	Τα πετρογέφυρα (ποίημα), Δ. Καλτσούνη
59	Η πίτα Μοναστηριωτών
60	Τοξοβολία, Κ. Αγόρου
62	Σχόλια - Ειδήσεις - Κοινωνικά
65	Γ. Βελλάς, Ν.Φ.
71	Εκλογικά Αποτελέσματα

180. Γενάρης - Φλεβάρης 2015

Φωτ. εξωφ. Π.Σ.Τ. Η γέφυρα «Κρεμαστή»

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ

«Σύλλογος Φίλων Περιοδικού
ΚΟΝΙΤΣΑ»

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

και Υπεύθυνος κατά Νόμο:

Σωτήρης Τουφίδης

Κόνιτσα 44.100

Τηλ. - fax. 26550 22212

Κιν. 6979138737

periodiko-konitsa@hotmail.com

Συντάσσεται από Επιτροπή:

Ανδρέου Ηλίας

Τουφίδης Σωτήρης

Τσιάνγκης Ίκαρος

Ετήσια συνδρομή:

Εσωτερικού 15 Ευρώ,

Εξωτερικού 30 Ευρώ ή 40 Δολ.

Αλληλογραφία - Συνδρομές

στον υπεύθυνο Σ. Τουφίδη

ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ - ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Θ Ε Ο Δ Ω Ρ Ι Δ Η

Γαριβάλδη 10,
45221 Ιωάννινα
τηλ. 26510 77358
e_theodo@otenet.gr

«Κύκνειο άσμα...»

Αγαπητοί μας συμπατριώτες, φίλοι και συνδρομητές του περιοδικού μας. Με τούτο το τεύχος βαδίζουμε στον 31ο χρόνο έκδοσής του στην Κόνιτσα.

Πέρυσι, τέτοιοι καιρό, απευθύναμε έκκληση σε όλους για την οικονομική στήριξη του περιοδικού.

Πολλοί φίλοι μας ανταποκρίθηκαν, άλλοι αδιαφόρησαν να μας στείλουν τις συνδρομές τους.

Σας ενημερώνουμε για τα οικονομικά της περασμένης χρονιάς (2014).

Έξοδα 20.196,50

Έσοδα 17.378,43

Σύνολο 2.818,07 έλλειμμα

Όπως βλέπετε, φίλοι μας, βρισκόμαστε στα πρόθυρα οικονομικής κατάρρευσης.

Αν θέλουμε τη συνέχεια του περιοδικού μας για να μην είναι τούτο το τελευταίο τεύχος, ας το βοηθήσουμε, ο καθέ-

νας μας ανάλογα με τις δυνατότητές μας.

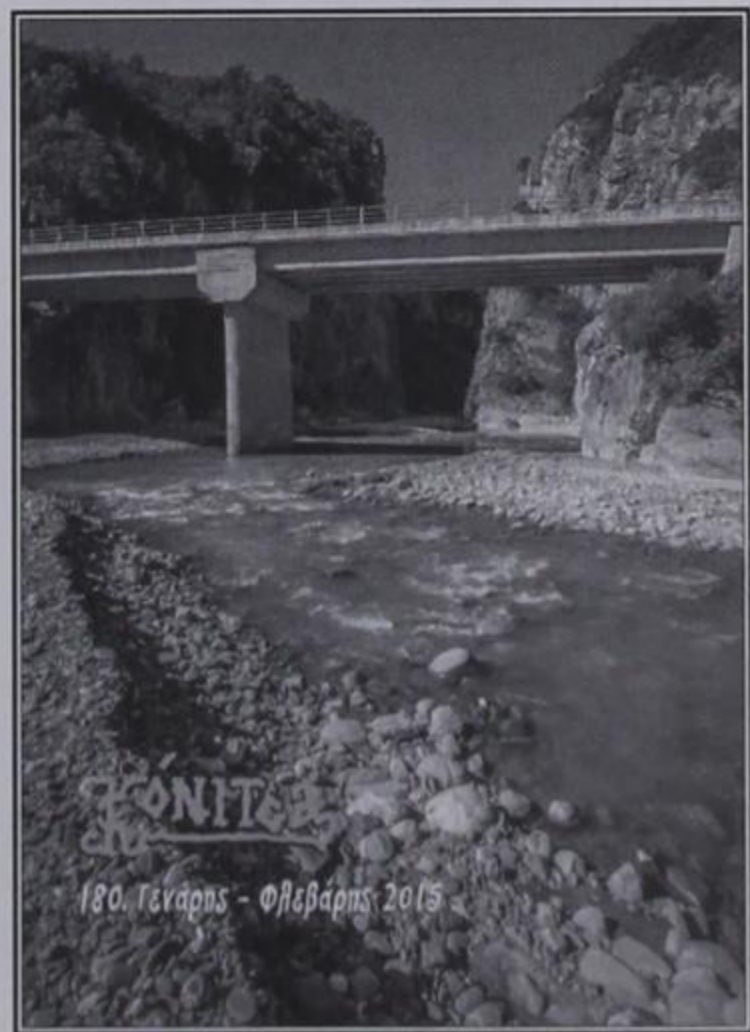
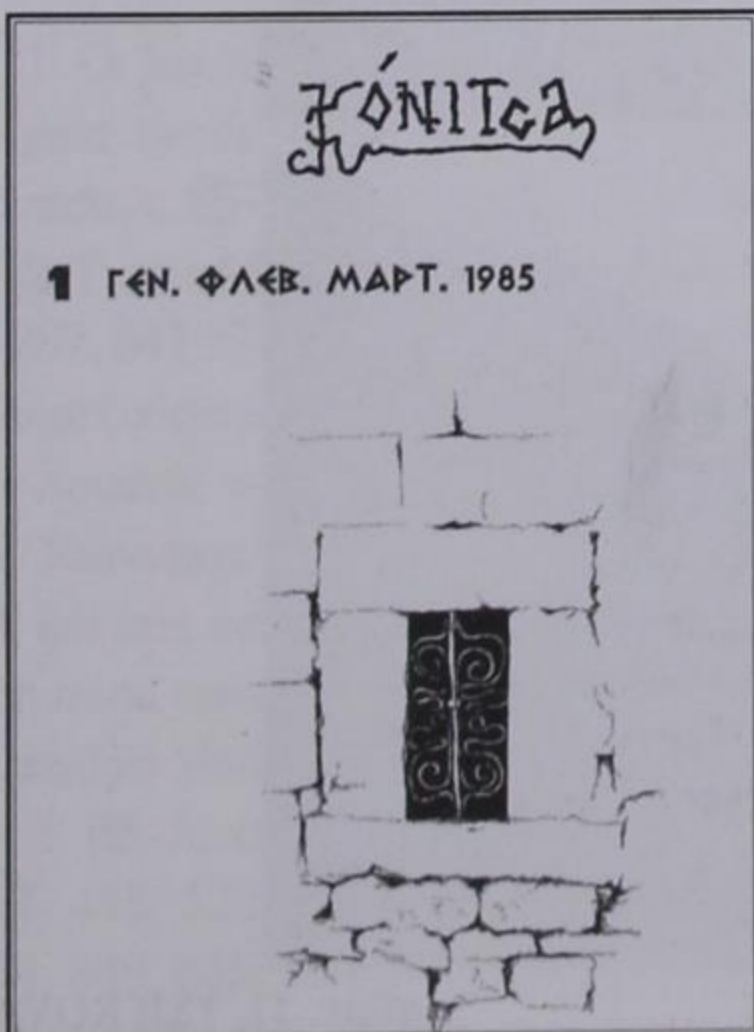
α) Όσοι οφείλουν συνδρομές προηγούμενων χρόνων να τις στείλουν με τη φειτηνή. Χωρίς καθυστέρηση.

β) Καταλαβαίνουμε την οικονομική κρίση όλων των φίλων γι' αυτό δεν κάναμε τόσα χρόνια αύξηση της συνδρομής, όμως υπάρχουν και συνδρομητές που μπορούν να δώσουν κάτι παραπάνω. Αν αγαπούν το περιοδικό ας μας βοηθήσουν.

γ) Τέλος, απευθυνόμαστε στις Αδ/τητες και Συλλόγους των χωριών μας. Αν θέλουν, μπορούν να διαθέσουν από κληροδοτήματα ή από τον προϋπολογισμό τους κάποιο ποσό για το περιοδικό που είναι πάντα ανοιχτό στη συνεργασία και την προβολή τους.

Με εγκάρδιες ευχές σε όλους για τον καινούριο χρόνο.

Η ΣΥΝΤ. ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΑΠΟΚΡΙΑΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΚΟΝΙΤΣΑ

ΦΩΤ. Π. ΤΣΙΓΚΟΥΛΗΣ

Ο ΚΟΝΙΤΣΙΩΤΗΣ ΧΟΥΣΕΪΝ ΝΤΑΛΜΑΝ, 1765-1835

ΧΑΡΙΛΑΟΣ Γ. ΓΚΟΥΤΟΣ

Ο μπέης Χουσεΐν Νταλμάν ή Κονίτσας ή Κοντσελής καταγόταν από την Κόνιτσα. Όμως, στην γενέτειρά του δεν διασώθηκαν πληροφορίες γι' αυτόν¹, πιθανότατα επειδή ίσως ο ίδιος και ο αδερφός του Χασάν Νταλμάν έφυγαν από την Κόνιτσα σε μικρή ηλικία, έμεινε δε εκεί η αδελφή τους μόνο. Ο Χουσεΐν έζησε περίπου κατά τα έτη 1765-1835 και ήταν άγαμος μάλλον.

Κατά τα έτη 1807-1817 και 1820, υπηρέτησε στην Πόλη ως καπουκεχαγιάς του Αλή Πασά, δηλαδή ως εκπρόσωπος του στην σουλτανική Αυλή (Υψηλή Πύλη). Ο Μάνθος Οικονόμου, σύμβουλος του Αλή, κατά την επίσκεψή του

στην Πόλη το 1812 έγραψε στον Αλή ότι ο Χουσεΐν ενεργεί με σύνεση, επιμέλεια, προσοχή, μεθοδικότητα και αφοσίωση, αλλά πρέπει να μάθει να προβαίνει και σε δωροδοκίες. Το 1815 ο Χουσεΐν ζήτησε από τον Αλή να του αυξήσει τον μισθό του (750 γρόσια) επειδή οι υπηρεσιακές δαπάνες του (5 πουργιά με άσπρα) αυξήθηκαν². Στο δημοσιευθέν Αρχείο του Αλή πασά, περιέχονται και 34 επιστολές που έστειλε ο Χουσεΐν από την Πόλη, τις περισσότερες στον Αλή³. Έγραφε ελληνικά, αλλά με πολλά λάθη ορθογραφικά και συντακτικά, χρησιμοποιούσε δε και πολλές λέξεις τούρκικες και αλβανικές.

1. Οι Κονιτσιώτες γονείς της Χάμκως συγγένευαν με την οικογένεια Νταλάμπεη στο Καφζέζι της Κολώνιας (Ευρ. Σούρλας, Ηπειρ. Χρονικά, τ. 1941 151, 170, πρβλ. Χ. Γκούτος, Κόνιτσα, τ. 2010 418), με την οποία οικογένεια ίσως συγγένευε και ο Χουσεΐν.

2. Γι τα προεκτεθέντα. βλ. Β. Παναγιωτόπουλος (επιμέλεια), Αρχείο Αλή πασά, 2007 τ. Β' 287, 541. Ο επιμελητής του έργου τούτου χαρακτηρίζει τον Χουσεΐν ως καπουτσοχαντάρη (πληρεξούσιο για εξωτερικές υποθέσεις του πασά). Όμως ο Γάλλος πρόξενος μνημονεύει τον Χουσεΐν ως Καρι Κιάγα Hussein bey (Γ. Σιορόκας, Η εξωτερική πολιτική του Αλή πασά των Ιωαννίνων, 1999 329, 322), ο δε Γκεορ. Άρς (Η Αλβανία και η Ήπειρος στα τέλη του ΙΗ' και στις αρχές του ΙΘ' αιώνα, 1994 300) τον αναφέρει ως "κυρίως αντιπρόσωπο του Αλή πασά στην αυλή του σουλτάνου" (αλλά σε υποσημείωση, σελ. 315, τον συγχέει με τον Σιλιχτάρη Μπότα).

3. Βλ. Αρχείο Αλή πασά, τ. Α' 586, 656, 659, 668, τ. Β' 289, 413, 418, 420, 429, 436, 437, 445, 524, 528, 596, 597, 604, 606, 607, 613, 615, 618, 619, 625, 680, 682, 818, 844, 849, 855, 864, 870, 888, τ. Γ' 497.

Ο Αλή πασάς του ανέθεσε να διεκπεραιώσει σοβαρές υποθέσεις του και αλλού: στην Θεσσαλονίκη και στην Στρώμνιτσα (1818), στην Καβάγια της Αλβανίας και στην Λάρισα (1819, 1820). Διετέλεσε στην Θεσσαλία (τότε) διαχειριστής των κτημάτων του Αλή και του γιού του Βελή, διοικητή του πασαλικιού των Τρικάλων, καθώς και αντιπρόσωπος του Αλή (καπουτσοχαντάρης) ενώπιον του βαλή της Θεσσαλίας⁴. Ο Αλής το 1818 έγραψε στον Βελή πασά τα εξής: γνωρίζεις ότι ο Χουσεϊν είναι ξεχωριστός συνεργάτης μας, αφοσιωμένος στο σπίτι μας, ότι αυτός και οι δικοί του δεν μπορούν να αντιμετωπίσουν τις ανάγκες τους χωρίς την συμπαράστασή μας και ότι τώρα δυσκολεύονται πολύ, γι' αυτό φρόντισε με τον καλύτερο τρόπο για τα ζητήματα των κτημάτων που έχουν στη Θεσσαλία, με των οποίων τις προσόδους συντηρούνται. Ο Χουσεϊν το 1815 ζήτησε από τον Αλή να διορίσει τον αδελφό του Χασάν ως βοεβόδα των Σαλώνων (Άμφισσας)⁵.

Ο Βελής το 1805 κράτησε στην υπηρεσία του τον Χουσεϊν, που διέμενε τότε

στον Αλμυρό, ενώ απέλυσε δύο άλλους Κονιτσιώτες, καθώς και Λεσκοβικινούς, Καραμουρατάτες, Πρεμετινούς, Βοσινιώτες κ.ά. που παρείχαν και αυτοί υπηρεσίες ανεξάρτητες ή εξαρτημένες. Το 1814 ο Βελής απαγόρευσε στον Χουσεϊν να πωλήσει δια των αδελφών του τα 4 χωριά που είχε αποκτήσει στη Θεσσαλία και που ήδη επέφεραν χρέη στον Χουσεϊν, γι' αυτό εκείνος ζήτησε από τον Αλή να υποδείξει στον Βελή να επιτρέψει την πώληση, αλλιώς θα αναδεχθεί ο ίδιος ο Αλής τα 4 χωριά. Μεταξύ των μουσουλμάνων, από τους οποίους ο Βελής το 1814 ζήτησε να του καταβάλουν ληξιπρόθεσμους φόρους ως εκμεταλλευτές χωριών της Θεσσαλίας, ήταν και ο Χουσεϊν και ο αδελφός του Χασάν, αλλιώς η αδελφή τους, ως εκμεταλλευτές του χωριού Μπαμπά στα Τέμπη. Το 1818 ο Χασεκί Αλή Κονιτσιώτης εκχώρησε στον Χουσεϊν τις απαιτήσεις (ποσού 2.535 γροσίων με ετήσιο τόκο 20%) που είχε έναντι των κατοίκων δύο χωριών του Αλμυρού⁶.

Τον Μάρτιο του 1820 ο Χουσεϊν συνέπραξε στην απόπειρα δολοφονίας

4. Βλ. Αρχείο Αλή πασά, τ. Γ' 476, 334, 339. Στον ίδιο τόμο περιέχονται 3 επιστολές που έστειλε ο Χουσεϊν από την Στρώμνιτσα και την Καβάγια (σελ. 150, 232, 240) και 12 επιστολές που έστειλε από την Λάρισα (σελ. 339, 359, 368, 370, 371, 376, 382, 385, 393, 395, 433, 443).

5. Βλ. Αρχείο Αλή πασά, τ. Β' 144, 621 αντιστοίχως.

6. Αρχείο Αλή πασά, τ. Α' 483, τ. Β' 417, 470, 477, τ. Γ' 145. Ο Χασεκί Κονιτσιώτης το 1803 ήταν βοεβόδας στην Αταλάντη (τ. Α' 330).

στην Πόλη του Πασόμπεν (εχθρού του Αλή πασά), γι' αυτό ο σουλτάνος τον έδιωξε από την Πόλη και εκίνησε την διαδικασία καθαίρεσης του Αλή από το πασαλίκι. Ο Χουσεϊν εγκαταστάθηκε τότε στα Γιάννενα σε δικό του σπίτι⁷, ενώ σε λίγο αυτομόλησε στο στρατόπεδο του Πασόμπεν (ο οποίος πολιορκούσε τον Αλή), κατά δε τον Νοέμβριο του 1820 συνέπραξε στον "χαλασμό" των σπιτιών κλπ του Κώστα Γραμματικού στην Βούρμπιανη. Ακολούθως συμφιλιώθηκε με τον Αλή πασά και πήγε στην Κλεισούρα (Μάϊος 1821) για να στρατολογήσει μισθοφόρους Αλβανούς⁸.

Κατά τα έτη 1822-24, οπότε το πασαλίκι το κυβερνούσε ο Ομέρ Βρυώνης, με αναπληρωτές του τον ανεψιό του και τον μπέν Σουλεϊμάν Κονίτσα, ο Χουσεϊν πρέπει να κατείχε υψηλές θέσεις, όπως προκύπτει από τα εξής περιστατικά: Ζήτησε απο τον Σταύρο Ιωάννου, πρώην

προεστό των Ιωαννίνων, να δώσει σε αυτόν το φορολογικό κατάστιχο του καζά (Απρίλιος 1822), εκείνος δε στην απαντητική επιστολή του τον αποκάλυψε ενδοξότατο, τιμημένο και καλοθελητή του⁹. Το 1823 ήταν μισθωτής είσπραξης των προσόδων του χωριού Βασταβέτσι της Άρτας και πώλησε στον Κώστα Γραμματικό σιτάρι αξίας 1700 γροσίων, προερχόμενο απο το χωριό αυτό¹⁰. Το 1824 στάλθηκε στην Πόλη για να πείσει τον Σουλτάνο να μην μείνει δυσμενώς ο Ομέρ Βρυώνης στην Λάρισα, αλλά να εκστρατεύσει στην Ακαρνανία¹¹.

Το 1832 κατείχε κάποιο αξίωμα στην Πόλη και γι' αυτό μάλλον εκπροσώπησε την Πύλη κατά την διαδικασία χάραξης των συνόρων Τουρκίας και Ελλάδας στην περιοχή της Θεσσαλίας, "καθ' ο γνωρίζων ιδιαίτέρως τα μέρη εκείνα"¹².

7. Βλ. Χ. Γκούτος, *Ηπειρ. Ημερολόγιο*, τ. 2006, 134, όπου η σχετική βιβλιογραφία (διόρθωση τυπογραφικής αβλεψίας: Σπ. Αραβαντινός, ό.π. 276). Για το σπίτι, βλ. Αρχεϊον Κωλέπτη, τ. Α' 76.

8. Βλ. Σούρλας, *Ηπειρ. Χρονικά*, τ. 1938 21-22, 45, Αρχεϊο Αλή πασά, τ. Γ' 476.

9. Β. Σ. Κουγέας, *Ηπειρ. Χρονικά*, τ. 1939 131, 134, Γ. Παπαγεωργίου, *οι συντεχνίες στα Γιάννενα*, 1983 111.

10. Επί Αλή πασά ο Χουσεϊν έστειλε στον Κώστα Γραμματικό από την Πόλη 13 τεντζερέδες και 3 καζάνια, άλλοτε δε του έδωσε την γούνα του μπέν Βελή Γιάτζε (βλ. Σούρλας, ό.π. 42, 26, 27).

11. Ακαδημία Αθηνών, *Μνημεία της Ελληνικής Ιστορίας*, τ. Ε' τχ. IV 289.

12. Εφημ. "Ελληνικός Τηλέγραφος", 1932 σελ. 295.

Με τους Ιταλούς στην Αλβανία (Avec les Italiens en Albanie)

Επιμέλεια Θωμά Β. Ζιώγα

Εισαγωγή επιμελητή

Υπό τον παραπάνω γενικό τίτλο η γαλλική εφημερίδα L' ILLUSTRATION JOURNAL UNIVERSEL δημοσίευσε μια σειρά ανταποκρίσεις και **φωτογραφίες**, (όπως οι δυο που δημοσιεύονται εδώ), του ειδικού απεσταλμένου της, οι οποίες ιστορικά μας αφορούν, διότι σχετίζονται με τον εθνικό ανταγωνισμό στο χώρο της Β. Ηπείρου, την εποχή του 1ου παγκοσμίου πολέμου (1914-1918) και την εμπλοκή σ' αυτόν των δυνάμεων της Αντάντ (Γαλλία, Αγγλία) και της Τριπλής Συμμαχίας των κεντρικών δυνάμεων (Γερμανία, Αυστρία, Ουγγαρία), με τεράστιες παράπλευρες απώλειες στην τοπική κοινωνία. Ο Γάλλος ανταποκριτής Robert Vaucher, ως είναι φυσικό, διάκειται ευνοϊκά προς τους συμμάχους του Ιταλούς και τους υποτακτικούς τους Αλβανούς, ενώ δείχνει αποστροφή προς τους Έλληνες αυτονομιστές (τους ονομάζει κομιτατζήδες), και κυρίως τους βασιλικούς που ήσαν γερμανόφιλοι. Παρόλα αυτά, στα άρθρα εμπεριέχονται και χρήσιμα ιστορικά στοιχεία, τα οποία πρέπει να έχουμε υπόψη, βλέποντας και την άλλη πλευρά του λόφου, αφού η ενσωμάτωση της Ηπείρου στην Ελλάδα το 1913, την οποία πρόσφατα εορτάσαμε για τα 100 χρόνια της, είχε αφήσει σε εκκρεμότητα πολλά συνοριακά θέματα.

Την εφημερίδα βρήκε ο ερευνητής Δημήτρης Φασούλης του Θωμά από το Κεφαλοχώρι, για τη μετάφραση φρόντισε ο φίλος Γιώργος Τζωρτζ Μάρραιη από την Κόνιτσα, και

εγώ ανέλαβα την επιμέλεια της δημοσίευσης. Οι εκθετικές σημειώσεις, οι emphaticές γραφές και οι γραφές μέσα σε [] είναι επεξηγήσεις δικές μου.

Εφημερίδα: L' Illustration journal universel, 3 Φεβρουάριου 1917

ΜΙΑ ΕΚΔΡΟΜΗ ΣΤΟ ΤΕΠΕΛΕΝΙ

Τεπελένι, 25 Δεκεμβρίου 1916

Τα άλογά μας γλιστράνε στα υγρά λιθόστρωτα του **Αργυροκάστρου**. Μόλις που ξεμερώνει και βυθιζόμαστε μέσα στην ομίχλη κατά μήκος ενός βοτσαλωτού μονοπατιού που ακολουθεί τον **Δρίνο**. Τα χωριά βρίσκονται στις πλαγιές των βουνών, η κοιλάδα πολύ συχνά πλημμυρίζει ώστε δεν μπορεί να κατοικείται. Πολλές φορές πρέπει να διασχίσουμε σε περάσματα χείμαρρους που συμβάλλουν στον Δρίνο, και τελικά αυτό τούτο το ποτάμι στο οποίο τα άλογά μας βυθίζονται ως το στέρνο. Οι ιππείς της συνοδείας μας διασκεδάζουν με τις δυσκολίες. Βρίσκονται σε καλό σχολείο. Ο [Ιταλός] στρατηγός που διοικεί τον νότιο τομέα της Αλβανίας είναι ένας πεπειραμένος ιππέας. Κατά τη διάρκεια των λίγων ημερών που πέρασα με τη συντροφιά του μπόρεσα να εκτιμήσω την τόλμη του, που δεν επιτρέπει, μερικές φορές, σε κάποιον χωρίς δισταγμούς να τον ακολουθεί στους περιπάτους του. Θα θυμάμαι για πολύ καιρό

κάποιους βράχους που υπερπηδήσαμε με τα άλογα πίσω του, καθώς τα πέταλα των υποζυγίων μας, γλιστρώντας στις υγρές πέτρες, έβγαζαν σπίθες.

Αφού διασχίσαμε για τελευταία φορά τον Δρίνο πάνω σε μια παλιά πέτρινη γέφυρα καβάλα σε γαϊδούρι, η οδός μικρά, τα φαράγγια στενά και γραφικά, στη συνέχεια ξαφνικά ξεπροβάλλει στην τεράστια κόγχη το **Τεπελένι**, στη βάση της οποίας η **Βογιούσα** [Αώος] ρέει νωχελικά τα μουντά νερά της.

Από μακριά το Τεπελένι φαίνεται μια ισχυρή πόλη με το παλιό κάστρο του Αλή Πασά των Ιωαννίνων, του οποίου τα τείχη με επάλξεις και πολύ ψηλά κατεβαίνουν σχεδόν ως τον ποταμό. Αυτά τα τείχη είναι το μόνο ίχνος που υφίσταται από την ισχύ του φοβερού πασά, ο οποίος με την πανουργία του δημιούργησε τόσα προβλήματα στους Γάλλους στρατηγούς, όπως τα αναφέρει ο M. A. Borpe, πρέσβυς της Γαλλίας στην σέρβικη κυβέρνηση, στο συναρπαστικό βιβλίο: «Η Αλβανία και ο Ναπολέων». Ο αυτοκράτορας, ενοχλημένος από τη δολιότητά του, διέταξε, στις 15 Μαρτίου 1811, τον δούκα του Καντόρ: «Απολείψατε, παρακαλώ, τις προσβολές που μου έκανε ο Αλή Πασάς των Ιωαννίνων εδώ και ένα χρόνο. Να του δηλώσετε ότι, την πρώτη φορά που θα εμποδίσει την τροφοδοσία της Κέρκυρας και θα αρνηθεί να περάσουν ζώα και τρόφιμα που προορίζονται γι' αυτό το μέρος, θα του κηρύξω τον πόλεμο. Η πραότητα και η ευγένεια δεν έχουν αξία απέναντι σε έναν άνθρωπο του χαρακτήρα αυτού του ληστή». Ο Ναπολέων, χρησιμοποιώντας τον τρόπο της ισχύος, κέρδισε την υπόθεση. Είναι ένα μάθημα που δεν θα έπρεπε να το αγνοούμε ποτέ σε αυτή τη χώρα.

Όταν τα ιταλικά στρατεύματα, αφού διέσχισαν αρκετά ερειπωμένα χωριά, έφθασαν μπροστά στο Τεπελένι, οι στρατιώτες έβγαλαν μια κραυγή ευχαρίστησης. Τελικά, μετά από τόσες στερήσεις εύρισκαν μια μικρή πόλη, όπου θα μπορούσαν να ζήσουν με ένα λιγότερο πρωτόγονο τρόπο από ό,τι στα βουνά που διέσχιζαν. Κρίμα! Δεν ήταν παρά μια πλάνη. Οι ιερές λεγεώνες είχαν μετατρέψει το Τεπελένι σε στάχτες. Μόνο δυο σπίτια είχαν σωθεί: το ένα από αυτά χρησιμεύει για στρατόπεδο των Ελλήνων στρατιωτών και το άλλο για κατάλυμα του διοικητή τους. Σε αυτήν τη σύγχρονη Πομπηία οι σύμμαχοί μας δεν θα βρουν παρά κάποιους τσιγγάνους, οι οποίοι δεν είχαν κάτι ανθρώπινο παρά μόνο το όνομα, που ζούσαν μέσα στα ερείπια σαν τα ζώα στις φωλιές τους και τρέφονται με χόρτα. Οι γυναίκες που φέρνουν ξύλα στους Ιταλούς αρνούνται να δεχθούν νομίσματα που τους δίδονται για ανταμοιβή, γιατί δεν γνωρίζουν καθόλου σε τι αυτά τα μικρά κομμάτια μετάλλου, που δεν τρώγονται, μπορούν να χρησιμεύσουν. Τους διανέμεται τώρα ψωμί και καλαμποκάλευρο από το οποίο φτιάχνουν γαλέτες.

Όταν έρχεται το βράδι πρέπει να ξανανέβουμε στα άλογα και να ξαναπάρουμε την οδό για το Αργυρόκαστρο.

Η νύχτα πέφτει σύντομα, μια εξαιρετική ειρηνική χριστουγεννιάτικη νύχτα. Όλα είναι σιωπηλά. Που και που, περνώντας από κάποιο σημείο ελέγχου, αντικρύζουμε μεγάλες φωτιές γύρω από τις οποίες είναι μαζεμένοι οι στρατιώτες. Έχουμε καλύψει σήμερα περισσότερα από 70 χλμ. Τα άλογά μας προχωρούν αργά. Σε όλες τις σκηνές τρόμου που εκτυλίσσονται σ' αυτή τη χώρα, σκέπτομαι την τραγωδία του **Χορμόβου**, το αλβανικό χωριό

στο οποίο, εδώ και τετρακόσια χρόνια, κατά την τουρκική εισβολή, οι μουσουλμάνοι έσφαξαν όλους τους ενήλικες άντρες (χριστιανοί, όπως όλοι οι στρατιώτες του **Σκεντέρμπεη**) και εξισλάμισαν δια της βίας τις γυναίκες και τα παιδιά. Όταν οι Έλληνες επανήλθαν, εδώ και τρία χρόνια, έκαναν τους μουσουλμάνους Αλβανούς να υποστούν μια μεταχείριση λίγο διαφορετική· καταπιέσεις ακόμη πιο απεχθείς από αυτές, αφού χτυπούσαν τους απογόνους αυτών των χριστιανών που δολοφονήθηκαν από τους Τούρκους.

Robert Vaucher

ΣΤΗΝ ΟΔΟ ΤΗΣ ΚΟΡΙΤΣΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Λιασκοβίκι, 29 Δεκεμβρίου [1916]

Ξαναπήρα χθες το πρωί, στο **Γιωργιουκάτι**, την οδό της **Κοριτσάς**. Το αυτοκίνητό μας μετέφερε στο **Λιασκοβίκι** [*Λεσκοβίκι*] μια δεκάδα ζαπιέδες (χωροφύλακες) που φορούσαν γκριζοπράσινη στολή με κόκκινα σειρίτια και καπελωμένοι με ένα είδος κόκκινου φεσιού με πράσινο φόντο. Είναι Αλβανοί χωροφύλακες εκπαιδευμένοι από τους Ιταλούς καραμπινιέρους, οι οποίοι αποστέλλονται σε όλα τα κατεχόμενα εδάφη.

Περνάμε τα σύνορα στην **Αρινίστα** [*Κτίσματα/Κακαβιά*]. Πάνω στη γέφυρα οι Ιταλοί και οι Έλληνες σκοποί φρουρούν. Οι Ιταλοί έχουν την άδεια να διασχίζουν το ελληνικό έδαφος μεταξύ Αρινίστας και χάνι **Καλυβάσι**, όπου η οδός διακλαδίζεται από τη μια προς τα Ιωάννινα και από την άλλη προς το Λιασκοβίκι Αυτή η δεύτερη είναι η κατεύθυνση που παίρνουμε. Η οδός είναι εξαιρετική και το αυ-

τοκίνητο ανεβαίνει και κατεβαίνει τους λόφους τους καλυμμένους με δρυς και οξυές με ασυνήθιστη ταχύτητα για τους αλβανικούς δρόμους. Όταν πλησιάζουμε τα ιταλικά σύνορα, ένα καμιόνι γλίστρησε στην κακή **γέφυρα** που διαπερνά τον **Σαραντάπορο** [*Ιδέ Φωτ. 1, και είναι η γέφυρα της Μέρτζιανης*] και βρίσκεται σε επικίνδυνη κατάσταση. Πρέπει με σχοινιά να τραβηχτεί από αυτό το κακό σημείο. Κατά τη διάρκεια της μανούβρας οι Έλληνες στρατιώτες της φρουράς αντιλαμβάνονται την παρουσία των Αλβανών μέσα στο αυτοκίνητό μας και παίρνουν θέση εφ' όπλου λόγχη γύρω από το αυτοκίνητό μας για να εμποδίσουν τη συνέχιση της πορείας του. Η στιγμή είναι κρίσιμη, διότι οι ζαπιέδες (χωροφύλακες) είναι το ίδιο θυμωμένοι όπως και οι Έλληνες στρατιώτες, και ρισκάρει κανείς να δει να ανοίγει μια νέα βαλκανική διένεξη. Ευτυχώς, ένας αξιωματικός που τηλεφωνεί στα Ιωάννινα λαμβάνει την εντολή να μας αφήσει να συνεχίσουμε την πορεία μας. Αρχίζουμε την ανάβαση των λόφων που καταλήγουν στο Λιασκοβίκι, σε υψόμετρο 949 μέτρων. Η οδός είναι κακή και το αυτοκίνητο προχωρεί κουτσά-στραβά μεταξύ των αυλακιών και των αποτυπωμάτων των τροχών.

Το Λιασκοβίκι βρίσκεται σε μια θαυμάσια θέση. Κυριαρχεί σε όλη την περιφέρεια και η θέα εκτείνεται μέχρι τα βουνά **Λάζαρι** και **Ζαγόρι**, που σκεπάζονται από άσπιλο χιόνι. Το γύρω έδαφος είναι πολύ καλά καλλιεργημένο. Οι αμπελώνες δίνουν εξαιρετικό κρασί. Ως το 1913 το Λιασκοβίκι ήταν κέντρο θερινής διαμονής. Οι πασάδες της Κωνσταντινούπολης είχαν εδώ πολύ ωραία παλάτια. Η διεθνής επιτροπή οριοθέτησης των συνόρων εγκαταστάθηκε εδώ το 1913. Σήμερα, εκτός από την

ελληνική συνοικία που συντίθεται από φτωχά σπίτια από ξερολιθιά, κάθε τι έχει καταστραφεί. Μετά τη λεηλασία/πλιάτσικο ακολούθησε πυρκαγιά και χθες το βράδι, φθάνοντας στο Λιασκοβίκι, ξαναβρήκα πιο τραγικό το θέαμα του Τεπελενίου.

Οι [Ιταλοί] αξιωματικοί του ιππικού που μας υποδέχονται ανήκουν σε μια ταξιαρχία που πάντα είναι παρούσα στην πρώτη γραμμή. Είναι αυτή που ξαναπήρε το Αζιάγκο/Asiago¹, τον περασμένο Ιούνιο, και οι ίλες της εισήλθαν πρώτες τον Αύγουστο στους δρόμους της Κοριτσάς. Οι ιταλικές θέσεις έχουν στην αριστερή τους πλευρά και στο μέτωπό τις συμμορίες κομιτατζήδων, Αλβανών και Ελλήνων, και στη δεξιά τους πλευρά κάποια αποσπάσματα του στρατού του Κωνσταντίνου² που φαίνεται να κατέχονται από αισθήματα **πολύ λίγο συμπαθή** προς την Αντάντ³. Δυο Γάλλοι αξιωματικοί και ένας Άγγλος αξιωματικός, που εδώ και καμιά δεκαπενταριά μέρες έχουν επιφορτιστεί να πάνε από τους Αγίους Σαράντα στην Κοριτσά, δεν έχουν μπορέσει να προσπεράσουν το Λιασκοβίκι, επειδή έχουν αναπτύξει ασυνήθιστη δραστηριότητα μετά την είδηση 4 για τα γεγονότα⁴ των Αθηνών, [Ιδέ Φωτ. 2].

Η κύρια [συμμορία] διοικείται από τον Έλληνα ταγματάρχη Παπαγεωργίου, πρώην διευθυντή της αστυνομίας των Ιωαννίνων, ο οποίος πολύ πρόσφατα παραιτήθηκε από τον ελληνικό στρατό. Δεν έχει κανέναν φόβο να αμφιβάλλει για την προώθησή του, διότι ο τίτλος του αρχηγού συμμορίας δεν εμπόδισε έναν άλλον αξιωματικό των Ιωαννίνων, τον Βάρδα, να γίνει αντισυνταγματάρχης του πυροβολικού. Ο Παπαγεωργίου είναι σε συνεχή επαφή με τις ελληνικές στρατιωτικές Αρχές

της Κοριτσάς. Αυτές του στέλνουν τακτικά караβάνια μουλαριών φορτωμένα με τροφές και πολεμοφόδια που διασχίζουν τα ελληνικά σύνορα και φθάνουν στην **Ερσέκα**/Erseg. Πολλοί από αυτούς τους κομιτατζήδες έχουν κρίνει περιττό να εγκαταλείψουν τη στολή του Έλληνα στρατιώτη. Οι ελληνικές και οι αλβανικές συμμορίες (όπως αυτή του Αλή Σεπάν) που συντηρούνται από την Ελλάδα πληρώνονται ταυτόχρονα σε χρυσό από τους Αυστριακούς, οι οποίοι έχουν στην Ερσέκα και σε όλη την περιφέρεια αξιωματικούς και προξενικούς εκπροσώπους. Βεβαιώνεται ότι στα υψώματα που δεσπόζουν της Ερσέκας έχει εγκατασταθεί πυροβολικό.

Πότε, λοιπόν, θα γνωρίζει κανείς εδώ αν μπορεί να προχωρήσει γρήγορα, χωρίς να αμφιβάλλει ότι τη στιγμή μιας στρατιωτικής επιτυχίας των Γερμανών θα δει τις οπισθοφυλακές αποκομμένες από τα βασιλικά ελληνικά στρατεύματα;

Συνοδεύω αυτή τη νύχτα τους ανιχνευτές που είναι επιφορτισμένοι να επιτηρούν το μέτωπο μπροστά από το Λιασκοβίκι. Σιωπηλά η περίπολός μας εισχωρεί ανάμεσα στους ετοιμόρροπους τοίχους των παλιών παλατιών. Διασχίζουμε τα ερείπια και από καιρού εις καιρόν σταματάμε από ένα «Άλτ! Τις ει; » και από τον ξερό κρότο ενός όπλου που οπλίζεται. Ξαναπερνούμε όλα τα προχωρημένα σημεία χαμένα στο βουνό, ανάμεσα στα βράχια των υψωμάτων που δεσπόζουν της οδού. Τίποτε το ύποπτο δεν παρατηρείται. Όλοι ξαγρυπνούν με το όπλο παρά πόδα.

Η αυγή χαράζει στον ορίζοντα και ιππεύουμε τα άλογα. Η μικρή μας ομάδα, φορώντας κράνη και με το βραχύκαννο όπλο επ' ώμου, παίρνει το δρόμο προς την Κοριτσά. Για

ώρες προχωρά προσεχτικά, ελέγχοντας κάθε οικίσκο. Όλα είναι έρημα. Για περισσότερα από 10 χλμ. στα πέριξ δεν συναντάμε ψυχή ζώσα.

Ξαφνικά, από ένα μικρό άλσος από έλατα, ακούγεται ένα πυροβολισμός. Εξερευνούμε την περιοχή, παρατηρούμε πίσω από όλους τους βράχους, χτυπάμε όλες τις συστάδες. Τίποτα, απολύτως τίποτα! Οι κομιτατζήδες μας περιμένουν πιο μακριά. Η οδός διέρχεται, πράγματι, μέσα από μια περιοχή πολύ κατάλληλη για επιχειρήσεις των συμμοριών ατάκτων. Είναι το ονειρεμένο πεδίο για το αντάρτικο. Μερικές εκατοντάδες μέτρα μπροστά, διακρίνουμε κάποιες σιλουέτες που εξαφανίζονται όταν πλησιάζουμε. Μετά όλα πέφτουν σε νεκρική σιγή· η περιοχή είναι περισσότερο από ποτέ μυστηριώδης.

Σημειώσεις επιμελητή

1. **Asiago/Αζιάγκο:** Πόλη της Β. Ιταλίας η οποία έγινε γνωστή από τις σκληρές μάχες μεταξύ Ιταλών και Αυστριακών κατά τη διάρκεια του 1ου παγκοσμίου πολέμου. Σήμερα είναι παραθεριστικό θέρετρο.

2. Πρόκειται για τον Κωνσταντίνο Α΄, βασιλιά της Ελλάδας την περίοδο (1912-1917)

και (1921 -1922), ο οποίος ήταν γαμπρός επ' αδελφή (Σοφία) του Γερμανού αυτοκράτορα (Κάιζερ) και είχε ταχθεί αναφανδόν υπέρ της Γερμανίας.

3. **Αντάντ:** Γνωστή διεθνώς και ως Entente Cordiale (Εγκάρδια Συνεννόηση). Στρατιωτική συμμαχία μεταξύ Γαλλίας και Βρετανίας, με την οποία συνεργάστηκε και η Ρωσία κατά τον 1^ο παγκόσμιο πόλεμο (1914-1918).

4. Από το 1914 ως το 1918 η Ελλάδα είχε χωριστεί σε δυο στρατόπεδα. Το ένα είναι οι **ανταντόφιλοι** (οι βενιζελικοί), και το άλλο οι **γερμανόφιλοι** (βασιλικοί και παλαιοκομματικοί) που επίσημα κήρυτταν μια υποκριτική ουδετερότητα, η οποία στην ουσία ήταν γερμανοφιλία. Με τον όρο «τα γεγονότα των Αθηνών» εννοεί τον **διχασμό** αυτόν, την παραίτηση της ανταντόφιλης κυβέρνησης Βενιζέλου τον Σεπτέμβριο του 1915 και τα επακόλουθα συμβάντα, (γερμανόφιλοι βασιλικοί, επίστρατοι, διαδοχικές κυβερνήσεις, κράτος της Θεσσαλονίκης, Νοεμβριανά, ανάθεμα Βενιζέλου, επέμβαση της Αντάντ, αποκλεισμός, κ.λπ.).

Αθήνα, 10-06-2014

ΘΩΜΑΣ Β. ΖΙΩΓΑΣ

Email: thovazio@gmail.com

ΓΙΑΝΝΗ ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΥ

1. ΚΟΝΙΤΣΑ, (Ιστορία και Πολιτισμός) Τρίτη έκδοση.

2. ΠΑΖΑΡΙΟΥ ΑΝΑΤΟΜΗ (Πολιτισμική Μαρτυρία) Εκδόσεις ΡΟΕΣ, «Οι Ηπειρώτες» β΄ έκδοση.

3. «Κι οι αργαλειοί δε δούλεψαν» εκδ. Ζαχαράκη Αθήνα. Τηλ. 210 8834329

ΚΟΝΙΤΣΑ. Βιβλιοπωλείο ΕΛΕΝΗ ΚΥΡΙΤΣΗ ΤΗΛ. 26550 22434

Η ΑΙΧΜΑΛΩΣΙΑ ΤΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΜΠΕΚΙΑΡΗ

Επιμέλεια: ΚΩΝ. ΑΡ. ΠΥΡΡΟΣ

Ο Νικόλαος ΒΕΚΙΑΡΗΣ, γνωστός στην Κόνιτσα του προπερασμένου αιώνα σαν Νικόλας ή Νικολάκης Μπεκιάρης, ήταν γόνος της οικογένειας των Μπεκιαραίων, απόγονοι της οποίας με το ίδιο ή άλλα επίθετα υπάρχουν μέχρι και σήμερα, πατέρας της Κλεοπάτρας Πύρρου, της Ουρανίας Ζώνη και της Ελένης Λυμπεροπούλου, που παντρεύτηκαν και βασικά έκαναν οικογένεια στην Κόνιτσα.

Οικονομικά ευκατάστατος επιχειρηματίας και έμπορος ήταν γαμπρός της γνωστής οικογένειας των Μπέργκων, που αργότερα μετονομάσθηκαν «επί το ελληνικώτερον» σε Βέργους, με την οποία ασχολήθηκε σε γραπτά του ο Γιάννης Λυμπερόπουλος.

Το 1878 αρβανίτες κλέφτες τον έπιασαν στο σπίτι του αιχμάλωτο και τον οδήγησαν στα βουνά του Ισβόρου (Αμάραντου) ζητώντας για να τον απευθερώσουν μεγάλο χρηματικό ποσό (πεντακόσιες χρυσές λίρες) για λύτρα.

Μετά την απευλευθέρωσή του κατέγινε με τη συγγραφή των αναμνήσεών του από την περιπετειώδη τριάντα ημερών αιχμαλωσία του και τη «συμβίωση μετά των ληστών».

Ήταν γνωστή η ύπαρξη του βιβλίου αυτού αλλά δυστυχώς δεν είχε διασωθεί ως τις μέρες μας.

Προ ολίγων όμως ετών βρέθηκε στη Δημόσια Βιβλιοθήκη Αθηνών, όπου είχε κατατεθεί μικρός τόμος 87 σελίδων εκτυπωθείς από το «εν Κερκύρα τυπογραφείου

ΑΘΗΝΑ, Αρσενίου Κάου» το 1879.

Ο τίτλος του είναι «ΤΡΙΑΚΟΝΤΑ ΗΜΕΡΩΝ ΑΙΧΜΑΛΩΣΙΑ ΚΑΙ ΣΥΜΒΙΩΣΙΣ ΜΕΤΑ ΛΗΣΤΩΝ» υπό Νικολάου Βεκιάρη.

Παρ' ότι δεν προκύπτει να είχε ιδιαίτερη ακαδημαϊκή μόρφωση, παρά ταύτα μας εντυπωσιάζει ο τρόπος με τον οποίον χειρίζεται στο κείμενό του την ελληνική γλώσσα.

Εντυπωσιακή επίσης είναι η ψύχραιμη και απροκατάληπτη εξιστόρηση των γεγονότων, που ασφαλώς δεν θα περίμενε κανείς από κάποιον που υπέστη όσα συγκλόνισαν όχι μόνο το ίδιο και την οικογένειά του, αλλά γενικότερα την Κόνιτσα και τη γύρω περιοχή.

Άξια προσοχής είναι η χρησιμοποίηση για την εκτύπωση του κερκυραϊκού τυπογραφείου «ΑΘΗΝΑ» το 1879 και η νομότυπη αποστολή του στη ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ, όπως προκύπτει από τις ενυπαρχουσες στις πρώτες και την τελευταία σελίδες του φωτοτυπημένου αντιγράφου.

Με ιδιαίτερο σεβασμό και ικανοποίηση φέρνουμε στους αναγνώστες του περιοδικού της επαρχίας μας «ΚΟΝΙΤΣΑ» τις παραπάνω πληροφορίες και στη συνέχεια θα παραθέσουμε ενδεικτικά αποσπάσματα του βιβλίου αυτού, που πέρα από το ενδιαφέρον που προξενεί, προσφέρει και πολλές πληροφορίες για τη ζωή στην Κόνιτσα εκείνης της εποχής.

Ευθύς αμέσως από τον ΠΡΟΛΟΓΟ διαφαίνεται τόσο η ανωτερότητα και η έλ-

λειψη μνησικακίας όσο και ο καλός (λογοτεχνικός θα μπορούσε να πει κανείς) χειρισμός της γλώσσας και της έκφρασης των συναισθημάτων.

«Η λεπτομερής αφήγησης των κατά την αιχμαλωσίαν μου κατέστη γενική των φίλων και πατριωτών απαιτήσεις, ουδαμώς δε άλλως ηδυνάμην ίνα ευχαριστήσω την δικαίαν αυτών περιέργειαν η παραδίδων εις την δημοσιότητα την ακριβή εξιστόρησιν των δεινών μου. Πριν όμως προβώ εις τούτο εσκέφθην μήπως η έκδοσις τούτου φυλλαδίου ήθελε βάψει κατά τι την τιμήν της πατρίδος μου, αλλά δεν ηδυνήθην ίνα εύρω τον λόγον όπως πεισθώ περί τούτου, εξεναντίας έχω την ιδέα ότι ωφέλεια μάλλον ή βλάβη δύναται προκύψη. Είναι μεν αληθές ότι ο αριθμός των ληστών και ο οπλισμός αυτών ως και η ωραία νυξ ην ούτοι εξελέξαντο προς επίθεσιν εν τοιαύτη κωμοπόλει, το κατόρθωμα αυτών αναιμάκτως και το αδιαφιλονεικτον της αποχωρήσεως, άπερ δεν θα συνέβαινον εις χωρία τινά ευχερώς, ταύτα πάντα είναι, λέγω αληθές ότι παράγουσι δυσάρεστον εντύπωσιν εις τους έξω, θίγουσιν την φιλοτιμίαν των συμπολιτών, αλλά προς τους δυνάμενους να σχηματίσωσι τοιαύτην τινά εντύπωσιν κατά των συμπολιτών μου προλαμβάνω να παρατηρήσω ο ίδιος, ότι το πρωτοφανές και πρωτάκουστον εν Κονίτση των διαδραματισθέντων, το αιφνήδιον της επιθέσεως και ο εκ ταύτης σάλος ενέσπειρεν εικότως εις πάντας φρίκην και τρόμον, ουδέ ηδύναντο να διακρίνωσιν εγκαίρως που ο κίνδυνος έγκειται, η δε κατάληψις των επικαιροτέρων θέσεων υπό των ληστών

ηδύνατο, ίσως, εν περιπτώσει εξεργέσεως των συμπολιτών μου, ωφελούσης αληθώς εμέ το μάλα, να επιφέρει εις τινά τον όλεθρον, και τοιαύτην αυταπάρνησιν και θυσίαν υπέρ εαυτού δεν δύναται τις να απαιτήσει ...».

«Επί τέλους βεβαιούται ότι και από αυτούς τους ληστές, τους κηρύξαντας πόλεμον κατά της κοινωνίας και θεωρουμένους σκληροτέρους και αυτών των τίγρεων και διωκομένους μέχρι θανάτου, δεν εξέλιπεν ο φόβος του Θεού και το αίσθημα της φιλανθρωπίας ...».

Στην αρχή του κειμένου περιγράφονται οι συνθήκες στην πόλη την παραμονή και τη νύχτα που έγινε η επίθεση των ληστών.

« Ητον ήδη ημισεία της νυκτός ότι έφθασα εις την αυλαίαν, εν η η μήτηρ μετά της συζύγου μου και τινών της γειτονιάς γυναικών καθήμεναι κατά το σύνηθες συνδιελέγοντο, επέπληξα δε αυτάς, διότι μέχρι της ώρας ταύτης τηρώσιν ανοικτάς τα θύρας και εκτίθενται εις τον δρόμον ενώ υπέρχει τοσαύτη υποψία, ούτω δε εισήλθομεν όλοι εντός. Ο λόγος πάντοτε περιστρέφετο εις τους ληστές καθότι πολλοί των κατοίκων εργαζόμενοι εις τας ημισείαν μόλις ώραν απεχούσας αμπέλους, ωμολόγησαν ότι είδον ληστές κρυπτομένους εκείσε και τούτο εκ των εργατών και λοιπών είχε διαδοθή ανά την πόλιν άπασαν, κατά δε την εσπέραν εκείνην απειτέλει το κύριον αντικείμενον της γυναικείας συναναστροφής. Πιστεύω δε ότι πάνυ ολίγοι, ίσως δε και μόνος εγώ, ηγνόουν μέχρι της στιγμής ταύτης τας νεωτέρας περί ληστών ειδήσεις.

Είναι ήδη νυξ, αλλ' η ωχρά Σελήνη εγκαίρως εκ του υπερκειμένου καταφύτου όρους προκύψασα ήρξατο αναβαίνουσα τον γλαυκόν ουρανόν δια διαφανούς πέπλου καλύπτουσα αυτόν και καθ' όλην την φύσιν το ιλαρόν αυτής φως διαχέουσα. Απεκδυθείς τα ημερινά ενδύματά μου και ελαφρόν νυκτικόν περιβαλλόμενος εξηπλώθην επί ακινήτου ανακλίντρου ...».

«Ούτε ήχος τις ούτε θόρυβος δεν επρόδιδεν εις τα πέριξ την παρουσίαν ψυχής ζώσης και αυτή η λεπτή εσπερινή αύρα είχε σιγήσει τα δε φύλλα ωσει εξαντλημένα υπό το ελαφρόν αυτών βάρος έκειντο ακίνητα διαβρεχόμενα υπό του φωτός της Σελήνης. Τί νεκρική όντως σιγή! Είπον κατ' εμαυτόν, ενώ έστρεφον προς ετέραν σελίδα και πτένισα εις το παράθυρον, ότε ακτίς ασθενής σιγμιαίου φωτός, δίκην αστραπής, προσέβαλε το βλέμμα μου και ιδού κρότος όπλουμόνον και επ' αυτόν δια μιάς ραγδαίος πυροβολισμός. Εγειρόμεθα πάντες έντρομοι και πλησιάζομεν εις τα παράθυρα, η θύελλα, ην εξήγειρεν η προηγηθείσα νεκρική σιγή εξερράγη εις το μόλις πεντήκοντα απέχον της οικίας μου βήματα «παλαιοχώριον» (πλατείαν κατά την βόρειαν άκραν της αγοράς) και παρά την κατέμπροσθεν της οικίας μου και κατά τα πλάγιαν οδόν εξήμεσεν εντός ολίγων δευτερολέπων εξήκοντα περίπου ανθρωπόμορφα τέρατα, ως σκιαί δαιμόνων διερχόμενα υπό το αμυδρόν της Σελήνης φως κραυγάζοντα φρικωδώς και απαισιώς και συνεχώς πυροβολούντα κατά πάσης διευθύνσεως ...».

«Οθεν απηυδηκώς εκ των μυρίων λογισμών, οίτινες επέζον τον εγκεφαλόν

μου, κατήλθον αμέσως την κλίμακαν και ηνέωξα τας θύρας. Και ως βαρύ κύμα βιαιώς υπό του ανέμου ωθούμενον εισώρμησαν είκοσι των ληστών, ηγούμενου του αρχηγού Ταμάζη. Μοι προσέφερον φιλοφρόνως την δεξιάν και ως αδελφοί ή φίλοι μετά χρόνον επαναβλεπόμενοι εναγκαλισθέντες ησπασάμεθα αλλήλοις περιπαθέστατα. Αμα ληξάσης της ειλικρινούς ταύτης δεξιώσεως, εζήτησα ίνα ακούσω από στόματος την αιτίαν της βεβιασμένης ταύτης επισκέψεως μοι απήντησαν δε αφελώς ότι ζητούσι χρήματα και χρήματα πολλά και ανάγκη να μη βραδύνωμεν ...».

« Ούτω δε διεκπεραιώσαντες εν πάση ακριβεία το έργον των εσήμαναν την αναχώρησιν δια της σάλπιγγος και δέσαντες με ελαφρώς και τα σανδάλια μοι υποδήσαντες και το επανωφόριον περιθέντες περί το νυκτικόν με έλαβον δύο εκ των χειρών εκατέρωθεν και ως νύμφη πολύφερνον με εξέβαλον πομποδώς της οικίας αποχαιρετούντες ονομασί τους γείτονας και πυροβολούντες εις τον αέραν, ενώ εγώ κατά διαταγήν αυτών παρεκάλλουν, ει και μη υπήρχε τοιαυτη ανάγκη, μη τυχόν αυθάδης τις πυροβολήση κατά της συνοδείας μου ...».

«Οι συνοδοιπόροι μου αποχαιρετήσαντες δια τελευταίου πυροβολισμού την πόλιν, ήτις αβροφόνως εφιλοξένησεν αυτούς με έσυρον, ούτως ειπείν, εκτός εμαυτού διακεείμενον, αγεληδόν δια των αγρών βαδίζοντες. Μετά πέντε λεπτά εφθάσαμεν εις την θέσιν Μανδρήκλι, ένθα επίομεν ύδωρ και ηνάψαμεν σιγάρα και καπνίζοντες ηκούομεν την εν Κονίτση σύγχυσιν και κίνησιν».

Στις επόμενες σελίδες περιγράφει με το ίδιο γλαφυρό ύφος όλες τις ημέρες που διάρκεσε η αιχμαλωσία, τις συνεννοήσεις και διαπραγματεύσεις για την καταβολή των λύτρων και τέλος κατά τρόπο ενδιαφέροντα τη διαδικασία που ολοκλήρωσε την παράδοση του υπολοίπου ποσού των πεντακοσίων οθωμανικών λιρών και τον «τελετουργικό» αποχαιρετισμό.

Αξίζει να παραθέσουμε το χαιρετισμό

του αρχιληστή:

«Νικολάκη, πεντακόσιας λίρας όπου σου επήραμε σήμερα θα μας τας κάμης και ταύτας χαλάλι» «μάλιστα τω απάντησα» «Θα είπωμεν και εν τραγώδιον λοιπόν και αναχωρήσετε αμέσως».

Σημειώνω ότι δεν υπήρξε καμμία παρέμβαση στη σύνταξη και την ορθογραφία του κειμένου εκτός από τον τονισμό.

ΑΘΗΝΑ Σεπτέμβριος 2014

Οι τρεις κόρες του Ν. Μπεκιάρη: Κλεοπάτρα, Ουρανία, και Λένκω.

Το ζεύγος Αριστοκλής και Ιουλίας Πύρρου, στο κέντρο ο Θωμάς Ζώνης, η Ερασμία σύζ. Αρ. Τριβόλη το γένος Ν. Πύρρου, οι Νικήτας, Γιάννης και Νίκος. Καθώς και η αδελφή τους Κατίνα Λυμπεροπούλου.

Με τον Νίκο Πύρρο μωρό στην αγκαλιά της τέλος η Αφροδίτη Γεροντάκη κόρης Χρυσανθούλας Πύρρου.

24/2/2013 - 24/2/2015

Εκδήλωση για την επέτειο απελευθέρωσης της Κόνιτσας από τον τουρκικό ζυγό πραγματοποιήθηκε στην Κόνιτσα στις 24 Φλεβάρη

Το Πρόγραμμα

- 7.30 Αρχιερατική Θεία Λειτουργία και Δοξολογία στον Ιερόν Ναό του Αγίου Κοσμά του Αιτωλού
- 11.00 Επιμνημόσυνη δέηση κατάθεση στεφάνου από το Δήμαρχο Κόνιτσας στο μνημείο πεσόντων.
- 11.15-11.25 Ύμνοι και επίκαιρα τραγούδια από τη Βυζαντινή παραδοσιακή χορωδία Ιεράς Μητροπόλεως Δρυϊνουπόλεως Πωγωνιανής και Κονίτσης.
- 11.25-11.30 Χαιρετισμός από το Δήμαρχο Κόνιτσας και τον κ. Παπανικολάου Ιωάννη, απόγονο του απελευθερωτή της Κόνιτσας.
- 11.30-11.50 Εκφώνηση του πανηγυρικού της ημέρας από τους:
Θεοφάνη Βλάχο, Ιστορικό της Δ/σης Ιστορίας του Γενικού Επιτελείου Στρατού με θέμα: «Η απελευθέρωση της Κόνιτσας και η μετέπειτα χάραξη των συνόρων».
- Νικόλαο Αναστασόπουλο**, Λέκτορα της νεότερης και σύγχρονης Ιστορίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων με θέμα: «Η Κόνιτσα από την Οθωμανική περίοδο στο Ελληνικό κράτος: κοινωνία, οικονομία, πολιτισμός».
- 11.50-12.00 Προβολή οπτικοακουστικού υλικού με θέμα την απελευθέρωση της Κόνιτσας.
- 12.00-12.30 Δεξίωση στο Δημαρχείο
- 12.30-1300 Εγκαίνια της έκθεσης καλλιτεχνών Κόνιτσας στο κτίριο των Σ.Ε.Κ. Δημοτική Αστυνομία

Με το χαιρετισμό του ο κ. Παπανικολάου ανακοίνωσε ότι έχει έτοιμη την προτομή του λοχαγού παππού του και ο κ. Δήμαρχος δήλωσε ότι θα γίνει η προεργασία ώστε να τοποθετηθεί στον Αϊ-Γιάννη όπου πριν 102 χρόνια οι κάτοικοι της Κόνιτσας υποδέχτηκαν το απελευθερωτικό στρατιωτικό τμήμα με τον λοχαγό Παπανικολάου.

ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΕΚΘΕΣΗΣ

Μετά την εκδήλωση στο Δημαρχείο έγιναν στο κτήριο της Σχολής Δημ. Αστυνομίας τα εγκαίνια έκθεσης «Καλλιτεχνικής δημιουργίας Κονιτσιωτών».

Δεκάδες καλλιτέχνες παρουσίασαν τα έργα τους που η έμπνευση και το μεράκι τους αποτυπώθηκαν στο ξύλο, στην πέτρα, στο μέταλλο, στη ζωγραφική κ.λπ. εντυπωσιάζοντας το κοινό με όλη αυτή την ποικιλία.

Όπως τόνισε ο κ. Δήμαρχος, η έκθεση θα παρουσιαστεί στα Γιάννινα και στο Πολεμικό Μουσείο στην Αθήνα για να προβληθεί πιο μέρα το έργο των καλλιτεχνών μας.

Εμείς θα το κάνουμε γνωστό μελλοντικά στους φίλους αναγνώστες του περιοδικού μας για να μπορέσουν να την επισκεφτούν.

Αξίζει να συγχαρούμε τους συμπολίτες μας (άνδρες και γυναίκες) για τα έργα τους γιατί δείχνουν ότι αξιοποιούν τον πολύτιμο χρόνο τους με μεράκι ικανοποιώντας την εσωτερική ευαισθησία τους και κάνοντας κι εμάς κοινωνούς στην χαρά της δημιουργίας.

Σ.Τ.

Προς Πρόεδρο του Δημοτικού Συμβουλίου
Δήμου Κόνιτσας

Θέμα: Πετρογέφυρα στο Δήμο Κόνιτσας

α. Γινήκαμε μάρτυρες των καταστροφών που προκάλεσαν ανά την Ελλάδα, κυρίως στον νομό Αρτας, αλλά και ανά τον κόσμο, οι πρόσφατες βροχοπτώσεις. Η σπουδαιότερη όμως καταστροφή ήταν η κατάρρευση του ιστορικού πέτρινου μονότοξου γεφυριού της Πλάκας, στον Αραχθο ποταμό στα σύνορα των νομών Αρτας και Ιωαννίνων. Μελέτες από το 2003 για την προστασία του γεφυριού της Πλάκας δεν υλοποιήθηκαν από διαφωνίες των αρμόδιων υπηρεσιών. Προειδοποιήσεις περιβαλλοντικών σωμάτων για τους κινδύνους δεν ακούστηκαν από τις αρμόδιες αρχές. Το γεφύρι, κατά τις υποσχέσεις, θα ξαναστηθεί αλλά σίγουρα θα είναι ένα πρόσφατο έργο μη έχοντας σχέση με το ιστορικό γεφύρι που απλώς θα ανακαλεί στην μνήμη το παλιό.

β. Η Κόνιτσα διαθέτει και αυτή ιστορικό πέτρινο μονότοξο γεφύρι στην είσοδο της και στην είσοδο της χαράδρας του Αώου ποταμού με τα ίδια περίπου τεχνικά χαρακτηριστικά του γεφυριού της Πλάκας, ήτοι το τόξο έχει άνοιγμα περίπου 40 μ. και ύψος 20 μ. Μετά την καταστροφή του γεφυριού της Πλάκας το δικό μας είναι το **μεγαλύτερο μονότοξο γεφύρι των Βαλκανίων**. Πλην από το παραπάνω γεφύρι ο Δήμος Κόνιτσας

διαθέτει πολλά πετρογέφυρα, στο Βοιδομάτη, στην Ζέρμα και αλλού.

Οι καταρρακτώδεις βροχές και τα φουσκωμένα ποτάμια θα είναι συνηθισμένο φαινόμενο στο μέλλον λόγω της κλιματικής αλλαγής ένεκα των ανεξέλεγκτων ρύπων. Ετσι νοούμε την ανάπτυξη, καταστρέφοντας το περιβάλλον, την φωλιά μας, το σπίτι μας. Μέσα στο συγκινησιακό κλίμα των ημερών για να φερθούμε ως προμηθείς και όχι επιμηθείς που μοιρολογούν στα ερείπια του γεφυριού της Πλάκας είναι ανάγκη οι αρμόδιοι κρατικοί και επιστημονικοί φορείς, με αίτηση του Δήμου Κόνιτσας, να ελέγξουν σύντομα τους κινδύνους που απειλούν το γεφύρι της Κόνιτσας στο σύνολό του –βάθρα και καμάρα- (και τα άλλα γεφύρια), να συνταχθούν γρήγορα μελέτες και να υλοποιηθούν αμέσως. Μας τρομάζει η σκέψη πως μπορεί από αμέλειά μας και από αμέλεια των βραδυκίνητων κρατικών υπηρεσιών να βρεθούν οι Κονιτσιώτες στην θέση των σημερινών Κατσανοχωριτών. Ας ειπωθεί ότι το γεφύρι της Πλάκας ήταν στην ερημιά ενώ της Κόνιτσας είναι στην είσοδο του οικισμού, στην είσοδο της χαράδρας του Αώου η οποία και αξιοποιείται. Το γεφύρι μας είναι το θαυμαστό μνημείο που αντικρίζει πρώτο ο νεοεισερχόμενος στην Κόνιτσα και τε-

λευταίο ο απερχόμενος. Το γεφύρι της Κόνιτσας είναι βασικό στοιχείο ως μνημείο του πολιτισμού και της λαϊκής αρχιτεκτονικής του Γεωπάρκου Βίκου-Αώου. Δεν γνωρίζω τα στοιχεία της μελέτης που χρηματοδοτήθηκε από το «λίντερ» και σύντομα θα υλοποιηθεί στο γεφύρι μας, και ευτυχώς, αλλά μάλλον δεν αφορά την συνολική του προστασία από τα νερά του Αώου και το πέρασμα του χρόνου από το έτος κατασκευής, το 1870.

γ. Επί δημαρχίας Εξάρχου με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου είχαμε αρχίσει την διαδικασία για να καθιερώσουμε το πέτρινο γεφύρι ως τοπικό σήμα, σύμφωνα με το Δημοτικό Κώδικα. Δεν την είχαμε ολοκληρώσει την διαδικασία γιατί ζητήσανε από το Υπουργείο Εσωτερικών στοιχεία για την δημοσίευση στο ΦΕΚ. Καιρός είναι να ολοκληρωθεί η παραπάνω διαδικασία, που θα αναζωπυρώσει και το ενδιαφέρον της Δημοτικής Αρχής για το γεφύρι μας. Πλην της παραπάνω ενέργειας χρειάζεται : η συγκέντρωση κάθε γραπτού υλικού που αναφέρεται και στην γέφυρα της Κόνιτσας (και στα άλλα γεφύρια μας) και είναι άφθονο και αυτό μπορεί να το διαπιστώσει κανείς με μια ματιά στο internet, η κατάλληλη προβολή της γέφυρας και των γεφυριών μας σε εμπλουτισμένη και ανανεωμένη ιστοσελίδα του Δήμου μας, η επί τόπου πληροφοριακή σήμανση και η δημιουργία κάθε κατάλληλης πρόσβασης, η συνεργασία με το Κέντρο Μελέτης Πέτρινων Γεφυριών δημιουργώντας την κατάλλη-

λη υποδομή για το έργο του και η αρωγή στην «ψυχή» του Κέντρου, τον πολυγραφότατο και αξιότατο Σπύρο Μαντά και κατάλληλος χώρος προς τούτο είναι το Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Κόνιτσας και το σπουδαιότερο αφού πλέον η Κόνιτσα έχει στα Βαλκάνια το μεγαλύτερο μονότοξο γεφύρι να συσταθεί από την Πολιτεία, αιτήσει του «πρωτεύοντος» Δήμου μας, ν.π.ι.δ με έδρα την Κόνιτσα και αντικείμενο την προστασία των πετρογέφυρων (αργότερα μπορεί να ασχοληθεί και με τους νερόμυλους) κατά το πρότυπο του Συνδέσμου Πόλεων με Ιαματικές Πηγές. Για να γνωρίσει και ο μαθητόκοσμος της Κόνιτσας το γεφύρι μας και τα γεφύρια μας μπορεί να προκηρυχθεί διαγωνισμός έκθεσης στις μεγάλες τάξεις με χρηματικά βραβεία που μπορεί να καταβάλει και ο Σύνδεσμος Αποφοίτων Γυμνασίου-Λυκείου Κόνιτσας.

δ. Την πρότασή μου με την παρούσα γραπτή αναφορά μου, απευθύνω δια του προέδρου στο Δημοτικό Συμβούλιο Κόνιτσας και αιτούμαι να λάβουν γνώση τα μέλη του, ας θεωρηθεί δε ως κέντρισμα για συζήτηση ενός σπουδαίου θέματος, διότι πάντα υπάρχει ο κίνδυνος του ξεπεσμού του Δημοτικού Συμβουλίου σε δημοτική υπηρεσία αν οι δημότες-πολίτες είναι απαθείς και κουράζονται να σκέπτονται.

Διατηρώ το δικαίωμα της δημοσίευσης του παραπάνω κειμένου οπουδήποτε.

Β. ΤΣΑΛΙΑΜΑΝΗΣ

ΠΡΟΤΟΜΕΣ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΜΝΗΜΗ

α. Πέρυσι, εκατό χρόνια από την 24η Φεβρουαρίου 1913, γιορτάσθηκε πανηγυρικά στο τόπο μας η επέτειος της απελευθέρωσης της Κόνιτσας από τον τουρκικό ζυγό. Επίσης και εφέτος την ίδια ημέρα τιμήθηκαν δεόντως οι γενναίοι απελευθερωτές της Κόνιτσας. Ευτυχώς λοιπόν που μια μεγάλη ιστορική παράλειψή μας πρόσφατα την διορθώσαμε. Εύχομαι κάθε χρόνο η ημέρα αυτή να γεμίζει την καρδιά μας με ευγνώμονα αισθήματα και το νου μας με το νόημα της ελευθερίας και να μας υπενθυμίζει τις μεγάλες υποχρεώσεις μας έναντι του παρελθόντος, του σήμερα και του μέλλοντος της πατρίδας μας.

Συγχαίρω τον Δήμαρχο Κόνιτσας Ανδρέα Παπασπύρου για την δεκάμηνη επιμονή του να ψάξει και να βρει τους απογόνους τού αειμνήστου Συνταγματάρχη Δημητρίου Παπανικολάου, επικεφαλής των στρατιωτών και των ατάκτων των ανταρτικών σωμάτων, που μπήκαν απελευθερωτές στην Κόνιτσα στις 24-2-1913, και οι οποίοι έγιναν δεκτοί με ξέφρενο ενθουσιασμό από τον Κονιτσιώτικο λαό στον Αν Γιάννη το απόγευμα της ίδιας αναστάσιμης ημέρας. Ο δισέγγονος τού Δημητρίου Παπανικολάου Ιωάννης Παπανικολάου ευχαρίστως προσέφερε την από Τήνιο γλύπτη κατασκευασθείσα με δαπάνες του μαρμάρινη προτομή του γενναίου προγόνου του στο Δήμο μας, που θα την στήσει προς αιώνια τιμή του στον Αν Γιάννη. Μάλι-

στα ο προαναφερθείς ήρθε και παρέδωσε την προτομή στην Δημοτική μας Αρχή την παραμονή της φετινής επετείου και χαιρέτισε με πατριωτικά λόγια κατά την μεγάλη ιστορική ημέρα την ομήγυρη στην μεγάλη αίθουσα του Δημαρχείου. Απειρες ευχαριστίες και θερμά συγχαρητήρια από όλους μας για την πατριωτική του ενέργεια.

β. Είναι ανάγκη η προτομή του μεγάλου ευεργέτου ολόκληρης της ανθρωπότητας, των Ηνωμένων Πολιτειών αλλά ιδιαίτερα και της Κόνιτσας, του από Παπίγκου Μιχαήλ Αναγνωστόπουλου, να μεταφερθεί από την σημερινή της αφανή θέση και να τοποθετηθεί στην είσοδο του κτήματος του Αναγνωστοπουλείου Σχολείου για να είναι επισκέψιμη από κάθε εισερχόμενο στην Κόνιτσα ή εξερχόμενο από την Κόνιτσα, από την πλευρά του Αν Γιάννη.

γ. Είναι πρόσφορη η περίοδος να συνεχισθεί η προσπάθεια σε συνεργασία με την Ισραηλιτική Κοινότητα και τους κληρονόμους του αειμνήστου Συνταγματάρχη Μαρδοχαίου Φριζή, επικεφαλής του αποσπάσματος Αώου, που απελευθέρωσε την Κόνιτσα από τους φασίστες Ιταλούς εισβολείς τον Νοέμβριο του 1940, να στηθεί η προτομή του στην ομώνυμη πλατεία της Κόνιτσας. Ο γενναίος έλληνας αξιωματικός, εβραίος ως προς το θρήσκευμα, βρήκε ηρωικό θάνατο στις 5-12-1940 από ιταλικά αεροπορικά πυρά έφιππος, την ώρα που

εμφύχωνε τους στρατιώτες του, κοντά στην Πρεμετή.

δ. Ανηφορίζοντας τον ίδιο δρόμο προς την Κεντρική πλατεία της Κόνιτσας συναντάμε το Κέντρο Παιδικής Μέριμνας Αρρένων Κόνιτσας, άλλοτε και από προπολεμικά με το όνομα Εθνικό Ορφανοτροφείο Αρρένων Κόνιτσας, το οποίο ανέδειξε και λάμπρυνε ως παιδαγωγός και διευθυντής ο αείμνηστος Κωνσταντίνος Πάκος, που στους νεώτερους Κονιτσιώτες είναι άγνωστος γιατί τίποτε δεν υπάρχει στον τόπο μας να θυμίζει το ξεχωριστό πέρασμά του από την Κόνιτσα. Σε συνεργασία με τους κληρονόμους του μπορεί και πρέπει προς τιμή του να στηθεί στο προαύλιο του Κέντρου η προτομή του, αλλά και το Κέντρο (όταν θα συνέλθουμε οι Κονιτσιώτες και θα απαιτήσουμε από την

Πολιτεία το ξαναζωντανεμά του) να πάρει το όνομά του.

Ο μεγάλος ιστορικός της ελληνικής αρχαιότητας Ηρόδοτος είπε «όλβιος εστί όστις της ιστορίας μάθησιν έσχεν», δηλαδή ευτυχισμένος είναι εκείνος που έμαθε την ιστορία. Η Ιστορία έχει τους πολλούς συντελεστές της και τους λίγους πρωτοπόρους της. Οι παραπάνω συνδεθέντες άρρηκτα και θυσιαστικά με τον τόπο μας ήταν πρωτοπόροι. Τιμώντας τους με τις προτομές τους μάς δίνουν την ευκαιρία να γνωρίσουμε την Ιστορία μας και να διατηρήσουμε την ιστορική μας μνήμη.

Φεβρουάριος 2015

Β. ΤΣΙΑΛΙΑΜΑΝΗΣ

Μετεωρολογικά στοιχεία από τον σταθμό του Εθνικού Αστεροσκοπείου Αθηνών στην Κόνιτσα σε συνεργασία με το Metar.gr.

Θέση Σταθμού: Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Κόνιτσας-Πραμάντων (υψόμ. 530m)

Ιστοσελίδα Σταθμού: <http://penteli.meteo.gr/stations/konitsa/>

Ιανουάριος 2015

Θερμοκρασία (°C)			Υετός (mm)	Ημέρες βροχής (>0,2mm)	Επικρατών ανέμος
Μέση	Μέγιστη	Ελάχιστη			
5,2	15,6	-7,9	161,2	14	ΒΑ

Φεβρουάριος 2015

Θερμοκρασία (°C)			Υετός (mm)	Ημέρες βροχής (>0,2mm)	Επικρατών ανέμος
Μέση	Μέγιστη	Ελάχιστη			
5,2	17,1	-4,7	147	14	ΒΑ

ΜΙΑ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΜΙΑ ΑΓΝΩΣΤΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

Του Ηλία Ανδρέου

Πάντοτε σε θεωρητικό επίπεδο οι φυσικοί επιστήμονες ασχολήθηκαν με το πισωγύρισμα του χρόνου, με το θρυμματισμένο ποτήρι που συγκολλείται και επιστρέφει στο τραπέζι από το οποίο έπεσε. Σε πρακτικό επίπεδο με μέσο την φωτογραφική μηχανή ο άνθρωπος πέτυχε να ακινητοποιήσει στιγμές του χρόνου, και κατ' αυτόν τον τρόπο οι φωτογραφίες μας προσφέρουν την ψευδαίσθηση επιστροφής στο παρελθόν. Θα διαλογίζεσθε τι άραγε αντιπροσωπεύουν οι τρεις άνδρες της φωτογραφίας μέσα στα χιόνια μαζί και ο χιονάνθρωπος με τον στρατιωτικό μπερέ.

Η ιστορία τους έχει ως εξής:

Μια φορά και έναν καιρό τη δεκαετία του 1950 και 1960 έριχνε πολύ, πολύ χιόνι. Οι περισσότεροι έχετε μια άποψη της θέας που παρουσιάζει η Τύμφη από το Παλαιοσέλλι. Όλο αυτό το ορεινό συγκρότημα από τα υψώματα της Λάιστας μέχρι την Σουσνίτσα με τους γκρίζους βράχους και τα καταπράσινα δάση του πεύκου του ρόμπουλου και της

οξυάς μετατρέπονταν από το πολύ χιόνι σε ένα πάλλευκο σεντόνι. Σαν έβγαινε ο ήλιος και ανηφόριζε, όλη η κοιλάδα του Αώου λούζονταν σε ένα υπερκόσμιο θαβώρειο φως. Εκείνο τον καιρό τα χωριά μας ήταν γεμάτα από κόσμο και έσφυζαν από ζωή. Οι βιοτικές τους ανάγκες πολλές, οπότε κάθε αποκοπή από την Κόνιτσα δημιουργούσε προβλήματα. Οι δρόμοι σχεδόν ήταν μουλαρόδρομοι έπρεπε να είναι ανοιχτοί και αυτό γίνονταν με τα φτυάρια. Όποτε λοιπόν έκλεινε ο δρόμος προς τα χωριά της Κοιλάδας του Αώου αυτός έπρεπε να ανοιχθεί από τους καταστηματάρχες της αγοράς της Κόνιτσας μέχρι τη Ράχη (Σουσνίτσα) και από τους Ελευθεριώτες και Παλαιοσελλίτες από την μεριά των χωριών τους. Για τις νεότερες γενιές εξοικειωμένες στον αποχιονισμό με μηχανικά μέσα αυτό φαντάζει αδιανόητο και όμως ήταν μια πραγματικότητα.

Σήμερα ο εθελοντισμός είναι άγνωστη λέξη μα, η κριτική για το άθλιο και ανύπαρκτο κράτος γίνεται εκ του περισσού λες και το κράτος είναι μια οντότητα άνευ πολιτών.

Κείνο τον καιρό οι πατεράδες μας άφηναν το μαγαζί, τη δουλειά στη μέση αγόγγυστα και χωρίς πολλές κουβέντες και σιωπηλοί φτυαρίζαν και φτιαρίζαν το χιόνι δίχως τελειωμό. Στη φωτογραφία απεικονίζονται από αριστερά ο Νίκος Ρόμπουλος κουρέας, ο πατέρας μου ζαχαροπλάστης και ο Κώστας Ματσής εστιάτορας.

ΑΦΑΝΕΙΣ ΗΡΩΕΣ

Από τα παμπάλαια χρόνια ο άνθρωπος εξημέρωσε πολλά ζώα που έγιναν πολύτιμοι βοηθοί του σε καιρούς ειρήνης ή σε πολεμικές συγκρούσεις.

Σε τούτο το σημείωμα θα αναφερθούμε στο άλογο και πιο πολύ στον ημίονο (μουλάρι) στην υπηρεσία του ανθρώπου στους πολέμους¹.

Το άλογο, εξημερωμένο πριν τέσσερις χιλιάδες χρόνια, έγινε ο πιστός σύντροφος του ανθρώπου εξυπηρετώντας τον στις μετακινήσεις του, στην καλλιέργεια της γης κ.ά.

Πολύ γρήγορα, ο άνθρωπος διαπίστωσε τις ικανότητές του και το «επιστράτευσε» για τις πολεμικές επιχειρήσεις με τη χρησιμοποίησή του σε μονάδες ιππικού και αρμάτων.

Το βλέπουμε από την ομηρική εποχή μέχρι τις μέρες μας να λαβαίνει μέρος σ' όλους τους πολέμους. Είναι γνωστό το αγαπημένο άλογο του Μ. Αλέξανδρου, ο Βουκεφάλας, που μετέφερε τον μεγάλο Στρατηλάτη στα πέρατα της Ασίας.

Αργότερα τα στίφη των Μογγόλων του Τσεγκίς Χαν με τα άλογα όρμησαν από τις στέπες της Ασίας φτάνοντας ως την Κεντρική Ευρώπη. Όλοι οι Στρατοί χρησιμοποίησαν το άλογο γιατί αυτό με το γρήγορο τρέξιμό του (μέχρι και 60 χλμ. την ώρα) μπορούσε να μεταφέρει έγκαιρα τον αγγελιοφόρο ή να τρέψει σε φυγή τον εχτρό στη μάχη.

Μόνο στη σύγχρονη εποχή μας παραμερίστηκε γιατί τώρα πια χρησιμοποι-

ούνται μηχανοκίνητα μέσα μεταφοράς, επίγεια και εναέρια.

Αυτά τα λίγα ως προς το άλογο...

Το μουλάρι που είναι διασταύρωση από πατέρα γαΐδαρο και μητέρα φοράδα ή και το αντίθετο κληρονομεί κάποια χαρακτηριστικά από τους δυο γονείς. Δεν έχει την ταχύτητα του αλόγου στο τρέξιμο, αλλά έχει αντοχή στη μεταφορά φορτίων και είναι πεισματάρικο. Βαδίζει σταθερά ακόμα και σε δύσβατα ορεινά μονοπάτια γι' αυτό ο Στρατός δημιούργησε ειδικές μονάδες ημιονηγών.

Είχε ειδικότητα ημιονηγών (μουλαράδων) τις οποίες επάνδρωναν φαντάροι που ήταν εξοικειωμένοι από την ιδιωτική αγροτική ζωή με το ζώο².

Στον ελληνοϊταλικό πόλεμο του 1940 που οι πατεράδες και οι παππούδες μας πολέμησαν σε δύσκολες συνθήκες στην πρώτη γραμμή, δεν ήταν μόνο αυτοί οι ήρωες. Ήρωες ήταν και οι αφανείς ημιονηγοί με τα μουλάρια τους. Αυτά τα υπομονετικά υποζύγια, που κουβαλούσαν στις ράχες τους τρόφιμα και πυρομαχικά αψηφώντας χιόνια και λάσπες, καταιγισμό σφαιρών και οβίδων, σκαρφάλωναν από χαράδρες σε πλαγιές των κακοτράχαλων βουνών για να φτάσουν ως την πρώτη γραμμή. Πολλά διαμελίστηκαν από τις εκρήξεις βομβών και οβίδων, πολλά γκρεμοτσακίστηκαν στα απότομα φαράγγια παίρνοντας μαζί τους και το πολύτιμο φορτίο· άλλα άφησαν την τελευταία τους

πνοή από τις κακουχίες και την πείνα.

Οι ημιονηγοί τα αγαπούσαν σαν παιδιά τους και μοιράζονταν μαζί τους ακόμα και τη λειψή κουραμάνα, όταν τελείωνε η ζωοτροφή σ' εκείνον τον φοβερό χειμώνα του '40.

Ούτε πολλά οχήματα είχαμε σ' εκείνον τον τιπάνιο αγώνα κι αυτά που είχαμε δεν μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν στα βουνά. Ελικόπτερα δεν υπήρχαν. Το συμπαθές τετράποδο με τον ημιονηγό του συνετέλεσαν τα μέγιστα στην πραγμάτωση της εποποιίας του '40.

Το άλογο αποθανατίστηκε μαζί με τον αναβάτη του βασιλιά, στρατηγό, πολεμιστή και κοσμεί πλατείες πόλεων κ.ά. με αγάλματα.

Δεν γνωρίζω αν και το καημένο μουλάρι τιμήθηκε πουθενά σε καμιά γωνιά της πατρίδας μας. Αν όχι, νομίζουμε ότι το στήσιμο ενός μνημείου για τους αφανείς ήρωες, ημιονηγό και το μουλάρι του, έχει χρέος η Πολιτεία να το στήσει

σε περίοπτη θέση ως ελάχιστο φόρο τιμής κι ευγνωμοσύνης για την προσφορά τους στην πατρίδα. Εμείς ταπεινά τους αφιερώνουμε τούτο το σημείωμα.

Σ.Τ.

Σημειώσεις

1. Τούτο το σημείωμα ανακάλυψα σκαλίζοντας τα «χαρτιά» μου και το δημοσιεύουμε σήμερα. Θα ήταν καλύτερα να το είχαμε βάλει στο τεύχος του Οκτώβρη, αλλά η αναφορά σε ήρωες νομίζουμε ότι είναι πάντα επίκαιρη.

2. Μετά τον εμφύλιο, θεωρώντας –ως φαίνεται– υποτιμητική την ειδικότητα του ημιονηγού η Δ/ση του Στρατού, έκανε ημιονηγούς όχι μόνο φαντάρους που είχαν κάποια σχέση από πολίτες με τη χρήση μουλαριών, αλλά και κάποιους με αριστερά φρονήματα ... για τιμωρία και ας μην είχαν σχέση με το συμπαθές τετράποδο, π.χ. δασκάλους κ.λπ.

Γνωρίζω δάσκαλο που λόγω «προπατορικού αμαρτήματος» (ο πατέρας του ψήφισε κέντρο) τον έκαναν ημιονηγό στη στρατιωτική θητεία του και την πέρασε ταΐζοντας και ξυστρίζοντας τα μουλάρια!...

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Το Μετσόβιο Κέντρο Διεπιστημονικής Έρευνας και το Δ.Π.Μ.Σ. «Περιβάλλον και Ανάπτυξη των Ορεινών Περιοχών» του Εθνικού Μετσοβίου Πολυτεχνείου σε συνεργασία με το Δήμο Κόνιτσας διοργανώνουν την Πέμπτη 22/01/2015, στις 12.30, στην αίθουσα τελετών του Δημαρχείου Κόνιτσας εκδήλωση παρουσίασης προτάσεων για την πόλη της Κόνιτσας. Η εκδήλωση στοχεύει στην απάντηση των ερωτημάτων:

- Μπορεί η Κόνιτσα να ανακτήσει την ιστορική της φυσιογνωμία και να αναβαθμιστεί αισθητικά και λειτουργικά το κέντρο της πόλης;

- Τι μπορεί να γίνει για να ανακουφιστεί ο πληθυσμός της από το δυσβάσταχτο κόστος θέρμανσης;

Η εκδήλωση θα είναι ανοικτή στο κοινό και η είσοδος θα είναι ελεύθερη.

Πρόγραμμα:

12.30 – 12.40: Χαιρετισμός από το Δήμαρχο Κόνιτσας κ. Α. Παπασπύρου

12.40 – 12.50: Εισαγωγική τοποθέτηση από τον Δ. Καλιαμπάκο, Καθηγητή Ε.Μ.Π.

12.50 – 13.50: Παρουσίαση των αναπτυξιακών προτάσεων

13.50 – 14.30: Συζήτηση – Κλείσιμο εκδήλωσης

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Στα πλαίσια προβολής του Δήμου μας σε Πανευρωπαϊκό Επίπεδο, μετά την επίσκεψη στην περιοχή μας Γερμανών Εμπειρογνομόνων για εναλλακτικό τουρισμό (ποδηλασία, πεζοπορία, περιηγήσεις με αυτοκινούμενα τροχόσπιτα), την ερχόμενη εβδομάδα θα φτάσει στον τόπο μας ομάδα Δημοσιογράφων και φωτογράφων από την Φινλανδία, που δημοσιεύουν άρθρα σε μεγάλα και έγκριτα περιοδικά στον κλάδο του τουρισμού αλλά και σε business magazines. Ακόμη στην ομάδα μετέχει και δημοσιογράφος της Φινλανδικής τηλεόρασης MTV.

Το διήμερο που θα βρεθούν στο Δήμο μας θα επισκεφτούν πολλά μέρη τόσο στην πόλη της Κόνιτσας όσο και σε ολόκληρο το Δήμο, φτάνοντας ως τη Βασιλίτσα, τα Μαστοροχώρια, τη Χαράδρα του Βίκου, του Αώου και τη Μονή Στομίου καθώς και ως το Μπουραζάνι και τη Μονή Μολυβδοσκεπάστου.

Αργότερα θα μας στείλουν τα links με οτιδήποτε θα δημοσιεύσουν και έτσι μέσω της Ιστοσελίδας του Δήμου μας θα μπορεί ο κάθε πολίτης να ενημερωθεί για τις εντυπώσεις και την εικόνα που αποκόμισαν από την περιοχή μας οι Φινλανδοί Δημοσιογράφοι.

Θα επανέλθουμε με νέο Δελτίο Τύπου μετά την επίσκεψη.

Στο παλαικό αίτημα για τον τρόπο πρόσβασης στη Μονή Στομίου,
θα ήθελα να εκφράσω λίγες σκέψεις:

Ο Εθνικός Δρυμός ή Εθνικό Πάρκο είναι ένα οικοσύστημα ή βιότοπος με ιδιαίτερη οικολογική αξία που παραμένει ανεπηρέαστο ή έχει επηρεασθεί ελάχιστα από ανθρώπινες δραστηριότητες. Στο οικοσύστημα αυτό διατηρείται ποικιλομορφία οικολογικών, βιολογικών, αισθητικών στοιχείων. Το οικοσύστημα οριοθετείται προκειμένου να διαφυλαχθεί η μοναδικότητα του φυσικού του πλούτου. Υπεύθυνος φορέας για τη φύλαξη των εθνικών δρυμών είναι η Δασική Υπηρεσία. Οι επισκέπτες επιτρέπεται να εισέρχονται στον οριοθετημένο χώρο κάτω από ειδικές συνθήκες για επιμόρφωση, έρευνα και αναψυχή. Στους δρυμούς επιτρέπονται οι ήπιες δραστηριότητες και απαγορεύεται η φθορά των γεωμορφολογικών χαρακτηριστικών. Κάθε Δρυμός αποτελείται από τον πυρήνα και τη ν περιφεριακή ζώνη. Στον πυρήνα επιτρέπεται μόνο η επιστημονική έρευνα. Στις περιφεριακές ζώνες επιτρέπεται η εκτέλεση εργασιών που αποβλέπουν στην προστασία και στην ορθολογική διαχείριση των ζώων και φυτών και στην προστασία των φυσικών καλλονών, επιτρέπεται η ίδρυση εκτροφείων άγριας ζωής για αύξηση της άγριας πανίδας, η ίδρυση δασικών φυτωρίων, η κατασκευή δασοφυλακείων, επιστημονικών εργαστηρίων, η κατασκευή εγκαταστάσεων για εξυπηρέτηση κατασκηνώσεων, ορειβασίας

κλπ. και βεβαίως η κατασκευή δρόμων για συγκεκριμένο σκοπό και εφόσον δεν προσβάλλεται το περιβάλλον και υφίστανται οι σχετικές γεωμορφολογικές δυνατότητες.

Στην Ελλάδα έχουν κηρυχθεί 10 περιοχές ως Εθνικοί Δρυμοί. Τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν είναι κοινά για όλους και μπορούμε να τα προσδιορίσουμε ως εξής: Έχουν μικρούς πυρήνες. Δεν είναι οριοθετημένοι ειδικά όσο αφορά τις περιφεριακές ζώνες με αποτέλεσμα να γίνονται καταπατήσεις εδαφικών εκτάσεων και ανεξέλεγκτες αυθαιρεσίες. Απουσιάζουν οι φύλακες και οι διαχειριστές. Έτσι έχουμε τα φαινόμενα της λαθρουλοτομίας, λαθροθηρίας, λαθραίας βόσκησης, λαθραίου ψαρέματος. Αυτά φάνταζομαι είναι γνωστά σε πολλούς. Στον Εθνικό Δρυμό Βίκου - Αώου και στο φαράγγι Βίκου - Αώου έχουμε την μονή Στομίου που τα τελευταία χρόνια συνεχώς ανακαινίζεται προκειμένου να υποδέχεται τους Κοινοσιώτες και ξένους επισκέπτες. Παλαιά η πρόσβαση γινόταν με μονοπάτι. Μετά την κατασκευή του φράγματος ανοίχθηκε δρόμος μέχρι το φράγμα. Έγιναν πολλές απόπειρες ώστε οχήματα κύρια, φορτηγά ή τρακτέρ να έχουν πρόσβαση μέχρι το μοναστήρι. Θυμάμαι ένα εγκαταλελειμμένο τρακτέρ να σαπίζει στην ανηφόρα προς το Μοναστήρι.

Σήμερα άγνωστοι πολίτες της Κόνι-

τσας επιδιώκουν την κατασκευή δρόμου μέχρι το φράγμα για να προλαβαίνουν τη Θεία Λειτουργία. Παρόλο που η απόσταση γεφύρι - φράγμα καλύπτεται **σε μισή μόλις ώρα**, οι συμπολίτες μας αισθάνονται την ανάγκη να την καλύψουν ξεκούραστοι με το αυτοκίνητό τους μέσα σε πέντε μόλις λεπτά της ώρας. Με το καλοριφέρ τον χειμώνα, με τον κλιματισμό το καλοκαίρι. Δεν βλέπω να ενδιαφέρονται βεβαίως για την διαφύλαξη της μοναδικότητας του φαραγγιού ή αν θέλετε για την προστασία των συναθρώπων μας. Δεν ενδιαφέρονται για την φθορά που η κατασκευή ενός δρόμου θα προκαλέσει στο γεωμορφολογικό περιβάλλον της περιοχής που εξ όσων είμαι σε θέση να γνωρίζω είναι αρκετά εύθραυστο (κατακρημνίσεις, κατολισθήσεις). Στο τέλος δεν ενδιαφέρονται για την ίδια την υγεία τους.

Σκέπτομαι ότι αυτοί οι πολίτες μάλλον αποβλέπουν στην εύκολη πρόσβαση στο Μοναστήρι ώστε όλο και περισσότεροι να είναι οι επισκέπτες που θα αφήνουν και τον οβολό τους. Αλλωστε προς τι όλη αυτή η επένδυση;

Πιστεύω ότι όποιος θέλει να εκκλησιασθεί, να προσευχηθεί, ξεκινά νωρίτερα. Από την άλλη μεριά η Θεία Λειτουργία μπορεί και αυτή να ξεκινά λίγο αργότερα. Ετσι δίδεται η λύση. Αν θέλουμε να πάμε ξεκούραστοι όχι μόνο μέχρι το φράγμα αλλά μέχρι το Μοναστήρι υπάρχει η λύση του αλόγου, του μουλαριού και του γαϊδάρου. Συμπολίτες μας το προσφέρουν. Δεν είναι όμορφο;

Αντί να σκεπτόμαστε τον δρόμο, μή-

πως θάπρεπε αυτοί που υπέβαλαν το αίτημα, και είμαι σίγουρος ότι έχουν την δύναμη, να πάρουν στα χέρια τους, πρώτοι αυτοί, το ζήτημα των γιοφυριών της περιοχής, με πρώτο από όλα το γεφύρι μας; και να πιέσουν τους αρμόδιους για την συντήρησή τους με τους κανόνες της επιστήμης και της τέχνης; Το γεφύρι της ΠΛΑΚΑΣ έπεσε, χάθηκε.

Ο Θεός έπλασε την φύση και την πρόσφερε στον άνθρωπο, το τελειότερο δημιούργημά του. Ο άνθρωπος πρέπει να σέβεται αυτό που του προσφέρθηκε ώστε να συμβιώνει με αρμονία με την φύση. Πιστεύω ότι στην αρμονική συμβίωση συντελούν οι Εθνικοί Δρυμοί.

Βεβαίως κάποιοι άλλοι σκέπτονται και δρούν διαφορετικά. Επιδιώκουν τον πλούτο. Αγοράζουν π.χ. οίκημα για να αναρτήσουν σ' αυτό πινακίδα με την ένδειξη ότι « Σ' αυτό εδώ το οίκημα θεραπεύθηκε οΠεράστε και εσείς μεευρώ.». Σ' αυτούς τους ανθρώπους πρέπει να απαντήσουμε. Αυτό έκανε η αγαπημένη μου Ναθαλία Εζνεπίδη ως εκπρόσωπος όλης της οικογένειας.

Νομίζω ότι αυτοί οι συμπολίτες μας πρέπει πρώτα από όλα να ενημερωθούν και να ενημερωθούν σωστά από τους αρμόδιους φορείς και επιστήμονες για αυτό που είναι Εθνικός Δρυμός ώστε ο δρυμός Βίκου - Αώου να καταστεί ο δικός τους ΘΕΙΚΟΣ ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ. Τα μηχανήματα που υπήρχαν στο μοναστήρι Στομίου (όπως εκσκαφείς, μπουλντόζες κλπ) θα επιστρέψουν στην Κόνιτσα και δεν θα χρησιμοποιηθούν στο

μέλλον. Το Μοναστήρι θα δέχεται και θα φιλοξενεί όλους τους ανθρώπους χωρίς να εξετάζεται το θρήσκευμα του κάθε επισκέπτη και να μην αποκλείονται κάποιοι συνάθροισμά μας από την είσοδο α' αυτό. Αλλωστε όλοι πιστεύουν σε ένα και μοναδικό θεό.

Ο Δήμος Κόνιτσας και το Κράτος μπορούν να φροντίσουν ώστε η πεζοπορία προς το Μοναστήρι να είναι όμορφη και ασφαλής από τα νερά του Αώου. Το παλινό μονοπάτι που ακολουθούσαν οι πρόγονοί μας δεν είναι τυχαίο. Οι παλνοί κάτι γνώριζαν περισσότερο από εμάς τους σημερινούς τους ισοπεδωτικούς, τους απροβλημάτιστους, τους αδιάφορους.

Έξησα την αναγέννηση του περιοδικού. Πιστεύω ότι ο ρόλος κάθε περιοδικού είναι επιμορφωτικός. Το περιοδικό πρέπει να έχει αρχές και αξίες τις οποίες να τηρεί. Προσωπικά είμαι αντίθετος σε ανώνυμα αιτήματα και ανώνυ-

μα δημοσιεύματα. Ο αείμνηστος Γιάννης Λυμπερόπουλος δεν θα το υιοθετούσε. Περιμένω από το περιοδικό να έχει άποψη και να παίρνει θέση. Το περιοδικό έχει διοικούσα επιτροπή. Θα μου επιτρέψετε αυτή την μικρή κριτική γιατί κάποια πράγματα με σταναχωρούν.

Θα ήθελα λοιπόν ως ένας απλός πολίτης να πληροφορηθώ μέσω του περιοδικού ΚΟΝΙΤΣΑ εγγράφως στο επόμενο τεύχος τους πολίτες που απηύθυναν το αίτημα. Το ίδιο αίτημα φαντάζομαι ότι μπορεί να έχουν και άλλοι φορείς όπως ο Δήμος Κόνιτσας και η Δασική Υπηρεσία. Φαντάζομαι ότι πρέπει να απαντήσουν. Έτσι θα πρέπει να γνωρίζουν αυτόν που ερωτά ώστε πρωτίστως να απαντήσουν σ' αυτόν.

Σας ευχαριστώ για την φιλοξενία
ΛΑΜΠΡΟΣ ΡΕΜΠΕΛΗΣ

Χαράλ. Ν. Ρεμπέλης

Κονιτσιώτικα

Δημοτ. τραγούδια τραπεζιού, χορού, νυφιάτικα και γάμου, λιανοτραγούδα, νανουρίσματα, λαζαρικά, μοιρολόγια, του χάρου και του Κάτω Κόσμου, παραμύθια, παραδόσεις, ευτράπελες διηγήσεις, παροιμίες και παροιμιώδεις φράσεις, αινίγματα, ιδιωματικές φράσεις, ευχές, κατάρες, γλωσσοδέτες, γλωσσικό ιδίωμα Μαστοροχωρίων, τοπωνύμια, Γλωσσάριο, κουδαρίτικα.

Σελ. 360, τιμή 20 ευρώ.

Θα το βρείτε: Βιβλιοπωλεία Κόνιτσας: 1) Ν. Πλουμής, 2) Ελ. Κυρίτση, Νικ. Ρεμπέλης τηλ. 26550 23071 και Δ/νση περιόδ. «ΚΟΝΙΤΣΑ».

Το Ορφανοτροφείο της Κόνιτσας Τότε και τώρα

Με τον 2851/1922 Νόμο ιδρύθηκαν στην Ελλάδα ορφανοτροφεία Αρρένων και Θηλέων. Σκοπός των Ιδρυμάτων αυτών ήταν η περίθαλψη παιδιών ορφανών από πατέρα ή μητέρα ή και αναξιοπαθούντα άπορα παιδιά. Η περίθαλψη ήταν από την σχολική ηλικία και μέχρι ενηλικιώσεως ή αποπερατώσεως των σπουδών των στα ανώτατα εκπαιδευτικά Ιδρύματα. Τα Ορφανοτροφεία χωρίζονταν σε Αρρένων και Θηλέων. Από αυτά τα πιο πολλά ήταν εκπαιδευτικής κατεύθυνσης και φιλοξενούσαν παιδιά που ακολουθούσαν τις σπουδές των από το Δημοτικό μέχρι το Πανεπιστήμιο. Τα άλλα πιο λίγα, ήταν Επαγγελματικής κατεύθυνσης που μαθαίναν τέχνες. Απαραίτητα όμως έπρεπε να είχαν τελειώσει το Δημοτικό Σχολείο.

Ένα τέτοιο ήταν και το Ορφανοτροφείο της Κόνιτσας, που άρχισε να λειτουργεί από το 1925 και στεγάστηκε αρχικά σε Ιδιωτικό μεγάλο κτήριο στην άνω Κόνιτσα. Αργότερα, ύστερα από δωρεά οικοπέδου προς το Υπουργείο Κοιν. Περίθαλψης κτίστηκε το σημερινό μεγαλοπρεπές Ίδρυμα που η λειτουργία του άρχισε από το 1938.

Η διάρθρωση του προσωπικού ήταν η ακόλουθη. Κλάδος Παιδαγωγικός. Θέσεις τρεις (3). Ο αρχαιότερος τούτων και ύστερα από Υπουργική απόφαση εκτελούσε χρέη Διευθυντού. Κλάδος Διαχειριστικός, θέσεις μία (1), που ήταν επιφορτισμένος για την όλη οικονομική λειτουργία του Ιδρύματος. Κλάδος τεχνικών εκπαιδευτικών θέσεις τρεις (3) και αργό-

τερα τέσσερις (4). Νοσοκόμα, θέσεις μία (1). Μάγειρας και βοηθός αυτού θέσεις δύο (2). Ράπτρια θέσεις μία (1). Κηπουρός-Κλητήρας, θέσεις μία (1) και Υπηρετικό προσωπικό θέσεις τρεις (3).

Αργότερα με την αναδιάρθρωση των Ορφανοτροφείων της χώρας που για καθαρά παιδαγωγικούς και ψυχολογικούς λόγους μετονομάστηκαν σε "ΚΕΝΤΡΑ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΗΣ" προσετέθηκαν και τρεις θέσεις Επιμελητών παιδιών, οι οποίοι ήταν απόφοιτοι Λυκείου. Έργο τους ήταν η εποπτεία των παιδιών τις ελεύθερες ώρες, ιδία δε κατά τις νυκτερινές ώρες.

Το Ίδρυμα διοικείτο από 5/μελές Διοικητικό Συμβούλιο, με εισηγητή των θεμάτων από τον Διευθυντή αποτελούσε ίδιον Νομικό πρόσωπο και υπείγετο απευθείας στο Υπουργείο Υγείας Πρόνοιας και στο Τμήμα Παιδικής προστασίας. Οι τρόφιμοι προέρχονταν από τα άλλα Ιδρύματα της χώρας, ή κατόπιν αιτήσεως από τους δικούς τους ανθρώπους.

Οι τέχνες που εκαπιδεύονταν οι τρόφιμοι ήταν: Του Επιπλοποιού, του Ράππου και του Υποδηματοποιού. Μετά την κατάργηση του Υποδηματοποιείου ύστερα από εισήγηση του Δ. Συμβουλίου του Ιδρύματος και σχετική έγκριση του Υπουργείου προσετέθηκαν άλλες δύο τέχνες. Αυτήν του Ξυλογλύπτου και του Αργυροχόου-Μεταλλοπλάστου. Δηλ. συνολικά τέσσερα εργαστήρια.

Η φοίτηση στα Εργαστήρια ήταν τριετής και τα παιδιά φεύγοντας δίνονταν σ'

αυτά ένα Ενδεικτικό με της υποχρεωτικές υπογραφές, στο οποίο διαπιστώνονταν η τριετής εκπαίδευση. Το ενδεικτικό τούτο χρησιμοποιήθηκε πολύ ευνοϊκά από τους απόφοιτους κυρίως δε στα Εργαστήρια της Γερμανίας και Σουηδίας. Το Κ.Π. Μέριμνας δεχόταν παραγγελίες από όλα σχεδόν τα άλλα Ιδρύματα της χώρας και από τους παιδικούς σταθμούς, τα οποία εξοπλίζονταν σε τραπέζια, καρέκλες, ντουλάπες, ράψιμο ρούχων κ.λ.π. Επίσης και από ιδιώτες, κυρίως στα ξυλόγλυπτα και την αργυροχοΐα. Από τις εισπράξεις των προϊόντων αυτών, ένα μέρος ενσωματώνονταν στον προϋπολογισμό του Κέντρου και το υπόλοιπο κατετίθετο σε Τραπεζικά ονομαστικά Βιβλιάρια των μαθητών.

Έτσι με τον τρόπο αυτό ήταν ένα κίνητρο για την καλύτερη μάθησή των στα Εργαστήρια, γιατί μετά την αποφοίτησή των είχαν ένα μικρό μεν, αλλά ουσιαστικό χρημ. ποσό για το επαγγελματικό τους ξεκίνημα. Διότι εκτός από τον ρουχισμό, ο κάθε απόφοιτος έπαιρνε μία σειρά εργαλείων ανάλογα με την τέχνη του.

Αμέτρητος ο αριθμός των αποφοίτων μας που προόδευσαν και πρόκοψαν στην τέχνη τους. Παντού σ' όλη τη χώρα θα βρεις ανθρώπους με δικά τους Εργαστήρια ή και ακόμη μικρές Βιοτεχνίες. Οι πρώην μαθητές μας μεγάλοι πια και οικογενειάρχες αναγνωρίζοντας τι τους προσέφερε το Ίδρυμα, αλλά και το προσωπικό που το θεωρούσε και μάνα και πατέρα τους, συχνά πυκνά το επισκέπονταν. Συγκινητικές αυτές οι στιγμές, όταν άνδρες και οικογενειάρχες πια επισκέπονταν το Ίδρυμα αναπολώντας και νοσταλγώντας τις Ιδρυματικές μεν αλλά

πολύ εποικοδομητικές στιγμές, ώρες και χρόνια.

Η εποχή όμως που το Κέντρο γνώρισε λαμπρές ημέρες και κατ' επέκταση η Κόνιτσα, ήταν, όταν ήταν Διευθυντής ο αλυσμόντος ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΑΚΟΣ. Άνθρωπος συγκροτημένος, Επιστήμονας-Παιδαγωγός, μετεκπαιδευθείς εις Σουηδία και άριστος συνεργάτης τόσο με το προσωπικό και κυρίως όσον με τα παιδιά.

Επίσης τότε λειτουργούσε και η φιλαρμονική όπου οι μαθητές είχαν και ένα εφόδιο στη ζωή τους. Πολλοί εξ αυτών κατετάγησαν σε στρατιωτικές μουσικές της χώρας. Αξιοσημείωτο είναι πως την 10/ετία του 60, ο αρχιμουσικός της στρατιωτικής ήταν απόφοιτος του Ιδρύματός μας. Το πόσο αξιόλογη ήταν η ζωή και η εκπαίδευση των οικοτρόφων το επιβεβαιώνουν τόσο ο αριθμός των μαθητών που φιλοξενούσαμε (με οργανική δύναμη 80, πάντοτε είχαμε 100 και πάνω παιδιά), όσον και η μοναδική Ιδρυματική φωτογραφία που κοσμούσε στο Υπουργείο μας και ιδιαίτερα στο Τμήμα Παιδικής Προστασίας, ήταν αυτή του δικού μας Ιδρύματος.

Αυτά ΤΟΤΕ. Τότε, που το Ίδρυμα είχε προϋπολογισμό πάνω από 100 εκατ. δρχ. εξαιρουμένων των μισθών των Υπαλλήλων. Τότε, που κάθε Ιούνιο μήνα, που γινόταν οι δημοπρασίες για τις προμήθειες τροφίμων, ρουχισμού και υλικών εργαστηρίων, κατακλυζόταν το Ίδρυμα από τους ενδιαφερομένους εμπόρους από Πάτρα και μέχρι Θεσ/κη.

Και τώρα; τώρα, απλά λίγοι οικότροφοι μετανάστες και οι εναπομείναντες υπάλληλοι κυκλοφορούν στο απέραντο κτήριο.

Πρωταγωνιστές αυτής της άθλιας κατάστασης είναι οι τότε τοπικοί παράγοντες και άλλοι παρατρεχάμενοι. Παρά τις εκκλήσεις μας και παρακλήσεις μας να μην ανασταλεί η λειτουργία του Ιδρύματος, γιατί τούτο σημαίνει και την αυτόματη κατάργησή του, εν τούτοις όχι μόνον δεν εισακουσθήκαμε, αλλά κατηγορηθήκαμε ως εμπόδιο για την ανάπτυξη της Κόνιτσας. Ο λόγος; η Δημιουργία Σχολής Δημοτικής Αστυνομίας. Όταν κλείνεις μια υπηρεσία ή Σχολείο για να το αντικαταστήσεις με κάτι καλύτερο έχει καλώς. Εδώ όμως η παραγωγή της Σχολής είχε ημερομηνία λήξεως και τα αποτελέσματα τα είδαμε.

Το κτίριο εσωτερικά διαμορφώθηκε για τις ανάγκες της Σχολής και το Ίδρυμα μετεσταγάστηκε σε άλλα ιδιωτικά σπίτια και ξενοδοχεία στα τέσσερα σημεία του ορίζοντα. Πραγματική διάλυση. Έπιπλα, εξοπλισμοί εργαστηρίων καθώς και άλλα χρήσιμα υλικά καταχωριάστηκαν σε μια αποθήκη του Δήμου, όπως επίσης όλα τα μουσικά όργανα, χωρίς να ενδιαφερθεί κανείς για την τύχη των.

Διότι, άλλα μεν κατεστράφηκαν από την υγρασία. κλπ. και άλλα ως δια μαγείας εξαφανίσθηκαν. Ενδεικτικά αναφέρω και ερωτώ κάθε υπεύθυνο. Πού είναι τα κλαρίνα, οι κορνέτες και τα τύμπανα. Εδώ θα σταθώ και θα αναφέρω πως οι δυο Αντιδημαρχίες της προηγούμενης Δημοτ. αρχής, συγκέντρωσαν (προς τιμή τους) τα εναπομείναντα μουσικά όργανα και ύστερα από ανάλογη συντήρηση που έγινε και με τη βοήθεια ειδικού μουσικού

φυλάσσονται στην αίθουσα της Κοινοφελούς Επιχείρησης του Δήμου. Πού είναι το μεγάλο κάρινο (ΜΑΣΙΦ) τραπέζι της αίθουσας υποδοχής και συνεδριάσεων του Ιδρύματος: θα τρίζουν τα κόκκαλο του αείμνηστου και υπέροχου Διον. Βαρδάκη, γιατί το είχε φτάξει ο ίδιος με ζήλο και μεράκι. Πού είναι μέρος από τα ξύλινα κρεβάτια και κομοδίνα; Μήπως για αυτά επιλήφθηκε η δικαιοσύνη; Όποιος διαφωνεί για όλα αυτά τον παρακαλώ και τον προκαλώ να γίνει καταμέτρηση και επαλήθευση από το βιβλίο του Ιδρύματος (αν φυσικά υπάρχει) υλικού και επίπλων. Εδώ όλοι φέρνουν ευθύνη, Διοικούντες και τοπικοί παράγοντες.

Για το κλείσιμο Υπηρεσιών, Τραπεζών της πόλης έγιναν συγκεντρώσεις και συλλαλητήρια (και καλώς έγιναν) γιατί θα μαραζώσει η ευρύτερη περιοχή. Για το κλείσιμο του Ιδρύματος, που εδώ δεν ευθύνεται η ΠΟΛΙΤΕΙΑ και που όπως προαναφέραμε ήταν ο οικονομικός πνεύμονας για την αγορά, δεν διαμαρτηρήθηκε κανείς. Τσιμουδιά, μούγκα.

Τέλος όλοι εμείς που ζήσαμε εκεί μέσα και δώσαμε ό,τι μπορούσαμε σ' αυτά τα παιδιά που φιλοξενούσαμε και με καμάρι τα βλέπαμε (μερικά είναι και εδώ στον τόπο μας) να προκόβουν και να μεγαλώνουν στην τέχνη τους, απλά με μεγάλη λύπη και στενοχώρια μονολογούμε. Κρίμα, κρίμα, κρίμα.

Ευαγγ. Ευαγγελίδης
πρώην Δ/ντης του Κ.Π. Μερίμνης

«ΑΓΑΠΗΜΕΝΟ ΜΟΥ ... ΣΥΝΤΑΓΜΑ»

Κρατώ στα χέρια μου το νέο βιβλίο του ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΕΥΤ. ΝΙΚΟΠΟΥΛΟΥ, τ. προέδρου Αρείου Πάγου ετ. Δ.Ν. με τίτλο «Αγαπημένο μου Σύνταγμα ή αντι-Συνταγματικοί παραλογισμοί». Η αλήθεια για τη σημερινή κατάσταση της Ελλάδας.

Είναι ένα καλογραμμένο και καλοτυπωμένο βιβλίο από τις εκδόσεις ΑΡΜΟΣ 2013 τριακοσίων εξήντα πέντε σελίδων.

Ο Β.Ε.Ν. είναι συμπατριώτης μας τ. Ανώτατος δικαστής και εφαρμοστής του δικαίου, συγγραφέας και θεωρητικός του Δικαίου.

Γεννήθηκε το 1942 στο χωριό Πωγωνίσκος της Επαρχίας Κονίτσης, του Νομού Ιωαννίνων. Είναι έγγαμος και έχει δύο τέκνα. Αποφοίτησε με άριστα από το Γυμνάσιο Κόνιτσας και εισήχθη στη Νομική Σχολή του Α.Π.Θ. Πήρε το πτυχίο της Νομικής με άριστα και αναγορεύτηκε διδάκτωρ του ίδιου Πανεπιστημίου. Το 1971 εισήλθε στο Δικαστικό Σώμα και διήλθε επιτυχώς όλες τις βαθμίδες της δικαστικής ιεραρχίας, μέχρι του βαθμού του Προέδρου του Αρείου Πάγου. Ασχολήθηκε με την επιστήμη του, όσο και με τα γράμματα. Έγραψε πολλά άρθρα και βιβλία. Σήμερα είναι συνταξιούχος.

Προσωπικά δεν τον γνωρίζω, ούτε φιλία είχα μαζί του, άλλωστε οι δικαστικοί, ούτε γνωριμίες δίνουν, ούτε φιλίες έχουν. Έτσι το καλεί το αξίωμά τους. Γίνεται γνωστός μου από τα βιβλία του που 'χω διαβάσει.

Γνώρισα όμως πολύ καλά τον αείμνηστο πατέρα του, Ευτύχιο Νικόπουλο, αρχιφύλακα Κόνιτσας, και πολλές φορές ερχόταν στο χωριό μου (Γεροπλάτανος) να ιδεί το συνάδελφο

του αείμνηστο Γ. Κούτα και φιλοξενήθηκε και στο φτωχικό σπίτι μας.

Το βιβλίο του είναι Νομικό. Δεν απευθύνεται όμως μόνο στους ειδικούς, αλλά προσπάθησε ο συγγραφέας να το κάνει όσο μπορούσε πιο απλό, ώστε να διαβάζεται από όλους.

Προλογίζει ο Μαρριανός Δ. Καράσης. Ομότιμος καθηγητής Νομικής Α.Π.Θ. Αντεπιστ. μέλος Ακαδημίας Αθηνών και εξηγεί τι ώθησε τον συγγραφέα-δικαστή για την συγγραφή του βιβλίου με τίτλο «Αγαπημένο μου Σύνταγμα» και τονίζει μεταξύ άλλων ο καθηγητής:

«Ο Μέγας Ναπολέον έλεγε ότι ένα σύνταγμα είναι καλό, εφ' όσον υπό αυτό πάμε καλά». Εμείς υπό το παρόν Σύνταγμα πάμε καλά; Ασφαλώς όχι. Δεν πάμε καλά όμως διότι φταίει το Σύνταγμα «Οὐδαμὲν δὲ τί καλῶς ἢ νόμος ἐστὶν τις ἀπὲρ νομίμως χρῆται» (Α' Τιμθ. 1, 8) ή διότι δεν εφαρμόζεται; Αν το σύνταγμα εφαρμοζόταν σωστά, συνταγματικό πρόβλημα δεν θα υπήρχε. Αυτό είναι το πνεύμα του συγγραφέα».

Αλλά και ο ίδιος ο συγγραφέας στον Πρόλογό του λέει και εξηγείται με απόλυτη ειλικρίνεια: «Το βιβλίο αυτό, γράφτηκε από έναν απλό άνθρωπο, από έναν έλληνα πολίτη, βαθύτατα προβληματισμένο από όσα απεριγράπτως και φοβερά συμβαίνουν γύρω μας και μέσα μας και μετά παρρησίας και σαφήνειας γράφει για σωρεία παραβάσεων του Συντάγματος. Και ο πόνος, η αγωνία, ο φόβος, και το άγχος για το αύριο της Ελλάδας μας, οδήγησε τον Συγγραφέα, στη συγγραφή αυτού του βιβλίου».

Το βιβλίο χωρίζεται σε δέκα κεφάλαια (Γλώσσα Δημοτική αλλά με πολυτονικό σύστημα). Ας τα αναφέρουμε συνοπτικά:

1ο Κεφάλαιο: Εννοιολογικοί και αξιολογικοί υπερβατικοί συσχετισμοί.

2ο Κεφάλαιο: Το προκλητικώς αγνοημένο προοίμιο του συντάγματος.

3ο Κεφάλαιο: Έθνος και πατρίδα ως συνταγματικές έννοιες.

4ο Κεφάλαιο: Η οικογένεια ως Συνταγματικώς προστατευόμενο αγαθό.

5ο Κεφάλαιο: Το πρόβλημα της ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης από συνταγματική άποψη.

6ο Κεφάλαιο: Η δυσλειτουργία του Δημοκρατικού πολιτεύματος.

7ο Κεφάλαιο: Κρατικό και υπερκρατικό έλλειμμα σεβασμού προς το σύνταγμα.

8ο Κεφάλαιο: Κατά την τελευταία τριετία παραβάσεις του συντάγματος ειδικώς σε θέματα εθνικής κυριαρχίας.

9ο Κεφάλαιο: Άλλες εκτός του θέματος της εθνικής κυριαρχίας παραβιάσεις του συντάγματος.

και **10ο Κεφάλαιο:** Ακροτελεύτιες σκέψεις εις το ακροτελεύτιο άρθρο 120&2 και 4 του Συντάγματος.

Σ' όλα τα κεφάλαια αναλύει πολύ διεξοδικά τις αιώνιες ακατάλυτες έννοιες και αξίες ως τα πολυτιμότερα συνταγματικώς προστατευόμενα αγαθά όπως: Νόμος, Σύνταγμα, Ήθος, Έθος, Έθιμο, Γλώσσα, Πατρίδα, Θρησκεία, Έθνος, Λαός, Χώρα, Εθνική Κυριαρχία, περί Παιδείας, περί Υγείας, περί Γάμου (θρησκευτικού και πολιτικού) περί Ατομικών Ελευθεριών, δικαιώματος Εργασίας, δικαιώματος του «Συνέρχεσθαι και Συνεταιρίζεσθαι», περί Απεργίας, περί Οικογενειακού Ασύλου, Απορ-

ρήτων, και γενικά περί Δικαστηρίων, Επαγγελματών και Απονομής Δικαιοσύνης κ.ά.

Σ' όλες αυτές τις έννοιες, ο συγγραφέας αναφέρεται λεπτομερειακά και τις αναλύει διεξοδικά στα οικεία κεφάλαια που αναφέραμε κατά την ίδια σειρά και τάξη, πώς δηλαδή αναγράφονται στο Σύνταγμα, πώς σήμερα εκτελούνται και πώς πρέπει να εκτελούνται. Απλά, επιστημονικά, νομικά, κατανοητά από τον αναγνώστη.

Στη συνέχεια, αναφέρεται στην Ελληνική Ιστορία και αρχίζει από το «μολών λαβέ» του Λεωνίδα, περνάει στο «Το δε την πόλιν σοι δούναι, ούτ' εμόν έστιν ούτ' άλλου των κατοικούντων εν ταύτη...» του Κωνσταντίνου Παλαιολόγου, στο 1821¹ και φτάνει μέχρι των ημερών μας και δείχνει τη μεγάλη συμβολή του Συντάγματος και καταλήγει στο θλιβερό συμπέρασμα, πώς πολλές φορές καταπατήθηκε το Σύνταγμα κι αυτό είναι φοβερό να ακούει κανείς στο όνομα «Έλλειμμα σεβασμού προς το Σύνταγμα». Ακόμη τονίζει και τη σημερινή οικονομική κρίση για τους δανειστές μας της Ε.Ε. που θα μπορούσε η πολιτεία ν' αντιτάξει, ένα όχι και να τους πει ξεκάθαρα αυτό στις απαιτήσεις σας, δεν γίνεται, γιατί το ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΙ ΤΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑ ΜΑΣ!

Και επί λέξει καταλήγει: ... «είναι ανάγκη να γυρίσουμε πίσω στην εποχή της Εθνικής μας Επανάστασης, τότε που οι αγωνιζόμενοι για την ελευθερία Έλληνες, έθεταν και τα θεμέλια της συνταγματικής μας Ιστορίας διδάσκοντας τις επερχόμενες γενιές να σέβονται και να υπερασπίζονται το Σύνταγμά τους με κάθε τρόπο και θυσία, ακόμη και της ίδιας τους της ζωής! Όσο θα εξακολουθούμε να ασεβούμε προς την Ιστορία μας, τις εθνικές

παραδόσεις και το εθνικό μας Σύνταγμα, τόσο τα δεινά της πατρίδας μας θα αυξάνονται και θα γίνονται περίπλοκα και ολέθρια για την ίδια την κρατική υπόστασή μας»².

Γενικά το βιβλίο δεν είναι δύσκολο στην ανάγνωση και την κατανόησή του. Με πολύ λογοτεχνική και νομική υφή ο συγγραφέας τα παρουσιάζει όλα και καταλήγει πως ο Νομοθέτης πολύ σωστά έθεσε το τελευταίο άρθρο του (120 παρ. 2 και αρ. 4), τη φύλαξη και εφαρμογή του Συντάγματος στον πατριωτισμό των Ελλήνων.

Είναι δε δικαίωμα και υποχρέωση όλων των Ελλήνων η προστασία και η εφαρμογή του Συντάγματος και η μελέτη του. Και τότε όλα – μα όλα ξεπερνιούνται, αυτά που μας βασανίζουν, και καταλήγει ο συγγραφέας στο συνταγματικό απαιτούμενο: «Η σωτηρία του Συντάγματος έστω ο ΥΠΕΡΤΑΤΟΣ ΝΟΜΟΣ!»

Τέλος, ας επιτραπεί στην ταπεινότητά μου να συγχαρώ τον συμπατριώτη μας συγγραφέα Β.Ε.Ν. γι' αυτό το πόνημά του και να του ευχηθώ υγεία και μακροήμερευση, ώστε και άλλα του πονήματα να διαβάσουμε.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΜΙΧ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

Τ. Σχολικός Σύμβουλος Ειδικής Αγωγής
Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης

1. Αναφέρεται, στο πρώτο σύνταγμα της Επιδαύρου του 1822, το οποίο έφερε τον διπλωματικό τίτλο «Προσωρινό Πολίτευμα της Ελλάδος» το οποίο τροποποιήθηκε αργότερα με τις συνελεύσεις του Άργους και της Τροιζήνης και καθιερώθηκε το πρώτο Σύνταγμα του Γένους. (Β.Ε.Ν. σελίς 64 «Το αγαπημένο μου Σύνταγμα».

2. Και πάντα ταύτα «εκ του περισσεύματος της καρδιάς λαλούσι τα χείλη» (Β.Ε.Ν. σελίς 26).

*O tempora o mores**

Η θειά μου η Γιαννούλα δεν πρόλαβε να γίνει δέκα χρονών.

Όλη τη νύχτα χόρευε στο γάμο τ' αδερφού της.

Το πρωί την έπιασ' ένας πόνος.

Τη φόρτωσ' η γιαγιά μου γκότσια μισό δρόμο αυτή μισό η μάνα της.

Την πήγαν στο γιατρό στο διπλανό χωριό.

- Μην κλαις και σ' ακούσουν, της έλεγε.

- Είσαι κορίτσι, ποιος θα σε πάρει.

Τ' απόγευμα την πήρε ο χάρος.

Είχε πολύ χιόνι εκείνη τη χρονιά

Τα μνήματα ήταν μακριά.

Τα δάκρυα σταλαχτίτες δεν έσωναν στο χώμα.

Η γιαγιά μου ως τα εκατό που έζησε πόνος βαθύτερο απ' αυτό δεν είχε άλλο πάρεξ του κοριτσιού μέσ' το κιβούρι σαν θυμόταν με τις πλεξούδες ως τη μέση.

- Πάρε με, Θέ μου, έλεγε, τι μ' αφήνεις και παίρνεις τους νιούς.

ΠΑΣΧΑΛΗ ΑΓΝΗ

* Ω καημοί ώ ήθη (Κικέρωνας)

ΠΡΟΣ: Πρόεδρο Δημοτικού Συμβουλίου Δήμου Κόνιτσας
Κοινοποιείται: Δήμαρχο Κόνιτσας

Θέμα: εξάλειψη υποθηκών από σεισμοδάνεια

Πολλά Κονιτσιώτικα νοικοκυριά δανειοδοτήθηκαν, με ορισμένη προβλεπόμενη από τον νόμο διαδικασία, από τις Τράπεζες για την αποκατάσταση των ζημιών που προκάλεσε ο σεισμός το καλοκαίρι του 1996 σε σπίτια και καταστήματα στην περιοχή Κόνιτσας. Οι Τράπεζες για την εξασφάλιση της είσπραξης των απαιτήσεών τους ενέγραψαν υποθήκες απευθείας με την σύμβαση του δανείου (χωρίς δηλαδή συμβολαιογραφικό έγγραφο) στα σεισμόπληκτα κτίσματα. Ήδη μετά τόσα χρόνια πολλοί εξόφλησαν τις υποχρεώσεις τους και ζητούν την απελευθέρωση των ακινήτων τους από τις εγγραφείσες υποθήκες. Δανείστριες Τράπεζες, ως έχουσες καταστήματα στην Κόνιτσα, ήταν η Εθνική, η Αγροτική, που την διαδέχθηκε η Πειραιώς και η Εμπορική, που την διαδέχθηκε η Αλφα, και μάλιστα η τελευταία δεν έχει κατάστημα στην Κόνιτσα. Η διαδικασία μετά την εξόφληση του δανείου είναι η προσέλευση του ενδιαφερόμενου αυτοπροσώπως στην δανείστρια Τράπεζα και εάν πρόκειται για δάνειο από την Εμπορική η κάθοδος στα Ιωάννινα στο κατάστημα της Αλφα (και όχι μια φορά), η καταβολή 50 ευρώ (τουλάχιστον στην Αλφα) η υποβολή σχετικής αίτησης, η οποία μεταβιβάζεται στα κεντρικά της Τράπεζας για έγκριση της εξάλειψης της υποθήκης, η αποστολή από τον ενδιαφερόμενο του εγγράφου της Τράπεζας στον Τομέα Αποκατάστασης Σεισμοπλήκτων (ΤΑΣ) στην Κοζάνη με αίτηση, η έρευνα ενδεχόμενα από το ΤΑΣ στο σεισμόπληκτο για την διαπίστωση εάν έγινε η επισκευή κλπ και η συναίνεση και αυτής της Υπηρεσίας για την εξάλειψη της υποθήκης και μετά η προσκόμιση του φακέλου στο Υποθηκοφυλακείο Κόνιτσας για την εξάλειψη και ενδέχεται πριν, ανάλογα με την Τράπεζα, να χρειάζεται και σχετικό συμβολαιογραφικό έγγραφο. Όλα αυτά ταλαιπωρούν αφάνταστα και άσκοπα τον ενδιαφερόμενο πολίτη στις σημερινές χαλεπές μέρες και περισσότερο όταν κατοικεί εκτός της πε-

ριοχής Κόνιτσας.

Η δική μου πρόταση είναι: η κάθε δανείστρια Τράπεζα, έχουσα στα χέρια της το φάκελο του δανείου, μόλις εξοφλείται το σεισμοδάνειο να διεξάγει αυτεπάγγελτα, αντιγραφειοκρατικά και υπηρεσιακά την διαδικασία εξάλειψης της υποθήκης χωρίς συμμετοχή του σεισμόπληκτου, ατελώς και για την ίδια (μη ξεχνάμε ότι τα κεφάλαια της Τράπεζας προέρχονται από ανακεφαλαίωση με ευρωπαϊκό χρήμα που υπολογίζεται ως δάνειο προς το Ελληνικό Δημόσιο και άρα επιβαρύνεται ο κάθε φορολογούμενος Έλληνας Πολίτης για την εξόφληση) και για το Υποθηκοφυλακείο, όπου θα προσκομίζονται το σχετικό έγγραφο της Τράπεζας και του ΤΑΣ για εξάλειψη και απλώς να ενημερώνεται ο ενδιαφερόμενος με κοινοποίηση του κάθε αποστελλόμενου εγγράφου. Η διαδικασία αυτή και την Τράπεζα βοηθά λιγοστεύοντας τις ώρες απασχόλησης των εργαζομένων της με τα σεισμοδάνεια και σίγουρα τυποποιώντας με την σύγχρονη τεχνολογία αυτήν (την διαδικασία).

Θα παρακαλούσα λοιπόν να ασχοληθεί το Δημοτικό Συμβούλιο με το θέμα (ας ξεφύγει και λίγο από τα πεπατημένα) και εάν συμφωνεί με την πρότασή μου την θετική απόφασή του να αποστείλετε στον αρμόδιο (εποπτεύοντα το ΤΑΣ) Αναπληρωτή Υπουργό Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων κο Σπίρτζη, τον Υπουργό Διοικητικής Μεταρρύθμισης κο Κατρούγκαλο, στις τρεις Τράπεζες και το ΤΑΣ. Σίγουρα να κοινοποιηθεί η απόφαση με το αίτημα (με mail) στους πέντε βουλευτές του νομού μας, για να μάθουν εξειδικευμένα τα προβλήματα των πολιτών, υποχρεωμένους να συνεργήσουν ακόμη και αν χρειάζεται νομοθετική ρύθμιση, που πιστεύω εν προκειμένω ότι δεν χρειάζεται.

ΤΟΥ Β. ΤΣΙΑΛΙΑΜΑΝΗ

ΔΕΚΑΠΕΝΤΑΥΓΟΥΣΤΟΣ ΠΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ... ΤΩΡΑ

Του Πέτρου Θ. Μπούνα

Είναι δυο χρόνια που τον Δεκαπενταύγουστο λόγοι παρά τη θέλησή μου δε μου επέτρεψαν να παρευρεθώ στην πανήγυρη στο εξωκλήσι της Παναγίας στην Κόνιτσα. Θυμάμαι προπολεμικά αλλά και μετέπειτα αποβραδής παιδιά από κάθε οικογένεια της γειτονιάς μου και όχι μόνο πήγαιναν και στρώναν κουβέρτες σε πιο μέρος, θα κάθονταν την επόμενη να περάσουν τη μέρα τους.

Η δική μας γειτονιά έπιανε το επάνω διάζωμα του εξωτερικού χώρου, δίπλα από το εκκλησάκι, προς τον λάκκο, οι από τις «Αμουριές» κάθονταν σ' ένα πλατό, ψηλά για να βλέπουν και να είναι κοντά στο χώρο που γινόταν το γλέντι. Θα ήταν το 1935 ή το '36, μικρός εγώ αλλά θυμάμαι τα πάντα, που ξεκινήσαμε το πρωί με όλο το κουμάντο φαγητό και ποτό.

Μαζί μας είχε έλθει και η Βασιλική Τσούκα, μετέπειτα σύζυγος του Νίκου Τζιάλλα, που έμενε απέναντί μας στο σπίτι του Πανούλη σαν οικιακή βοηθός. Από νωρίς περνούσε κόσμος και κοσμάκης και ανηφόριζε τον γεμάτο πέτρες δρόμο, που όλοι τους κάτι κρατούσαν στα χέρια τους. Άλλος κουβέρτα, άλλος μπόγο με τρόφιμα τυλιγμένα σε κάτι καρό κόκκινα ή μπλέ τραπεζομάντηλα, άλλος καρπούζι ή πεπόνι από εκείνα τα αξέχαστα σε γλύκα κριτσανιστά-κριτσανιστά!!! Μοσκοβολούσε ο τόπος από ψητά κρέατα, τηγανητούς κεφτέδες και, καθώς περνούσες τα 'πλατάνια', ανακατεύονταν οι μυρωδιές με το άρωμα της ασφάκας, που τότε η ανθοφορία τους ήταν στο φόρτε και γεμάτα τα σιάδια από δαύτες. Μπουλούκια, κοπάδια ο κόσμος ανηφόριζε λες και γινόταν πόλεμος κι ανέβαιναν να καταλάβουν το ύψωμα γιατί οι περισσότεροι πήγαιναν κάθετα για την 'Αλατσιά'. Αν φώναζαν και 'αέρα', σωστός πόλεμος.

Γνωστοί, άγνωστοι η καλημέρα απαραίτητη κι από καρδιάς. Να συναντιόσουν με ιερέα και να μην του φιλούσες το χέρι... αδιανόητον. Σήμερα ... κάνεις πως δεν βλέπεις, αλλά πολλοί κι απ' αυτούς περνούν αδιάφοροι. Ας γίνουν εκείνοι πιο 'μικροί'. Ο κόσμος ήταν γελαστός, ευτυχισμένος με τα λίγα. Όνειρό του ν' αποκτήσει ένα υποζύγιο, ένα σπίτι, το ψωμί και το λάδι της χρονιάς και ήταν 'μπέης'. Με πενταροδεκάρες γλεντούσαν. Κατά τις έντεκα τελείωνε η εκκλησία και ακολου-

θούσε αγιασμός στο μέρος που και σήμερα γίνεται. Άρχιζε μετά το φαγοπότι. Η κομπανία του Τσιάπη περνούσε απ' όλες τις ομάδες, γιατί κατά ομάδες κάθονταν και συνέτρωναν, άλλοι κατά γειτονιές κι άλλοι με συγγενείς τους, που 'παίζαν' τραγούδια 'καθιστικά'. Άπλωνε στο τέλος όποιος χτυπούσε το ντέφι ανάσκελα κι έριχναν οι αρχηγοί των οικογενειών κέρματα, σπανίως 'χαρτί'. Τα όργανα έπαιρναν θέση στα θεμέλια της εκκλησίας και οι χορευτές πρώτα μόνο άντρες, δίναν με νοήματα τις παραγγελίες. Με γεμάτες πλέον κοιλιές, πήγαινε ο χορός βρόντος. Είχε λιγδώσει από τη νηστεία το έντερό τους, έπαιρναν δύναμη τα πόδια, ανέβαινε το οινόπνευμα στον εγκέφαλο και γινόταν 'τσαλιμάκια' και κέφι.

Κυκλοφορούσαν κι έτρεχαν τα παιδιά ανάμεσα από τις στρωμένες κουβέρτες κι ο Τσιγκούλης με τη φωτογραφική μηχανή και φόντο, όχι το τοπίο αλλά έναν μπερντέ στερεωμένο σε δυο κάθετα καδρόνια, απαθανάτιζε οικογένειες και φίλους και σταματούσε το χρόνο τη στιγμή που τραβούσε το καπάκι του φακού. Το κουβούκλιο της μηχανής πάνω στον τρίποδα ήταν πιο ψηλό από τον φωτογράφο και αναγκαζόταν ν' ανοίξει πολύ τα πόδια της μηχανής, να χαμηλώσει και να χώσει σε μια μαύρη φυσούνα το κεφάλι, να δει ανάποδα το είδωλο και μετά να βγει το 'πουλί'. Εκεί είναι τραβηγμένη η φωτογραφία που παραθέτω με τη Βασιλική Τσούκα, την αδερφή μου και μένα. Θυμάμαι εκείνη τη μέρα λες και είναι τώρα. Την Βασιλική την είχε οικιακή βοηθό η Χαρίκλεια Πανούλη, που τα σπίτια μας ήταν

απέναντι και τα χώριζε ο δρόμος. Αργά το απόγευμα έφευγαν οι πανηγυριστές κατά ομάδες και κάπως έτσι τελείωνε η μέρα τότε. Πέρασαν τα χρόνια. Μετά τον πόλεμο αναπτύχθηκε η τεχνολογία. Το βιοτικό επίπεδο ανέβαινε, αλλά μαζί του και το άγχος. Εξαφανίστηκαν τα υποζύγια και σιγά-σιγά μπήκε το αυτοκίνητο – στόχος σε κάθε οικογένεια. Γιατί ο τάδες και όχι εγώ! Ο κόσμος δεν ανέβαινε πλέον στην 'Παναγία' πεζός αλλά εποχούμενος. Μοναδική εξαίρεση ο Λίτος που ένα μικρόσωμο άλογο τον έφερνε καβάλα μέχρι την εξώπορτα του αυλόγυρου. Ο δρόμος από μονοπάτι έγινε αμαξωτός. Ήλθε καιρός που για να παρκάρεις το αυτοκίνητο (αν πήγαινες λίγο καθυστερημένα) έπρεπε να φθάσεις στον Άγιο Αθανάσιο.

Οι μυρωδιές στην ατμόσφαιρα από ασφάκα, φαγώσιμα και ρετσίνι, αντικαταστάθηκαν από βενζίνη και πετρέλαιο. Τα όργανα με το ζόρι συμμετείχαν. Χτυπούσαν λίγα τραγούδια, ξεθύμαιναν οι εναπομείναντες μερακλήδες και άρχισαν διαρροές. Αραίωναν, έφευγαν. Σιγά-σιγά από πέντε και πλέον ώρες που κρατούσε το γλέντι, έγιναν τέσσερις, τρεις, δύο και φέτος, όπως μου είπαν, καμία. Εγώ ανέβηκα μετά από δύο μέρες. Εκείνο που αντίκρισα ήταν νάιλον σακούλες πεταμένες, σκουπιδαριό, κάργα. Μήπως αυτή η εμφάνιση δείχνει και τον πολιτισμό μας; Σκοπός δεν είναι ότι έβαλαν μετά και τα μάζεψαν, σκοπός είναι να μην υπήρχαν. Και για να επανέλθω στο θέμα καλό είναι ο Σύλλογος να κάνει μια προσπάθεια ν' ακουστεί του χρόνου ένα κλαρίνο κι ο ρυθμικός χτύπος ντεφιού και πιστεύω ότι

δεν χάθηκαν οι μερακλήδες χορευτές που θα ξεπεταχτούν και θα ξυπνήσουν λίγα απ' τα παλαιά.

Αυτά τα μέρη εμείς τα ζούσαμε καθημερινά και καθώς έφευγα έριξα μια ματιά στο ξεχασμένο ξωκλήσι του «Αγίου Νικόλα», δίπλα από βράχια και κοντά στη γέφυρα. Κι όταν ακούω το τραγούδι «άνθρωποι μονάχοι με τα ξωκλήσια ερημωμένα», ο νους μου πηγαίνει σ' αυτό το εκκλησιάκι που τελευταία του έγινε κάποια επισκευή. Πρόσφατα με τον Γιάννη Ντάφλη το επισκεφθήκαμε, αλλά η πόρτα δι-

καίως κλειστή. Αξίζει να πάει κανείς και ν' αυτοσυγκεντρωθεί κάνοντας κριτική στον εαυτό του.

Μ' έπιασε το συναισθηματικό μου, αλλά σεβόμενος την προτροπή του περιοδικού «εστέ σύντομοι», θα κλείσω εδώ ευχόμενος να ανατραπούν τ' αρνητικά που ανέφερα παραπάνω και ν' αλλάξει το κλίμα προς το καλύτερο.

Μπράβο στα χωριά μας που κάθε χρόνο η νεολαία τους συμμετέχει όλο και περισσότερο. Μπράβο και στις ξεχωριστές, εξαιρετικές κομπανίες που διαθέτουν.

Ι Ε Ρ Α Μ Ο Ν Η Ν Τ Ο Υ Ρ Α Χ Α Ν Η Σ

ΤΟ 40ΧΡΟΝΟ ΘΑΥΜΑ ΤΗΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΑΓΑΠΗΣ ΤΟΥ «ΚΑΛΟΓΕΡΟΥ ΤΟΥ ΛΑΟΥ»

ΛΕΛΑ ΓΚΟΓΚΩΝΗ

Αναδημοσίευση από την εφημερίδα «ΗΠΕΙΡ. ΜΕΛΛΟΝ» Δεκέμβριος 2014

«Στο δίλημμα, αν θα είμαι κοντά στον κόσμο ή θα φύγω σε ψυχαστήριο –είχα στο νου μου, εκείνο του Αγίου Σάββα στους Αγίους Τόπους-υπερίσχυσε η κοινωνική αποστολή. Ήθελα να έχω τη χαρά της δημιουργίας, να είμαι κοντά στον άνθρωπο, να προσφέρω».

Με απλά λόγια, ο υπερήλικας πια καλόγερος πατέρας Αθανάσιος, αποτυπώνει

το σίγμα για τη μεγάλη απόφαση ζωής, που πήρε ως νέος μοναχός το 1974. Τότε, το εγκαταλειμμένο Μοναστήρι της Παναγίας της Ντουραχάνης που παραχωρήθηκε στον καλόγερο, είχε μόνο βράχια και πέτρες. Ο πατέρας Αθανάσιος το ανέστησε με τα χέρια του. Η θέλησή του, τον έκανε πολυτεχνίτη και έδωσε πνοή στα χαλάσματα, όπου, πριν από 32 χρόνια, φύτευσε το «Άνθος», ένα Φιλανθρωπικό Ίδρυμα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Πρόκειται για ένα οικοτροφείο-καταφύγιο, ένα Δημοτικό Σχολείο και ένα Γυμνάσιο, που λειτουργούν με πολύ κόπο αλλά με ισχυρή θέληση, σε χώρο δίπλα από τη

Μονή και προσφέρουν τη ζεστασιά και τη φροντίδα σε παιδιά, ηλικίας 6 έως και 18 ετών. Στις εγκαταστάσεις λειτουργούν επίσης, βιβλιοθήκες, αναγνωστήρια, αίθουσες ψυχαγωγίας. Εκεί βρίσκουν φαγητό, ύπνο, εκπαίδευση, σπορική και αγάπη, εκατοντάδες άνθρωποι που το έχουν ανάγκη. Το εργαστήρι της αγιογραφίας, ο ραδιοφωνικός σταθμός και το λαογραφικό μουσείο, μεγιστοποιούν το έργο των ανθρώπων του Μοναστηριού, που δεν είναι άλλοι από τους εθελοντές συνεργάτες του Γέροντα, οι οποίοι αφιέρωσαν τη ζωή τους, στην προσφορά και την αγάπη στον συνάνθρωπο.

Ο Γέροντας της Ντουραχάνης, στην αντίπερα όχθη της Παμβώτιδας, αντικριστά με τα τζαμιά του Κάστρου των Ιωαννίνων, λιθαράκι-λιθαράκι έκτισε τη μικρή αλλά μεγάλη σε συμβολισμό, κοινωνία προσφοράς, εθελοντισμού και αγάπης.

Δάσκαλοι, καθηγητές, εργάτες, μάγειροι, απλοί πολίτες, προσφέρουν καθημερινά, ακούραστα, τι υπηρεσίες τους. Το κοινωνικό τους έργο φτάνει ακόμη και στα κρατητήρια της Αστυνομικής Δ/σης Ιωαννίνων, καθώς καθημερινά εξασφαλίζουν φαγητό για τους κρατούμενους.

Ο πατέρας Αθανάσιος, κατά κόσμον Σωτήρης Χατζής, γεννήθηκε στην ορεινή Βοβούσα, στο Ανατολικό Ζαγόρι. Ο ίδιος λέει ότι είναι αγράμματος, όμως με τη φώτιση του Αγίου Πνεύματος, κατάφερε να διαβάσει αρχικά την Αγία Γραφή και, στη συνέχεια, όλα τα εκκλησιαστικά βιβλία. Δεν πήγε Δημοτικό, ούτε Γυμνάσιο, γιατί την περίοδο του Μεσοπολέμου στο χωριό του λειπούργησαν σχολεία με Ρουμάνους

δασκάλους και αρνήθηκε να παρακολουθήσει τα μαθήματα.

Ένα όραμα, άλλαξε για πάντα τη ζωή του. «Μέχρι τα 18 μου χρόνια, περνούσα έξω από τις εκκλησίες, έκανα το σταυρό μου, δεν είχα ακούσει τον Θεό. Έμεινα με οξείς ρευματισμούς για 3 μήνες στο κρεβάτι. Αρρώστησα πολύ και ήρθα στα Γιάννενα. Κάποια μέρα, που ήμουν ξαπλωμένος στην αποθήκη του μπάρμπα μου, ακούω μια φωνή. Θα σε επισκεφθεί το Πνεύμα το Άγιο.

Είδα ένα καντήλι αναμμένο να τρεμοπαίζει και από τότε, πήρα τέτοια δύναμη, τέτοιο θάρρος, δεν φαντάζεσαι...». Το 1972, ένας βοηθός επισκόπου στα Ιωάννινα, τον προέτρεψε –αναγνωρίζοντας την επιθυμία του – να γίνει μοναχός. Στη συνέχεια, χειροτονήθηκε διάκος και την επόμενη χρονιά ιερέας.

Αρχικά, του παραχωρήθηκε το Μοναστήρι του Αϊ-Γιάννη του Προδρόμου, ενώ στη συνέχεια η Παναγία Ντουραχάνη. Εκεί, με τη χάρη της Παναγίας, επί σαράντα χρόνια άνθισε η αγάπη και η καλοσύνη, ζέστανε αμέτρητες ψυχές, χόρτασε αμέτρητους πεινασμένους και αγκάλιασε μοναχικούς και πονεμένους.

Να, ο Παράδεισος!!! επί γης. Καλότυχοι όσοι γεύονται τους καρπούς του και ευλογημένοι όσοι εργάζονται και τον φροντίζουν...

Σεβαστέ μας παπα Θανάση, μαζί με όλους τους συνεργάτες εθελοντές σας, να είστε πάντα καλά. Σας χρειάζεται η κοινωνία τώρα, περισσότερο από κάθε άλλη εποχή!...

ΚΑΡΑΜΠΙΝΙΕΡΑ ΣΤΗΝ ΜΟΛΙΣΤΑ

Κατά τη διάρκεια του Ελληνοϊταλικού Πολέμου του 1940 και μετά την κατάληψη της Πατρίδας μας απ' τις δυνάμεις του άξονα, πρώτα απ' τους Ιταλούς κι ύστερα απ' τους Γερμανούς, στη Μόλιστα εγκαταστάθηκε Ιταλική Καραμπιναρία, ένα αντίστοιχο τμήμα, Σταθμού χωροφυλακής, της Ελληνικής Αστυνομίας.

Ήταν μια ολιγομελής ομάδα Καραμπινιέρων, όλοι τους νέα παιδιά, άλλα οικογενειάρχες κι άλλα ελεύθερα, καλοβαλμένα, εύσωμα και καλοντυμένα, τα οποία για έδρα διαμονής τους δεν διάλεξαν το κτήριο του πρώην Σταθμού Χωροφυλακής Μολίστης, αλλά τον όροφο του Κεντρικού Κτηρίου της Πλατείας, όπου, όλα τα προηγούμενα χρόνια, στεγαζόταν το ταχυδρομείο-τηλεγραφείο του χωριού.

Απ' την αρχή ξακαθαρίω ότι πρόθεσή μου δεν είναι να προσθέσω κάτι σ' εκείνα που συνέβαιναν τότε, στο μέτωπο των ηπειρωτικών βουνών, αλλά να μεταφέρω μερικές ιστοριούλες, "παραπολεμικές", μιμούμενος τις εφημερίδες που συχνότατα στα φύλλα τους έχουν στήλες με τα λεγόμενα "παραπολιτικά".

Οι Καραμπινιέροι λοιπόν όσο διάστημα παρέμειναν στη Μόλιστα, δεν ήταν αυταρχικοί, δεν ήταν σκληροί, δεν ήταν τυραννίσκοι, στις σχέσεις τους με τους γηγενείς, τους ντόπιους κατοίκους του χωριού.

Η εν γένει συμπεριφορά τους δεν ήταν συμπεριφορά κατακτητή ή εξουσιαστή, αλλά ήταν φιλική, ανθρώπινη και συμβατή με τους τύπους, τις παραδόσεις και τα άλλα

εθιμοτυπικά δεδομένα των Μολοσπινών.

Η επικοινωνία τους με τα μικρά παιδιά, τις γυναίκες και τους υπερήλικες, που είχαν παραμείνει στο χωριό, αφού όλοι οι άνδρες είχαν επιστρατευθεί, ήταν πάρα πολύ οικεία ευπρεπής και διακριτική.

Τον πρώτο καιρό, που δεν γνώριζαν καθόλου ελληνικό λεξιλόγιο, μ' όποιον χωριανό κι αν συναντιούνταν, το *Buon giorno Signore* (Καλημέρα Κύριε), *Buonasera* (καλησπέρα), *comsfafe*, (πως είστε), *bene* (καλά) *Mamma* (μαμά), *Piccolo* (μικρός), *Lavoro* (δουλειά), *Acqua* (νερό), *Pane* (ψωμί), *Grappa* (Ρακί), *gaffo* (γάτα), *gallo* (κόκορας) κι ένα σωρό άλλες ιταλικές λέξεις και φρασούλες, αποτελούσαν καθημερινή πρακτική και συνήθεια στο χωριό.

Οι περισσότεροι χωριανοί, είχαν εξοικειωθεί μαζί τους και τους περισσότερους τους χαιρετούσαν με τα μικρά τους ονόματα, όπως Άλφιο, Περόνε, Μάριο, Αντζελο, Αντώνιο κλπ.

Κατά γενική ομολογία, η εν γένει, φιλική αυτή στάση των Ιταλών Καραμπινιέρων, δεν φαίνεται να ήταν προσποιητή, ούτε μεθοδευμένος τρόπος προσέγγισης των ντόπιων κατοίκων και της κουλτούρας τους, αλλά ήταν στοιχείο πραγματικής στάσης ζωής, περισσότερο καλλιεργημένων ανθρώπων, που έβγαινε προς τα έξω, αυθόρμητα, χωρίς υποκίνηση.

Οι Καραμπινιέροι εκείνο το διάστημα, στη Μόλιστα δεν πείραξαν κανέναν, δεν ενόχλησαν κανέναν, δεν συνέλαβαν κανέναν.

Αντίθετα, εκείνα που διενοπάθησαν, ήταν τα ορνιθοειδή κι ορισμένες φορές και οι ανύποπτες και αθόρυβες γατούλες του χωριού.

Όσο μεγαλύτερο, περήφανο και πλουμιστό ήταν το πετούμενο -όρα κοκόρια- τόσο περισσότερο τους άνοιγε την όρεξη, για να το απολαύσουν, βραστό ή τσιγαριστό, στο συνερχόμενο συμπόσιό τους.

Θυμάμαι όταν άπλωνε η μέρα κι η Μάνα μου έφευγε για τα χωράφια, άφηνε σ' εμένα και τη μεγάλη μου αδερφή τη Βεατρίκη αυστηρή εντολή να προσέχουμε τις κότες, δηλαδή να τις ταΐσουμε, να τις βγάλουμε έξω απ' τα κελάρια, στην αυλή και στον κήπο και να τις φυλάμε, ιδίως να φυλάμε τα δυο όμορφα πετεινάκια, να μην ανέβουν ψηλά στο φράχτη και την κληματαριά, για το "καμάρωμα" και το "κικιρίκου", γιατί μας έλεγε, έτσι και τα δουν οι Ιταλοί, που ήταν γείτονές μας θα τα ξεπαστρέψουν.

Απ' τις πρώτες κι όλες μέρες είχαν προσλάβει στην Καραμπιναρία, ως βοηθητικό προσωπικό, το χωριανό μας Μιχάλη Παπαντώνη, άριστο τεχνίτη ξυλουργό, ο οποίος καθημερινά εκτός της μαγειρικής και της λάτρας, τους έκανε κι ένα σωρό άλλες εργασίες, ήτοι τους έφτιαχνε ντουλάπια, τραπέζια, καναπέδες, σκαμιά και άλλα χρειαζόμενα πράγματα και είδη.

Οι Καραμπινιέροι εκτός των άλλων, ήταν άνθρωποι καλοφαγάδες, λιχουδίηδες και χορατατζήδες.

Ακόμα και σήμερα μολογιέται στο χωριό, ότι μια μέρα σκότωσαν μια γάτα και αφού την έγδαραν την έδωσαν στον Πα-

παντώνη να τη μαγειρέψει, λέγοντάς του ότι είναι κουνέλι.

Εκείνος τό 'χαψε τη μαγείρεψε και αφού τους έστρωσε το τραπέζι παραμέρισε στην άκρη.

Εκείνοι στρογγυλοκάθισαν και προσυνηνομημένοι προθυμοποιήθηκαν να τον καλέσουν στο γεύμα, προκειμένου να τον ευχαριστήσουν για τις υπηρεσίες που τους πρόσφερε.

Όταν τελείωσε το φαγητό, οι Καραμπινιέροι άρχισαν να κρυφογελάνε μεταξύ τους και να νιαουρίζουν δείχνοντας μ' αυτές τους τις κινήσεις, ότι το έδεσμα που έφαγαν δεν ήταν κουνέλι αλλά γάτα.

Ο δόλιος ο Παπαντώνης εννόησε το παιχνίδι που του είχαν σκαρώσει οι Ιταλοί, αλλά τί να κάνει ο μαύρος; Τη γάτα ήδη την είχε φάει.

Άλλη μια φορά δυο-τρεις Ιταλοί, παρέα, με τα παγούρια στο χέρι, ανηφόρισαν για τους Λετσιάδες.

Σαν έφτασαν έξω από το σπίτι του Μιλτιάδη Λέτσιου, άρχισαν να χτυπούν δυνατά την αυλόπορτα, φωνάζοντας "γκράπα-γκράπα" δηλαδή ρακί-ρακί. Βγαίνει στην αυλή ο Μιλτιάδαινα, αλλά επειδή δεν καταλάβαινε τι ήθελαν δεν τους άνοιγε την πόρτα.

Από απέναντι ο Κώτσιος ο Λέτσιος, ο μεγαλομπακάλης τότε της Μόλιστας που παρακολουθούσε τη σκηνή της αποκρίνεται και της λέει: "Μιλτιάδαινα ρακί θέλουν, δώστους". Όχι δεν τσ' δίνω απαντάει εκείνη...

"Δώσε ωρέ Λύκε... να τους ξεφορτωθούμε, της ξαναλέει εκείνος. Όχι δεν τσ' δίνω ξαναπαντάει πεισματωμένη η

Μιλτιάδινα κι αυτή η διαφωνία σερνόταν. Οι Ιταλοί, που δεν καλοκαταλάβαιναν τι γινόταν, χάνοντας την ψυχραιμία τους, άρχισαν να πετούν τα άδεια παγούρια, πάνω απ' την αυλόπορτα, μέσα στην αυλή. Η Μιλτιάδινα όμως, χωρίς να χάνει καιρό, τα μάζευε και τα ξανάριχνε έξω, μια, δυό, τρεις φορές το ίδιο, είδαν και απόειδαν οι Ιταλοί, τα μάζεψαν και έφυγαν άπρακτοι.

Οι Ιταλοί Καραμπινιέροι, εκτός από ευχάριστοι και σαματατζήδες, ήταν και άνθρωποι ενεργητικοί, εργατικοί, ακούραστοι, πολύ συστηματικοί στις δουλειές τους και με πάρα πολλές καινοτομίες σ' ό,τι έκαναν.

Έφτασαν στο σημείο, κάτι πρωτόγνωρο για το χωριό, τον χωμάτινο χωρο, που εκτεινόταν έξω από το κτήριο που διέμεναν, αυτόν που είναι πάνω από την Κεντρική Εκκλησία του Αγίου Νικολάου, σε διαφορετικό επίπεδο απ' το επίπεδο της Πλατείας, να τον μετατρέψουν σε καταπράσινο κήπο, στον οποίο φύτεψαν όλα τα είδη των κηπευτικών και, κυρίως, όλα τα είδη και τις ποικιλίες της ιταλικής ντομάτας.

Για το πότισμα του νεοφιταγμένου κήπου, χρησιμοποίησαν το νερό που από χρόνια ερχόταν απ' τη "Γιόγκου" κι έφτανε, με αυλάκι, μέχρι τα κηπάρια και τα σπίτια της επάνω γειτονιάς, τους Λετσιάδες.

Από κει οι Καραμπινιέροι συνέχισαν το αυλάκι και μέσω της αυλής και του κήπου του δικού μου σπιτιού, που το χώριζε απ' την καραμπινιάρια, ο επάνω δρόμος, από την Εκκλησία, προς τους Νταλάδες,

το παροχέτευσαν, με μια μεγάλη κάναλη, υπερκείμενη του δρόμου και υποβασταζόμενη, από τα δύο απέναντι τοίχια ντουβάρια, κατά τρόπο, που η διέλευση των πεζών από κάτω να είναι απρόσκοπτη, έστω κι αν χρειαζόταν και λίγο σκύψιμο, ή μια μικρή κάμψη του σώματος.

Ο περιποιημένος αυτός κήπος φάνταζε σε μας τους Μολιστινούς, ως χώρος και ως θέμα καταπληκτικός, για την τάξη, τη σειρά και τη συμμετρία, που είχαν τα φυτά, τα αυλακώματα και οι ούγιες του.

Μια μέρα περνούσε απ' αυτόν τον δρόμο η Γυφτοπέτραйна έχοντας στον ώμο της την κοπάνα με τα πλυμένα ρούχα, που τα πήγαινε στην κεντρική βρύση του Αϊ-Νικόλα, για να τα ξεβγάλει.

Άθελά της η γυναίκα σκόνταψε στην τσίγκινη κάναλη, την έριξε κάτω κι έκοψε το νερό προς τον κήπο που πότιζαν οι Ιταλοί.

Αμέσως εκείνοι το πήραν είδηση και με σπαστά ελληνικά, γιατί, εν τω μεταξύ, είχαν μάθει, ως φιλομαθείς, αρκετές ελληνικές λέξεις και φράσεις, άρχισαν να τη μαλώνουν, φωνάζοντάς της. "Γκομάρα γκύφτισσα... μας γκρέμισες το κανάλι ... γκομάρα...".

Οι Ιταλοί Καραμπινιέροι, θέλουμε δε θέλουμε να το παραδεχθούμε, σε σχέση με μας, έδειχναν άτομα υψηλότερου πνευματικού και κοινωνικού επιπέδου κι αυτό στην καθημερινότητα αποδεικνύονταν, από τα είδη μουσικής που άκουγαν, από τα μουσικά όργανα που έπαιζαν, από τις αθλοπαιδίες με τις οποίες ασχολούνταν κι απ' την αγάπη που εκδήλωσαν σε μας τα μικρά παιδιά του χωριού, τροφο-

δοτώντας μας με γαλέτες, ζαχαράτα, σταφίδες και άσπρο ψωμί-άχνη.

Εκεί που πράγματι οι Ιταλοί ήταν πρωτοποριακοί ήταν ο Κλασικός Αθλητισμός.

Και τι δεν έκαναν οι άνθρωποι αυτοί σ' αυτόν τον τομέα, εκείνο τον καιρό. Έβαλαν τον μαραγκό Μιχάλη Παπαντώνη και τους έφτιαξε ξύλινες σφαίρες, σφύρες, ακόντια και διάφορες άλλες αθλοκατασκευές και σκάμματα για την καθημερινή τους άθληση και απασχόληση.

Μάλιστα κατά τη διάρκεια του Χειμώνα -είχε πολλά χιόνια το χωριό τότε- αυτοσχεδίασαν μέσα στη Μόλιστα μια μέτρια σε μήκος πίστα Σκι, η οποία ξεκινούσε από τις επάνω τελευταίες Καλύβες τα "Φωταίικα" και κατεβαίνοντας περνούσε, μπροστά από το σπίτι του Ευάγγελου Ματσιούλη δίπλα από το κτήριο του Δημοτικού Σχολείου, συνέχιζε το δρόμο πάνω απ' του Αϊ-Δημήτρη και κατέληγε στην άλλη άκρη της στενόμακρης πλατείας του χωριού.

Πού να σκαμπάζαμε εμείς τότε στη Μόλιστα -μικροί, μεγάλοι-, από πίστες σκι, πέδιλα και πράσινα άλογα.

Απλώς τους κοιτάζουμε, τους θαυμάζαμε κι ενθουσιαζόμασταν απ' τις κινήσεις τους, τις επινοήσεις τους, τις γνώσεις τους και τις αρματωσιές τους.

Δεν γνωρίζω αν τα διάφορα σύνεργα του Σκι, όλα ή μερικά, τα είχαν κουβαλήσει από την Ιταλία ή ήταν κι αυτά έργο και δουλειά του Παπαντώνη.

Επίσης αδιευκρίνιστος παραμένει ο τρόπος με τον οποίο ανέβαιναν τον ανήφορο, ως εκεί απάνω, μέσα στα χιόνια, για να συνεχίσουν μετά την κάθοδο,

αφού τελεφερίκ ή άλλο μεταφορικό μέσο δεν είχαν.

Υποψιάζομαι, ότι κατά την ανάβασή τους, θ' ακολουθούσαν, τον παράπλευρο, κεντρικό δρόμο προς τους Νταλάδες κι έπειτα, εκεί στο τέλος του, με μια μικρή στροφή δεξιά, θα κατέληγαν στο σημείο εκκίνησης της πρόχειρης πίστας, που είχαν επινοήσει.

Όπως, όμως, και να είχαν τα πράγματα, το σίγουρο είναι ότι οι Ιταλοί Καραμπινιέροι μετέφεραν στο χωριό, πρωτόγνωρα πράγματα, νέα κουλτούρα, άλλον διαφορετικό τρόπο αντιμετώπισης της καθημερινότητας και καινούργια νοοτροπία, σε σχέση μ' αυτή που επικρατούσε ανέκαθεν στο χωριό και στη μικρή και στενή του κοινωνία.

Όλα αυτά, όντως, ήταν μια μικρή όαση στο χωριό εκείνα τα δύσκολα χρόνια της φρίκης και του πολέμου. Όλα τα παραπάνω για τους Ιταλούς Καραμπινιέρους, καλά και άγια αλλά όμως αυτά δεν άλλαζαν με τίποτα την ουσία των πραγμάτων και τη δυσχερή κατάσταση της Πατρίδας μας, η οποία τελούσε υπό κατοχή.

Οι επιβουλείς της ελευθερίας μας και οι κατακτητές της Πατρίδας μας, ό,τι και να κάναμε, ό,τι και να έλεγαν ήταν και είναι κομμάτι δύσκολο να εξαγνισθούν στη συνείδησή μας.

Ό,τι νέο, πρωτότυπο και καινούργιο κι αν έφεραν στη Μόλιστα, τη ρετσινιά του απρόκλητου εισβολέα στο χωριό και στη χώρα, ποτέ δεν θα μπορέσουν να την αποτινάξουν από πάνω τους, γιατί την έχει καταγράψει η Ιστορία στα αρνητικά τους.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ Χ. ΠΑΠΑΛΑΜΠΡΟΣ

Από τις αναμνήσεις της δασκάλας Δέσπως Καρβέλη

Η Δέσπω Σαλβαρά-Καρβέλη κατάγεται από τα Γιάννινα. Εργάστηκε ως δασκάλα στην Ήπειρο, Αιτωλοακαρνανία, Κομοτηνή και Αθήνα.

Έχει γράψει αρκετά έργα. Εδώ δημοσιεύουμε τις εντυπώσεις από την περιοχή μας τότε που πρωτοδιορίστηκε.

ΚΩΣΤΑΣ ΛΑΜΠΡΙΔΗΣ - ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΒΕΡΤΟΔΟΥΛΟΣ

Είναι οι παρόντες στο “προσκλητήριο” των εκλεκτών φίλων. Τον Κώστα Λαμπρίδη, το σχολίατρό μας, τον γνωρίσαμε στο χορό των δασκάλων στην Κόνιτσα το Δεκέμβρη του 1935. Η τυπική γνωριμία, έγινε πλατύτερη, όταν χορέψαμε κι εγώ κι η Ειρήνη, οι δυο πρωτοδιόριστες δασκάλες. Αυτός είχε μια τρομερή ευκινησία, λόγω έλλειψης βάρους, και μεις, μια πρώτη εμπειρία νεότητας και κοινωνικής ζωής. Μας μίλησε με πολύ αισιοδοξία, για τα ρουμανοχώρια μας Παλιοσέλι και Πάδες και τους φιλόξενους κατοίκους. Κι ακόμα, να μη διστάσουμε ... αν παρουσιαστεί κάποιο πρόβλημα ιατρικό, μια και είχαμε μαζί μας τις μάνες μας, οικονομικό, υπηρεσιακό. Ο ειλικρινής λόγος του μας έδωσε πολύ θάρρος. Επισκέφτηκα το σπίτι του. Γνώρισα τον πατέρα του, που έβγαζε την τοπική εφημερίδα “Αώος” (μονοσέλιδη). Κάτι κέντρισε μέσα μου. Δεν άργησα να στείλω κάποιο ποίημά μου. Όταν το είδα δημοσιευμένο μου άρεσε και ξανάστειλα. Ο “Αώος”, με συντρόφευε στα τρία χρόνια της υπηρεσίας μου στις Πάδες, χωρίς ποτέ να δεχτεί τη συνδρομή μου. Ήταν ένας καλλιεργημένος κι ευπα-

ρουσίαστος άνθρωπος, πολύ καταδεχτικός. Ο Κώστας Λαμπρίδης, πολλές φορές εισέπραξε το μισθό μου και τον κατέθεσε στο βιβλιάριο στο ταχυδρομείο. Υποπεύομαι ότι τα ανώνυμα τηλεφωνήματα που μας ειδοποιούσαν ότι “έρχεται ο πεθερός σας”, ήταν δικά του...

* * * *

Ο Γιωργάκης, είναι το μονάκριβο παιδί, της σπιτονοικοκυράς μου. Από την πρώτη στιγμή, που βρέθηκα στο σπίτι αυτό, νεοδιόριστη με τα 19 μου χρόνια, τον πρώτο πιστό φίλο που απόκτησα ήταν το πεντάχρονο αυτό αγοράκι. Του μάθαινα τα ελληνικά κι εκείνο τα βλάχικα. Μαζί μου κοιμόταν, μαζί τρώγαμε –ήμωνα οικότροφη ..., και μαζί πηγαίναμε στο σχολείο. Εθελοντής στην πρώτη τάξη. Ξαφνικά αρρώστησε. Ο λαιμός του έκλεισε. Το στόμα του ήταν μια άσπρη μάζα. Δύσκολα αναπνέει. Το χιόνι στο σκαρφαλωμένο τούτο χωριό στην πλαγιά του Σμόλικα, είναι σχεδόν μέτρο. Είμαστε αποκομμένοι από τον άλλο κόσμο. Υπάρχει τηλεφώνο στο σχολείο. Τηλεφωνώ στο σχολίατρό μας ζητώ οδηγίες. «Πρόκειται για διφθερίτιδα. Να κλείσουμε το σχολείο». Τα μάτια του Γιωργάκη, με κοιτάζουν άχρωμα. Η μικρή μέρα παραδόθηκε στην ατέλει-

ωτη νύχτα. Οι γονείς του σε απελπιστική κατάσταση. Δεν είχαμε ούτε ιώδιο να κάνω μια επάλειψη. Η φαμίλια θρηνούσε, δέρνονταν. Ανοίγω και δύο άνθρωποι με φακούς ορμάνε μέσα.

- Είμαι ο γιατρός, και προχωρεί. Δεν πίστευα στα μάτια μου ούτε σ' αυτιά μου. Μα τον αναγνώρισα καθώς πέταξε την κουκούλα που ήταν τυλιγμένος. Ο άλλος ήταν ο αγωγιάτης που τον συνόδευε με το όπλο στον ώμο. Σκύβει στο Γιωργάκη, του κάνει κάποια ένεση, κάνει κάτι στο λαιμό, προσπαθεί... αγωνίζεται. Είπα μονάχα:

- Αφού έσωσες το γιατρό, μέσα σ' αυτή τη χιονοθύελλα, κι ήρθε ως εδώ, σώσε και το Γιωργάκη, και ξέσπασα κι εγώ σ' ένα κλάμα...

Τι φοβερή νύχτα! Μόνο τα τεντωμένα μάτια του γιατρού σημάδευαν τη ζωή, στο καμαρίνι του μικρού πρωταγωνιστή που έσβηνε. Αυτή την ατέλειωτη νύχτα του Γενάρη ο Διγενής κι ο Χάροντας πάλευαν ανυποχώρητοι. Η μέρα, η αφώτιστη μέρα που ξημέρωσε, μας βρήκε με τα χέρια σταυρωμένα. Με τα χέρια πλεγμένα και τα βλέφαρα κλειστά.

Ο γιατρός είχε τραβηχτεί σε μια άκρη. Αφυπνίστηκε όμως και τινάχτηκε ορθός, όταν άκουσε πως κι άλλα παιδιά είχαν προσβληθεί... Εκείνα σώθηκαν. Κάνει γενικό εμβολιασμό όλων των παιδιών και στην υποφαινόμενη... Τι άθλος ήταν η απόφασή του να περπατήσει 11-12 ώρες με τόσο χιόνι και τι στοιχειό ανήμερο η ευσυνειδησία του να ριψοκινδυνέψει τόσο... Και ξανάρθε στα μέσα του Φλεβάρη, γιατί παρουσιάστηκαν κρούσματα και

στ' άλλα χωριά.

Μαζί του τώρα είναι κι ο σχολικός αρχιέκτων ο Αποστόλης Βερτόδουλος. Τον γνώριζα από την ανάβαση που είχαμε κάνει στο Μπισικέλι, όταν ήμουν στην τελευταία τάξη του Διδασκαλείου. Ήταν μαζί μας οδηγός και δάσκαλος της ορειβασίας.

Ο Αποστόλης με το κλειστό μπουφάν, την κυλόπτα γκόλφ, τα γερά άρβυλα και το ορειβατικό του σύμβολο, την αγκλίτσα.

Και στο λαιμό περασμένη, το σύμβολο του πάθους, τη φωτογραφική μηχανή. Συνήθως γελούσε με τα μάτια, και κάποιες γραμμούλες εκεί στην άκρη στο στόμα. Η όψη του, η έκφρασή του, έδειχνε το στοχασμό.

Ο Κώστας μ' ανοιχτό σακάκι, ελεύθερο πουκάμισο και πανωμέτωπη την καρώ τραγιάσκα. Το παλτό και το κασκόλ, στο σαμάρι του ζώου. Πώς δεν κρύωνε εκείνο το σώμα, το λιγνό, το άπαχο; Το χιόνι σ' ανήλιαγα, μα και στις πλαγιές, ασπρογιάλιζε κι ήταν παχύ το στρώμα του. Μας παίρνουν μαζί τους στη διαδρομή μέχρι το Δίστρατο. Ήταν τόσο ευχάριστη η παρέα μας. Το σπίτι των συναδέλφων Γιάννη και Λαμπρινής Κωτσίνα, ήταν πάντα το φιλόξενο στέκι τους. Ήταν στο μέσον της διαδρομής. Και το πρόχειρο φαγητό, που έτρωγαν όλοι όσοι περνούσαν απ' εκεί ήταν: μακαρονάδα και λαχανόπιτα. Κανόνας πια. Με το ταψί στη μέση του τραπέζιού, συνήθεια και τούτο του τόπου - φάγαμε, ήπιαμε κρυστάλλινο νερό από τους παγετώνες του Σμόλικα - και πριν ξεκινήσουμε, παίξαμε και λίγο χιονοπόλεμο. Ο

Αποστόλης, θα κλέψει τη στιγμή και χωρίς να μετακινηθεί η μηχανή, θα μας φωτογραφίσει. Αυτό το μηχανάκι το μονόφθαλμο, το τρίτο μάτι του Αποστόλη, είχε μια τελειότητα, μια ακρίβεια στο στόχο. Έπιανε την κίνηση, την εικόνα το κάθε τι έμψυχο και άψυχο, στην πιο χαρακτηριστική του μορφή. Στο Ηρώο στ' Άρματα, εκεί που μας πέτυχε ο ταχυδρόμος και μας μοίραζε την αλληλογραφία, ο φακός θα κλέψει την παράσταση. Και στο δρόμο προς το Δίστρατο θα βρεθώ καβάλα στον Κουτσάφτη. Τι σημασία είχε αν του έλειπε η μισή οπλή και το μισό αυτί; Έπιανε και τον ελάχιστο θόρυβο κι αφουγκράζονταν. Ποτέ δεν παραπατούσε. Άκουγε τ' όνομά του και σήκωνε τ' αυτιά! Τα παπουτσάκια μου τα αγκουρά, με το τακουνάκι μ' είχαν ντροπιάσει. Ήταν για την πλατεία των Γιαννίνων. Για τη βόλτα στο νυφοπάζαρο πάνω κάτω κι όχι για πετρόδρομους και για τσαλαβουτήματα στα νερά.

Εκείνοι περπατάν λεβέντικα, κουβεντιάζουν, ασειεύονται, κι εγώ καταδικασμένη με τον αγιωγιάτη τελευταία. Ο Λαμπρίδης θα μου δώσει την τραγιάσκα του κι εγώ θα τη φορέσω, κι ο Αποστόλης, εκεί που περνάει δίπλα μου, θ' ακούσω το τσικ.... Παίρνουμε μαζί μας τους συναδέλφους των Αρμάτων. Γ. Παπαπαύλο και Λευκοθέα Πανταζή κι όλοι μπουκάρουμε στο Δίστρατο.

Χαρούμενοι οι χωριανοί, μας καλωσόρισαν. Τα παιδιά δεν ξεκολλάνε από κοντά μας. Όλοι φροντίζουν για το γεύμα μας. Μας συντροφεύουν αρκετοί κάτοικοι, και κάποιες αρχές... Μια αντάμωση, μια χαρά, τούτη η συνάντησή μας, που οι δυο αυτοί "Απόστολοι" θα ξαναζωντανέψουν την άδεια κοινωνική μας ζωή...

Ο Λαμπρίδης, χάνεται με τα παιδιά, με τους άρρωστους. Απο σπίτι σε σπίτι και πάντα φιλική η επίσκεψη. Ο Αποστόλης επιθεωρεί τα σχολικά κτίρια, την εκκλησία. Φλερτάρει με την κορμοστασιά του Σμόλικα. Αφουγκράζεται τον αχό του Αώου και τα μάτια του γελάν. Σε κάποια στιγμή θα μου πει σοβαρά με το δείκτη σηκωμένο:

- Σ' έγγραφα στον Ορειβατικό μας. Να προμηθευτείς άρβυλα και αγκλίτσα, παγούρι και σακίδιο... Καταχάρηκα. Ορειβάτισσα ε; Γραμμένη σε Σύλλογο! Με θυμόνταν από την ανάβαση στο Μπισικέλι που έτρεχα να φτάσω πρώτη. Εκεί μας έδωσε το πρώτο μάθημα: στην ορειβασία δεν τρέχουμε. Βαδίζουμε σταθερά και συγκεντρωμένοι. Πάντως διακρίθηκα. Από πορείες άλλο τίποτα. Είχα μεγαλώσει στο Ζαγόρι, στη Δοβρά. Είχα ανεβεί στο Μελίσσι, στη Σεπετούρα, στο Βαθύλακκο. Και στο Γυφτόκαμπο είχα πάει, πεζοπορία βέβαια.

(συνέχεια στο επόμενο)

Φίλε του περιοδικού μας για θυμήσου,
έστειλες τη συνδρομή σου;

Μ' ένα γράμμα

Ο Χαιρετισμός

Εν Κονίτση τη 26-7-74

Πολυαγαπημένη μου ξαδερφούλα σε φιλώ

Είμαι καλά. Το ίδιο ποθώ και για σένα.

Αυτές τις μέρες ο νους μου τρέχει συνέχεια κοντά σου

Χρυσούλα

Αυτή πάντα η τρυφερότητα άγγιζε τις καρδιές μας, αφού η παιδική και εφηβική μας ηλικία ήταν σε μια κοινή πορεία στο μικρό μας τόπο με τα μεγάλα μας όνειρα. Η ζωή μας εκείνα τα χρόνια ήταν μια συνεχής προσαρμογή μέσα σ' ένα σκληρό και πέτρινο περιβάλλον-επιβίωσης - κι όπου η προσπάθεια των γονιών μας η αγάπη των συμμαθητών μας η υποστήριξη των δασκάλων μας ήταν η εικόνα κάθε αληθινής πράξης και η δύναμη κάθε γνήσιου συναισθήματος. Η εικόνα αυτή ανήκει άλλο τόσο στην αιωνιότητα πέρα πια απ' το χρόνο τα φαινόμενα και τα γεγονότα. Κι όσο μεγαλώνουμε κι όσο ονειρευόμασταν κρατήσαμε το μυστικό στους εαυτούς μας. Να προσπαθούμε κι εμείς να κλείνουμε τις χαραμάδες του κόσμου, μιλώντας δυνατά με τη σκέψη. Ο άξονας της ζωής μας ήταν γνώση, ομορφιά, και δικαιοσύνη. Έμαθε χάρηκε και στάθηκε η Χρυσούλα με πλήρη συνείδηση στο έργο της που με ιδιαίτερη ευθύνη φρόντισε να διαπλάσει και τους μικρούς της μαθητές όλα τα χρόνια. Όμως....

*«Ω καιροί που στρεβλώσατε το ουράνιο τόξο
κι απ' το ραμφί του σπουργιτιού
αποσπάσατε το ψίχουλο
και δεν αφήσατε μήτε μια τόση δα φωνούλα
καθαρού νερού να συλλαβίσει στη χλόη την αγάπη μου,
εγώ που αδάκρυτος υποόμεινα την ορφάνια της λάμψης
ώ καιροί, δε συγχωρώ»*

στίχοι Οδ. Ελύτη

Έτσι, ο πόνος είναι το μέσο που θα μας κάνει να υπάρχουμε. Κι εκεί στην ύστατη αλήθεια το ενδιαφέρον η λαχτάρα για τη ζωή ... θα τραγουδήσουμε μούπες στην Κόνιτσα... Μα το δέντρο είναι μόνο του, το σύννεφο μόνο του όλα είναι μόνο του, όταν είμαι μόνος. Η ολόκληρη αγάπη όμως είναι η ολόκληρη θέση μέσα μας στην προσευχή της μυστικής διάστασης, στην πίστη πως ποιέ δε χάνουμε αυτό που αγαπούμε.

Τα αποτυπώματα βαθιά χαραγμένα σ' εκείνο το περήφανο και θαρραλέο περάτημα. Κι η μνήμη σίγουρα μας εγγυάται ότι κάτι έχει γίνει και κάτι έχει τελειώσει όμως χωρίς να το λησμονήσουμε.

Τα γεγονότα δεν εισχωρούν στον κόσμο όπου ζουν οι πεπειθήσεις στην όμορφη ποιότητα της σιωπής σου. Για σένα για το σπανιότερο των δικών σου πράξεων. Στη λύπη επιστρέφουν όλα στην ψυχή. Κι αν η πραγματική ζωή θα απουσιάζει, ένα γράμμα πάντα - ένα απ' τα πολλά - το γράμμα σου, θάνατο το κέντρο στην καρδιά. Στο δικό μας κόσμο που περπατήσαμε μαζί, ο νους μου θα τρέχει συνέχεια κοντά σου.

Στο «Καθαρό Πειράδι» που το λένε Χρυσούλα.

Α.Π.

Η Δοξασμένη Κοιλιάδα του Αώου

Αποσπάσματα από το βιβλίο του Η. ΠΑΠΑΖΗΣΗ

Παλιγγενεσία 26 Αυγούστου εξ Ιωαννίνων 15 Αυγούστου... η εκ της Μπριάζης ληστρική συμμορία του Γκαρέλη συλλαβούσα κατά τας αρχάς του τρέχοντος δύο εκ Λεσινίτσης ζητεί λύτρα. Άπας δε ο εν Ζαγορίω σταθμεύων τακτικός στρατός απεσύρθη, αντικαθίσταται δι' ατάκτων Αλβανών.

Σύλλογοι 10/22 Σεπτεμβρίου εξ Ιωαννίνων 28 Αυγούστου. Οι λησταί εις τα χωριά Παλαιοσέλλι, Λεσινίτσαν και Ντοβρίνοβον τρώγουν, πίνουν, χορεύουν και δεν τους μέλλει τίποτε. Συνέλαβον τον Αρχιερέα, του εφίλησαν το χέρι και τον άφησαν εις την Βωβούσαν.

1902 «Φωνή της Ηπείρου 21 Ν/βρίου» Μεγάλη ληστρική συμμορία υπό την αρχηγίαν του καπετάν Κοκκίνου εκ Μεγάλου Σπηλαίου Γρεβενών, εισήλθεν εις Λεσινίτσαν όπως ληστεύση τον πρόκριτον Γεώργιον Μπίταν. Οι λησταί εισήλθον περί 8 μ.μ. ότε σφοδρά πάλη συνήφθη μετά των ληστών και ιδίως υπό του ιδίου Γεωργίου ανδρείως πολεμήσαντες επί δύο ώρας, εστάθησαν αδύνατον οι λησταί να εισέλθωσιν εις τον οίκον του. Βλέποντες δε ότι η ώρα παρήρχετο, ανεχώρησαν άπρακτοι, αφού πρώτον έθεσαν πυρ εις δύο μέρη. Αλλά το πυρ εσβήσθη.

1903 «Φωνή της Ηπείρου, 24 Οκτωβρίου» Διεδόθη ότι εις Λεσινίτσαν εισελθόντες λησταί ηχμαλώτισαν ένα των ευπόρων κατοίκων. Λεπτομέρειας αγνοούμεν επί του ζητήματος τούτου.

1904. Ν. Εξάρχου, «Το Βρυσοχώρι» σελίδα 152, «Ληστεία έγινε στο σπίτι του Γεωργίου Μπλήντα, όπου είχε και το παντοπωλείο του. Καπετάνιος της ληστοσυμμορίας ήτο ο Νικόλαος Χελιδώνης απ' τη Σαμαρίνα. Απέτυχον όμως

διότι ο Μπλήντας αμύνθηκε σθεναρά και οι λησταί έφυγαν παραλαβόντες και τον τραυματισθέντα κατά την συμπλοκήν ληστήν. Οι ίδιοι λησταί επανήλθον μετά δύο μήνας να συλλάβουν τον Μπλήνταν ημέραν Κυριακήν, όταν θα πήγαινε εκείνος εις την εκκλησίαν του Αγίου Αθανασίου. Ο Μπλήντας ευρισκόμενος εις την εκκλησία αντελήφθηκε τους ληστας προτού εκείνοι μπόυνε μέσα και έφυγε να κρυφθεί στο κοιμητήριο που είναι συνέχεια του γυναικωνίτη. Δυστυχώς τον συνέλαβαν τον οδήγησαν στο σπίτι του, τον φοβέρισαν με καυτό λάδι, αλλά δεν μαρτύρησε τον θησαυρό του. Άρπαξαν απ' το μαγαζί του πολλά πράγματα που τους χρειάζονταν και μετά ταύτα τον πήραν μαζί των και τον οδήγησαν στα βουνά μέχρι τον Κοζιακό. Τον κράτησαν όμηρο επί τρεις μήνας και τελευταία εξανάγκασαν την σύζυγό του Μαρία να στείλει μία εξαγορά από 300 λίρες χρυσές και τοιούτοτροπως αφέθη ελεύθερος.

1912. «Πατρίς Βουκουρεστίου 19 Αυγούστου εξ Ιωαννίνων 12 Αυγούστου. Αλβανική συμμορία περιφερομένη εις τα όρη Λεσινίτσης και Κρισσοβίτσης (πλησίον Κονίτσης) ζητεί παρά των κατοίκων να καταβάλουν χρηματικό ποσό επί ποινή θανάτου».

(εκ του αρχείου του κ. Μάνθου Οικονόμου που δημοσιεύθηκαν στο περιοδικό «το Ζαγόρι» Οκτώβριον 1988, φύλλο 127 σελ. 136-137). Είναι πολλά τα όσα διεδραματίσθησαν την περίοδο της ληστοκρατίας στην Κοιλιάδα του Αώου, την οποία ως καταφύγιο, κρησφύγετο και ορμητήριο οι ληστές την χρησιμοποίησαν. Τόσα πολλά, ώστε και τόμοι ολόκληροι δεν θα έφθαναν να τα περιγράψουμε. Πιστεύουμε, ότι αυτά που

αναφέραμε δίδουν στον αναγνώστη τη θλιβερή εικόνα της κατάστασης που χρόνια εκράτησε. Οι τούρκοι στην καταδίωξη των ληστών δεν αδράνησαν. Αποσπάσματα καταδιωκτικά νυχθημερόν διέσχισαν την ύπαιθρο χώρα, συμπλοκές και μάχες έγιναν και οι τούρκοι μεγάλη φθορά υπέστησαν απ' τους ληστές. Παρά ταύτα, η ιστορία ουδέποτε θα δικαιώσει, θα συγχωρήσει τις βιοπραγίες, αιχμαλωσίες και φόρους που διέπραξαν οι ληστές εις βάρος των σκλαβωμένων ελλήνων χριστιανών οι οποίοι ελπίδα ελευθερίας περίμεναν και όχι επιδείνωση της ραγιάδικης ζωής των. Δυστυχώς και μετά την απελευθέρωση το έτος 1913, η εμφάνιση ληστρικών ομάδων δεν εσταμάτησε. Και πάλι η Κοιλιάδα του Αώου ήτο το καταφύγιό των, το κρησφύγετό των. Οι πόλεμοι που εμεσολάβησαν, οι διχασμοί, οι εσωτερικές ανωμαλίες υπέθαλπαν αυτά. Νέα ονόματα ληστών παρουσιάσθηκαν, Καντάρας, Μπαμπάνης, Φορφόλιας, Βερβέρας, Λώλας, Ρεντζαίοι, Κουμπαίοι και άλλοι οι οποίοι χρόνια ετρομοκράτησαν την ύπαιθρο χώρα. Ευτυχώς το έτος 1928, νόμος της Κυβερνήσεως του Ελευθερίου Βενιζέλου τους εξαφάνισε. Η ύπαιθρος χώρα απηλλάγη, ανέπνευσε.

Την υποδούλωση της Ελλάδος στους Τούρκους, όπως ξέρουμε την ακολούθησε και το πνευματικό σκοτάδι. Οι βάρβαροι κατακτητές με αυστηρό νόμο απογόρευσαν τη λειτουργία των Ελληνικών σχολείων ως και κάθε πνευματική δραστηριότητα σ' όλη τη σκλαβωμένη χώρα μας. Τα σχολεία έκλεισαν, οι διδάσκαλοι απομακρύνθηκαν, παντού βασιλευε η αμάθεια και η αγραμματοσύνη. Η κατάσταση αυτή κράτησε δυστυχώς αιώνες, γιατί, όπως λέγει και ο εθνικός μας ποιητής «τάσκιαζε η φοβέρα και τα πλάκωνε η σκλαβιά».

Όπως όμως τα λάφια, όταν διψούν, κίνδυνο δεν λογαριάζουν, αλλ' ακράτητα τρέχουν να βρουν νερό να ξεδιψάσουν, έτσι και τα Ελληνόπουλα στα δύσκολα εκείνα χρόνια της σκλαβιάς και της πνευματικής σκοτεινιάς, δεν φοβήθηκαν τις απειλές των Τούρκων, δεν λογιάριασαν τους αυστηρούς νόμους και διαταγές των, διψασμένα για μάθηση, νύχτα, πότε στο σκοτάδι, πότε με την αστροφεγγιά, πότε με το φεγγάρι, λαχανιασμένα πήγαιναν στα Μοναστήρια (κρυφά σχολεία), νάρθηκα των Ναών για λίγη πνευματική δροσιά. Εκεί οι καλόγεροι και παπάδες, αγράμματοι και αυτοί, αλλά με τα ελληνικά ιδεώδη πλημμυρισμένοι, τους μάθαιναν ανάγνωση και γραφή.

Ενστάλαζαν στις απαλές ψυχές των την πίστη προς το Θεό, την πίστη στη χριστιανική θρησκεία, και την Ανάσταση του Γένους. Ακόμη να πολεμήσουν για την Ελευθερία και για του Χριστού την πίστη την Αγία. Το λαϊκό τραγουδάκι «Φεγγαράκι μου λαμπρό, φέγγε μου να περπατώ να πηγαίνω στο σχολειό...» είναι ο αψευδής μάρτυς για τον τρόπο με τον οποίο τα ελληνόπουλα στα χρόνια της Τούρκικης σκληρής σκλαβιάς μάθαιναν τα λίγα γραμματάκια και προ παντός να μείνουν Έλληνες, Χριστιανοί, και να πιστεύουν στην Ανάσταση της Πατρίδος.

Η Κοιλιάδα του Αώου και στο κεφάλαιο της παιδείας δεν έμεινε αδρανής. Τα Μοναστήρια και οι Ναοί της με τους καλογέρους και παπάδες, εβοήθησαν να πάρουν τα παιδιά κάποια πνευματική γεύση με τις στοιχειώδεις γνώσεις που τους παρείχαν, ώστε να μην ξεχάσουν την ελληνική γλώσσα, ότι είναι έλληνες χριστιανοί ορθόδοξοι, να ελπίζουν στην Ελευθερία της Πατρίδος και έτοιμοι να είναι πάντοτε να θυσιάσθουν για την Πατρίδα και θρησκεία.

ΠΡΟΣ ΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ «ΚΟΝΙΤΣΑ»

Γ. ΜΑΡΡΑΙΗ

Φίλος μου και φίλος της Κόνιτσας ο Νίκος Παπαβασιλείου (από την αρχαία Ολυμπία) μου είπε ότι στο βιβλίο του σκηνοθέτη - συγγραφέα - ποιητή κ. Ροβήρου Μανθούλη «Ο κόσμος κατ' εμέ, ο βίος και τα πάθη μου» (εκδόσεις Γαβριηλίδη) διάβασε ότι η καταγωγή του ήταν από την Κόνιτσα.

Αγόρασα το βιβλίο (ένα αντίγραφο έστειλα στην βιβλιοθήκη Κόνιτσας) και στην σελ. 13 και 14 αναφέρει:

«Προτού συνεχίσω την ιστορία μου, θα πρέπει να αναφέρω εδώ ποιός είμαι και από που έρχομαι ... αρχίζει το φλας μπακ του πατέρα μου. Εδώ μαθαίνουμε για την οικογένεια του **Κοντσιώτη** προύχοντα **Μόκορου** με τα δυο κορίτσια (που το ένα πήρε τον Ιγνάτιο Μανθούλη, πρωτοδίκη στην Κόνιτσα, και το άλλο τον Σπύρου από το Βασιλικό, Τσαραπλανά τότε). Ο Μόκορος είχε και τρία αγόρια που ξενιτεύτηκαν στο Βουκουρέστι (το «Παρίσι των Βαλκανίων» τότε). Κι ένα μικρότερο που το λάτρευε ο προπάππος μου και που το σκότωσε ένας Αλβανός ληστής. Τη συνέχεια μου τη διηγείται η γιαγιά Αρετή ένα βράδυ ανάμεσα σε δυο επεισόδια από την Ιλιάδα. Η αδελφή της γιαγιάς μου, η Ελένη, είναι η μάνα του Αθηναγόρα (Αριστοκλή κατά κόσμο). Τον Αριστοκλή τον μεγάλωσε η γιαγιά μου μαζί με τον πατέρα μου. Όταν μεγάλωσε, αποφάσισε να γίνει παπάς».

Στο εξώφυλλο του βιβλίου αναφέρονται και τα εξής:

«Ο κόσμος κατ' εμέ είναι ένα χρονικό αναμνήσεων του Ροβήρου Μανθούλη: Ευδιάθετο και αποστασιωμένο από μια ζωή αναστατωμένη: μεταξική δικτατορία, Πόλεμος, Κατοχή, Αντίσταση, Δεκέμβρης '44, Εμφύλιος, «Πατάρι του Λουμίδα», σπουδές στην Αμερική, αψιμαχίες με τη συμμορία Μακάρθου, συνομιλίες με τον Δημήτρη Μητρόπουλο και τον Ιγκόρ Στραβίνσκι, επιστροφή στο «Πατάρι» παρέα με τους Μιχάλη Κατσάρο, Δημήτρη Χριστοδούλου, Λεωνίδα Ζενάκο, Μίνωα Αργυράκη, Μάνο Χατζηδάκι, Γιαννη Τσαρούχη, Νίκο Γκάτσο, στρατιωτική θητεία ως διερμηνέας του πρωθυπουργού στρατάρχη Παπάγου, διεύθυνση σπουδών Σχολής Κινηματογράφου, καθιέρωση του δημιουργικού ντοκιμαντέρ, ίδρυση της Ομάδας των πέντε, σκηνοθεσίες (οι βραβευμένες **Ψηλά τα χέρια Χίτλερ! Πρόσωπο με πρόσωπο, Μπλουζ με σφιγμένα δόντια, Άνθρωποι και Θεοί** μεταξύ άλλων), εξορία στη Γαλλία, αντιχουντικός αγώνας, σκηνοθεσίες για τη Γαλλική Τηλεόραση (το **Ανεβαίνοντας τον Μισσισιπή** εγκαινιάζει το Τρίτο Γαλλικό Κανάλι), γεγενητικός διευθυντής Προγράμματος ΕΡΤ (1 και 2), προεδρία της Ελληνικής Κοινότητας Παρισίου, συνομιλίες με Κωνσταντίνο Καραμανλή, Γεώργιος Ράλλη, Γεώργιος Παπανδρέου, Ανδρέα Πα-

πανδρέου, Έρευνες: Κυπριακό, η Μαφία στην Κούβα, η (αποτυχημένη) μουσική Εισβολή στην Αλβανία, Δολοφονία του Κένεντι «Γουότεργκεϊτ».

Ο κόσμος κατ' εμέ θα μπορούσε να χαρακτηριστεί σαν μια υπόγεια ιστορία του 20ου αιώνα, στην Ελλάδα και στον υπόλοιπο κόσμο τον οποίο ο συγγραφέας έχει διασχίσει μελετώντας τον και αποκαλύπτοντάς τον με τις 122 ταινίες του, με τα 17 ωβιβλία του και σήμερα με τις Αναμνήσεις του.

Ο Ροβήρος Μανθούλης ζει μεταξύ Γαλλίας και Ελλάδος και στις 7-3-2015 θα παρουσιάσει το νέο του βιβλίο στην Αθήνα στις εκδόσεις Γαβριηλίδη Αγ. Ειρήνης 17.

Είναι πολύ ενδιαφέρουσες οι παραπάνω πληροφορίες γι' αυτόν τον σημαντικό άνθρωπο των γραμμάτων και τεχνών, με καταγωγή από Κόνιτσα.

ΠΡΟΣ ΤΟΝ κ. ΔΗΜΑΡΧΟ «ΚΟΝΙΤΣΑΣ»

Κύριε Δήμαρχε Κόνιτσας,

Στο τεύχος 175 (Μάρτιος - Απρίλιος 2014) του περιοδικού Κόνιτσα στην σελ. 120, δημοσιεύτηκε Δελτίο Τύπου του Δήμου Κόνιτσας με υπογραφή του τότε Δη-

μάρχου κ. Παν. Γαργάλα, που αναφέρει: «Leader, εγκεκριμένα έργα: «ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΕΤΡΙΝΟΥ ΓΕΦΥΡΙΟΥ ΚΟΝΙΤΣΑΣ» με εγκεκριμένο προϋπολογισμό 240.725 ευρώ».

Επειδή κ. Δήμαρχε έχει περάσει ένας χρόνος από την δημοσίευση και καμία επισκευή - συντήρηση δεν έγινε, παρακαλώ για τις άμεσες ενέργειές σας ώστε το γεφύρι συντηρηθεί - επισκευαστεί.

Η πρόσφατη κατάρρευση του γεφυριού της Πλάκας μας λυπεί και προβληματίζει.

Στις 4-2-2015 συζητήθηκε στο Ε' τμήμα του ΣτΕ, σε 7 μέλη σύνθεση, με πρόεδρο την Κα Θεοφιλοπούλου και μέλη τους δικαστές κ.κ. Σακελλαροπούλου - Ντουραχάνη - Γκορτζολίδου - Καρλή - Ο. Παπαδοπούλου - Τριπολιτσιώτη, το θέμα του Αώου.

Τις περιβαλλοντικές οργανώσεις και τον Δήμο Κόνιτσας εκπροσώπησε η δικηγόρος κ. Ματίνα Ασημακοπούλου.

Τους υπουργούς εκπροσώπησε ο νομικός σύμβουλος κ. Κώστας Βαρδακασάνης.

Περιμένουμε πλέον την απόφασή τους.

Από το περιοδικό μας εκδόθηκε το βιβλίο «ΚΟΝΙΤΣΑ» για τα 100 χρόνια από την απελευθέρωση, με ιστορικό περιεχόμενο.

Για τους φίλους του περιοδικού η συμβολική τιμή 5€ + 3€ έξοδα αποστολής.

Πληροφορίες: Τηλ. 26550 22212 & 6979138737

ΜΟΛΙΣΤΙΝΑ 2014

Με έπιασε άγχος αν θα προλάβαινα το τεύχος του περιοδικού μας ΚΟΝΙΤΣΑ του Νέου Έτους 2015 και γιατί; Για να σας μολογήσω τα νέα του χωριού για την χρονιά που πέρασε, όπως κάνω εδώ και κάποια χρόνια.

Θα ξεκινήσω από την Αρχή του Χρόνου και με τη σειρά.

Χειμώνας: Χιόνι πολύ δεν είδαμε, άρχισε σιγά-σιγά να φτιάχνει ο καιρός και κάπου εκεί στον Απρίλιο όλο και ανέβαινε κόσμος, άρχισαν να σκάβουν τους κήπους και να ασχολούνται με τον καθαρισμό.

Έηρθε το Πάσχα στη Μόλιστα είχαμε εκκλησία.

Μ. ΠΕΜΠΤΗ και Μ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ.
Κόσμος αρκετός.

Η Αναστάσιμη Λειτουργία και Ανάσταση έγινε στο Μοναστήρι. Φέτος θα γίνει στη ΜΟΛΙΣΤΑ σύμφωνα με τα καθιερωμένα.

Τη χρονιά που πέρασε είχαμε και τις Δημοτικές Εκλογές. Το γεγονός αυτό παρότρυνε χωριανούς να βρεθούν στο χωριό, αν δεν κάνω λάθος ψηφίσαμε 28 νοματαίοι. Υποψήφιοι συνδυασμοί: αριθμός τρεις (3). Σχόλιο κανένα!

Όσο ο καιρός ζέσταινε τόσο περισσότεροι χωριανοί έρχονταν. Τον Αύγουστο ήταν το αποκορύφωμα.

Ο Σύλλογος λειτούργησε τη «Στέγη Μολιστινών», φωταγωγήθηκε η Πλατεία, ακούσαμε και παιδικές φωνές.

Οκτώβριος, Γιορτή Αγίου Δημητρί-

ου. Κόσμος αρκετός. Προσφέρθηκε τσίπουρο-λουκούμι στη συνέχεια ονομαστικές εορτές στην μια κρασί μεζέ, από την άλλη μόνο γλυκό και αυτό στο γόνατο. Έλειπε το περσινό σφάγιο με λειβαδίτικη συνταγή, δηλαδή τσίμες.

Καθιερώθηκε στο Γαναδιό η Γιορτή του τσίπουρου. Πολύς κόσμος. Το κλαρίνο μέχρι το πρωί. Τα σουμπέκια και οι γουρουνούλες εξαφανίστηκαν. Α! ρε Γαναδιό τυχερό! Να είναι καλά ο Βασίλης.

Νοέμβριος, Γιορτή της Παναγίας 21 του μήνα στην Ιερά Μονή Μολίστης, το αδιαχώρητο. Καιρός, καλοκαίρι, ακολούθησε τραπέζι, ο επίτροπος Γιώργος Βέργος φρόντισε με την βοήθεια των άλλων χωριανών να γίνει κάτι πρωτόγνωρο. Συγχαρητήρια.

Πληροφορηθήκαμε για την τοποθέτηση κάποιου μοναχού στο άκουσμα αλλά και στην Παράκληση για Βοήθεια. Προσφέρθηκαν από την Μπέλτσιου Ουρανία ψυγείο για τις ανάγκες. Επίσης η Πανταζή Μαρία κόρη της Βαγγελής 30 τσουβάλια ξύλα. Όπως και άλλοι στο άκουσμα αυτό συμμετείχαν οικονομικά. Περιμένουμε το αποτέλεσμα.

Με την ευκαιρία αγαπητέ χωριανέ και πατριώτη, μάθε ότι η Λειψανοθήκη που εκλάπη κατά το έτος 1974 μαζί με όλες τις εικόνες του τέμπλου, το πρώτο δηλαδή, η Λειψανοθήκη βρέθηκε στο εξωτερικό και συλλέχθηκε από ευσεβή χριστιανό και βρίσκεται στην Παναγία Φανερωμένη στη Βουλιαγμένη. Ας ευ-

κηθούμε την ίδια κατάληξη να έχουν και οι εικόνες.

Δεκέμβριος, Γιορτή Αγίου Νικολάου Κεντρική Εκκλησία στη Μόλιστα. Το χρόνο αυτό η Εκκλησία έκλεισε τα 150 χρόνια από την ανέγερση και η Εκκλησιαστική Επιτροπή γιόρτασε το γεγονός. Συγχαρητήρια. Εμείς το πληροφορηθήκαμε στο «παρά πέντε».

Να κάτι αρκετά ευχάριστο που μας δίνει κουράγιο να ελπίζουμε ότι το χωριό δεν θα ερημώσει. Τα Χριστούγεννα βρέθηκαν τέσσερεις οικογένειες με τα

παιδιά τους. Επιτέλους μέσα στο καταχρυσωμένο παιδικές φωνές. Έγιναν ρεβεγιόν στο Αρχοντικό Σερίφη. Ευχόμαστε του χρόνου περισσότεροι.

Θα κλείσω εκφράζοντας τα συγχαρητήρια στον Δημ. Παπαλάμπρο για το κείμενο που δημοσίευσε στο Περιοδικό «Τραγική Μάνα».

Αυτά χρειάζεται να τα μαθαίνουν και οι νεώτεροι.

Καλή Χρονιά

Ο ΜΟΛΙΣΤΙΝΟΣ

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ ΛΑΓΚΑΔΙΩΤΩΝ

Το Δ.Σ. της Αδελφότητας Λαγκαδιωτών Κόνιτσας την 1-2-2015 έκοψε την βασιλόπιτα στην Αθήνα στο πολιτιστικό κέντρο του Δήμου Αθηναίων. Το αντάμωμα των Λαγκαδιωτών μαζί με τους προγονικούς συγχωριανούς από τη Δρακότρυπα Καρδίτσας, ήταν εγκάρδιο και συγκινητικό. Πλούσιο φαγητό, πολλές παραδοσιακές πίτες από τις γυναίκες της Λαγκάδας και της Δρακότρυπας, τσίπουρο από το χωριό που έκανε δωρεά ο Πέτρος Μπλιθικιώτης, κρασί, αναψυκτικά και πολλές σοκολάτες για τα μικρά παιδιά, ήταν αυτά που άφησαν όλους ευχαριστημένους. Η Δημοτική ορχήστρα που φρόντισε να έχει το Δ.Σ. έκανε τους παρευρισκόμενους να ξεχάσουν τα προβλήματα και να γλεντήσουν μέχρι τις βραδινές ώρες. Τέτοιο γλέντι είχα πολλά χρόνια να δω. Ως πρόεδρος του Δ.Σ. της Αδελφότητας θέλω να ευχαριστήσω θερμά τα μέλη του Δ.Σ. για την άρτια οργάνωση καθώς και τα μέλη του Δ.Σ. του Πο-

λιτιστικού Συλλόγου "ΑΝΑΠΛΑΣΗ" Δρακότρυπας που αδελφοποίησαν την εκδήλωση και κόψαμε τις βασιλόπιτες μαζί και γλεντήσαμε σαν αδέρφια.

Την 8.2.2015 στη Θεσσαλονίκη, στο καφέ-ουζερί του συγχωριανού μας Παν. Κληματά κόψαμε την Βασιλόπιτα μέλη της Αδελφότητας που ζούνε στην Θεσσαλονίκη και γύρω. Παραυρέθηκαν σχεδόν όλοι και τους ευχαριστούμε θερμά για την παρουσία τους.

Αυτές οι εκδηλώσεις έδειξαν ότι η Αδελφότητα Λαγκαδιωτών Κόνιτσας που φέτος συμπλήρωσε 40 χρόνια δράσης και προσφοράς δεν πτοείται από την κρίση και συνεχίζει να προτοστατεί αλλά και να δείχνει σ' αυτούς τους λίγους που την πολεμούν ότι αντέχει!!!

Σας ευχαριστούμε όλους και ευχόμεθα καλή χρονιά με υγεία και προκοπή.

**Για το Διοικ. Συμβ.
ο Πρόεδρος
ΠΑΝ. Φ. ΝΑΤΣΗΣ**

Η ΚΡΕΜΑΣΤΗ ΓΕΦΥΡΑ ΤΟΥ ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΟΥ

Η λεγόμενη «Κρεμαστή» έχει υποστεί τρεις μεταμορφώσεις. Βρισκόταν εκεί όπου σήμερα βρίσκεται η σύγχρονη τσιμεντένια, καθώς κατεβαίνουμε από Εξοχή (Ζέλιστα) προς τα χωριά Πυξαριά, Αγία Βαρβάρα, Αμάραντο.

Ως κρεμαστή έχει μείνει σαν ανάμνηση. Ήταν μια γέφυρα μάλλον επικίνδυνη αφού ο αέρας δημιουργούσε κυματισμό που επέτρεπε να χρησιμοποιείται μόνον από πεζούς.

Για την μετακίνηση τους, από και προς την Κόνιτσα χρησιμοποιούσαν την γέφυρα του Σκορδίλη. Ήταν μια ωραία πέτρινη γέφυρα... Αυτή η ωραία γέφυρα καταστράφηκε από τον Εθνικό Στρατό το 1948 για να μην την χρησιμοποιεί, από και προς την Αλβανία, ο Δημοκρατικός Στρατός.

Η διαδρομή Κόνιτσα-Γέφυρα Σκορ-

δίλη- Πυξαριά- Αγία Βαρβάρα είχε διάρκεια επτά ώρες πεζοπορία περίπου και γι' αυτό τον λόγο πολλές φορές, παρά τον κίνδυνο του πνιγμού, πολλοί διέσχισαν τον ρου του ποταμού για να πάνε γρηγορότερα στην Κόνιτσα μέσω Εξοχής. Μια τέτοια απόπειρα είχε τραγικό τέλος το 1945.

Ο Σαραντάπορος κατέβασε ξαφνικά πολύ νερό και πρόλαβε τρεις γυναίκες από την Αγία Βαρβάρα μέσα στην κοίτη του με αποτέλεσμα να τις πνίξει. Οι τρεις γυναίκες ήταν η Αθηνά συζ. Κων/νου Νάκου, το γένος Αποστόλη Κοκοβέ, η Ευθαλία Παπανίκου του Δημ. και η Ουρανία Τζοβάρα του Σταύρου. Θυμάμαι κι' εγώ, μικρό παιδί τότε, που τις έφεραν στα «ξύλα» με τα μακρυά μαλλιά τους να κρέμονται κάτω.....

Η κρεμαστή γέφυρα έγινε το 1952

Πρώτος αριστερά ο Δημ. Λεωνίδας Ζώης. (Φωτ. αρχείο του Μηνά Παπαμιχάλη)

με συρματοσχοίνα και κορμούς δέντρων, κάτι σαν τις γέφυρες που συναντάμε προς Πρεμετή επί του Αώου (Βοιόσα).

Το 1959-1960 ο Στρατός έστησε μια σύγχρονη, για την εποχή, σιδερένια γέφυρα τύπου «Μπέλευ», με ξύλινο κατάστρομα, που εξυπηρέτησε τις ανάγκες των τοπικών κοινωνιών για πενήντα περίπου χρόνια.

Το καλοκαίρι του 2007 η σιδερένια γέφυρα αποσυρμολογήθηκε και στην θέση κατασκευάσθηκε το 2008 μια σύγχρονη τσιμεντένια γέφυρα.

Ο χώρος όπου βρίσκεται η γέφυρα αποτελεί μια καλή ευκαιρία για να θαυμάσει κανείς δυο διαφορετικά τοπία. Πηγαίνοντας δεξιά σου έχεις την απέραντη κοίτη του Σαραντάπορου και αριστερά σου την κλεισούρα που σχηματίζουν πανύψηλοι βράχοι και πιο κάτω δεξιά έχουμε τα ερείπια των παλαιών λουτρών της Πυξαριάς (τότε Μπελθουκίου) και πιο κάτω αριστερά τις σύγχρονες εγκαταστάσεις των λουτρών των Καβασιλών. Μια καλή θέση για λήψη ωραίων φωτογραφιών.....

ΠΑΝ. ΔΗΣΙΟΣ

Η Αειόπειρα Κόνιτσας

του μαθητή ΓΙΩΡΓΟΥ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥ

(για το χωριό μου αφηγήθηκε ο παππούς μου Παντελής Καλλιγιέρης)

Γεωγραφική θέση

Σε υψόμετρο 540 μέτρων και 12χλμ. δυτικά της Κόνιτσας, βρίσκεται το χωριό μου, η Αειόπειρα. Είναι ένα από τα χωριά του Δήμου Κόνιτσας, χτισμένο κοντά στην ανατολική όχθη του Αώου ποταμού.

Είναι ένα μικρό χωριό με λιγοστούς κατοίκους (γύρω στους 200) που ασχολούνται με τη γεωργία και την κτηνοτροφία. Οι περισσότεροι κάτοικοι του χωριού έφυγαν μετανάστες άλλοι στην Γερμανία, άλλοι στην Αυστραλία και άλλοι στα μεγάλα αστικά κέντρα της Ελλάδας.

Το πρώτο όνομα του χωριού ήταν «Σανοβό». Πρόκειται για σλαβική ονομασία που σημαίνει Κεφαλοχώρι.

Ιστορία

Στα Βυζαντινά χρόνια, όταν αυτοκράτορας ήταν ο Ηράκλειος, οι Σλάβοι κατέβηκαν με τα πρόβατά τους και εγκαταστάθηκαν ειδικά στο χώρο αυτό γιατί είχε θαυμάσια βοσκοτόπια. Βέβαια ο πρώτος οικισμός τοποθετείται σ' ένα άλλο χώρο που σήμερα λέγεται «Παλαιοχώρι». Το συμπέρασμα αυτό βγαίνει από το ότι υπάρχει η εκκλησία της Κοίμησης της Θεοτόκου που χρονολογείται από το 1744 μ.Χ. στο χώρο αυτό. Τα δέντρα ανάμεσα στα οποία βρίσκεται η εκκλησία είναι αιωνόβια. Το σημερινό χωριό έχει μεταφερθεί από την παλιά του θέση (Παλαιοχώρι) πιο πάνω στην πλαγιά ενός λόφου.

Το 1940 το χωριό έζησε όλη την τρα-

γικότητα των κατακτητών. Στα μέρη μας δεν έγινε μεγάλη αντίσταση εναντίον των Ιταλών, γιατί το στρατηγικό σχέδιο των επιχειρήσεων ήταν στο Καλπάκι. Οι Ιταλοί έτσι μπήκαν στο χωριό και επειδή οι κάτοικοι αντιστάθηκαν τους ξυλοκόπησαν. Το σχολείο του χωριού είχε γίνει χώρος βασανιστηρίων γιατί οι Ιταλοί ήθελαν τα όπλα της Αντίστασης. Δυστυχώς υπήρχαν και κάποιοι κάτοικοι που πρόδωσαν συμπατριώτες τους. Οι Ιταλοί στην υποχώρησή τους πήραν πολλούς από τους κατοίκους για ομήρους, μαζί και τον παππού μου.

Όταν ήρθαν οι Γερμανοί, οι κάτοικοι και πάλι αντιστάθηκαν. Σε μια προσπάθειά τους να εμποδίσουν τα γερμανικά άρματα να φτάσουν στο χωριό έφραξαν το δρόμο με χοντρούς κορμούς δέντρων. Αυτή τους την πράξη την πλήρωσαν ακριβά. Οι Γερμανοί έκαψαν όλο το χωριό! Ευτυχώς κάποιος συμβούλεψε τους κατοίκους να το εγκαταλείψουν. Έφυγαν όπως - όπως τρέχοντας, πέρασαν τον Αώο και έφτασαν στα βουνά του Παπίγκου. Ένας κάτοικος ονόματι Μπάρμπας είπε: «Εγώ ξέρω γερμανικά. Θα τους μιλήσω και δεν θα πειράξουν το χωριό». Οι Γερμανοί θυμωμένοι όπως ήταν τον πήραν και του είπαν: «Πού είναι οι άλλοι κάτοικοι; Φώναξέ τους να έρθουν στο χωριό». Εκείνος κατάλαβε γιατί τους ήθελαν και φώναξε: «Χωριανοί, ελάτε πίσω αα (εννοώντας όχι)». Θύμωσαν οι Γερμανοί και τον εκτέλεσαν επιτόπου. Μετά έστησαν τα μυδράλια και άρχισαν να ρίχνουν στους κατοίκους που έτρεχαν στον απέναντι λόφο. Ο Αθανάσιος Καλ-

λιντέρης, αντάρτης του Ε.Α.Μ. για να σταματήσει τους Γερμανούς να κυνηγούν τους κατοίκους πήρε στάση μάχης με το μικρό του λιανοντούφεκο. Έριχνε μια ντουφεκιά από ένα σημείο, άλλη ντουφεκιά από άλλο σημείο, άλλη από άλλο κ.ο.κ. Οι Γερμανοί νόμισαν ότι είναι πολλοί οι αντάρτες, οχυρώθηκαν και έτσι καθυστέρησαν πολύ. Οι κάτοικοι τότε βρήκαν ευκαιρία, πέρασαν το ποτάμι και κατάφεραν να σωθούν. Το δρόμο προς την Κόνιτσα το Ε.Α.Μ. τις νύχτες τον μπλόκαρε με ενέδρες και γερμανικές φάλαγγες καταστρέφονταν συχνά.

Στον εμφύλιο πόλεμο το χωριό βρέθηκε ανάμεσα από τα δύο αντιμαχόμενα μέρη. Τη νύχτα κυριεύονταν από τους αντάρτες και την ημέρα από τον εθνικό στρατό. Οι πόλεμοι ήταν συνεχείς. Ο λόφος πάνω από το χωριό, έγινε κανονικό πεδίο μάχης. Ο εθνικός στρατός για να εμποδίσει τη συχνή εμφάνιση των ανταρτών γέμισε το λόφο με νάρκες, με συνέπεια μετά το τέλος του πολέμου πολλοί άνθρωποι αλλά και ζώα να σκοτωθούν.

Σχετικοί μύθοι

Το χωριό κοιτάζει στο βάθος την κοιλάδα του Αώου και την πλαγιά της Νεμέρτσικας πάνω στην οποία ήταν ένας νερόμυλος. Ο μύθος λέει ότι το νερό έβγαινε από το στόμα ενός υπόγειου στοιχειού. Όταν πεινούσε κοίταζε το χωριό και αμέσως πέθαινε ένας κάτοικος και το στοιχείο τον έτρωγε.

Πίσω από το λόφο της Αγίας Παρασκευής λένε οι γέροντες ότι υπήρχε μια σκοτεινή πηγή σε μια σπηλιά κάτω από

ένα μεγάλο βράχο. Από την πηγή αυτή λένε, ότι έβγαινε το “βουβό” νερό. Όταν κάποιος κάτοικος ήταν ετοιμοθάνατος, αμέσως ένας από τους συγγενείς αμίλητος πήγαινε έπαιρνε λίγο νερό, αμίλητος πήγαινε στον άρρωστο και του έδινε να πιεί.

Περιήγηση του χωριού

Κεντρική εκκλησία του χωριού είναι ο Άγιος Αθανάσιος, κτίσμα του 19ου αιώνα. Στην άκρη του χωριού βρίσκεται το εκκλησάκι του Αγίου Νικολάου. Το σχολείο, ένα πέτρινο κτίριο, βρίσκεται στην κεντρική πλατεία, χτισμένο τη δεκαετία του 1930. Σήμερα όμως δε λειτουργεί. Στην κορυφή του λόφου που είναι χτισμένο το χωριό υπάρχει το ξωκλήσι της Αγίας Παρασκευής. Πιο κάτω από την εκκλησία της Κοίμησης της Θεοτόκου, εκεί που βρισκόταν το “Παλαιοχώρι” είναι τα ερείπια ενός σπουδαίου νερόμυλου. Μπροστά από το νερόμυλο εκτείνεται ένα δάσος με πανύψηλες λεύκες, σκλήθρα, πιές, πλατάνια. Όλα τα δέντρα καλύπτονται από κισσούς στους οποίους συγκεντρώνονται ποικίλα πουλιά όπως τσίχλες.

Η αρχαιολογική έρευνα στην περιοχή έδειξε ότι υπήρχαν νεκροταφεία προϊστορικά με τάφους πλακοστρωμένους.

Αν περπατήσει κανείς στους λόφους γύρω από το χωριό διαπιστώνει τις μάχες που έγιναν εναντίον των Ιταλών.

Ο δρόμος που οδηγεί από την Κόνιτσα στο Μπουραζάνι (περιοχή 1.5 χλμ., μετά την Αετόπετρα στην κοίτη του Αώου ποταμού) και περνάει μέσα από το χωριό χρονολογείται από την Τουρκοκρατία. Συνέδεε τα Γιάννενα με την Κόνιτσα αλλά και με την Αλβανία. Γεφύρια μικρά φέρουν την ονομασία Τούρκων πασάδων που τα έφτιαξαν π.χ. γέφυρα του Αρντίμπεν. Οι Τούρκοι έφτιαχναν πολλά γεφύρια ακολουθώντας το Κοράνιο που λέει: «όποιος φτιάχνει γεφύρια, βρύσες κλπ πηγαίνει στον Παράδεισο και τρώει πιλάφι».

Τη γέφυρα του Μπουραζανίου πολλές φορές προσπάθησαν να την καταστρέψουν οι κατακτητές για να εμποδίσουν την προέλαση των εχθρών. Τελικά με την υποχώρησή τους οι Γερμανοί την ανατίναξαν με δυναμίτη.

Το χωριό μου έχει άριστο φυσικό περιβάλλον. Λόφοι με καταπράσινα πλατύφυλλα δέντρα κυρίως βελανιδιές και πολλά νερά το περιβάλλουν.

Σε κοντινή απόσταση βρίσκεται το Περιβαλλοντικό Πάρκο Μπουραζάνι που φιλοξενεί διάφορα είδη ελληνικής πανίδας (αγριογούρουνα, ζαρκάδια, λαγούς) και το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας στο Μπουραζάνι.

Ο επισκέπτης μπορεί να βρει ενοικιαζόμενα δωμάτια και παραδοσιακά καταλύματα στο Μπουραζάνι ή να μείνει στο πολύ γνωστό ξενοδοχείο “Μπουραζάνι” που φημίζεται για την κουζίνα του.

Η Ελιά

Το πόσο αξίζει η ελιά, τ' ομολογεί η ζωή μας.
Ανάγκη για το σώμα μας, μα και για την ψυχή μας.
Αυτής τους ώριμους καρπούς, θα πάμε στο λιοτρίβι,
Να νοστιμίσει το φαγί, να λάμψει το καντήλι.

Ελιά, πόσο τιμήθηκες από Έλληνες προγόνους!
«Γλαυκής θεάς» το σύμβολο και Γαληνός στους πόνους!
Η στάση σου η ταπεινή, πόσα δε μας θυμίζει;
Τον Κύριο προσευχόμενο, κι αυτό μας συγκλονίζει.

Κατόπιν την υπομονή, μα και την ψυχία,
σεμνή κι ατάραχη ζωή, χαρά και εργασία.
Πόσο κι εμείς, αξίζει, ναι, να σκύψουμε μπροστά της,
να λάβουμε ωφέλεια απ' το παράδειγμά της!

Κι ακόμα στο Ευέλαιο, που έχει η Εκκλησία,
με λάδι η Χάρης του Θεού προσφέρει θεραπεία.
Όταν στο φως του φεγγαριού, το φύλλο ασημίζει,
τότε ο νους στοχάζεται του πνεύματος τη ζήση.

Δεν επιτρέπεται αδελφοί, τα πλούτη να ποθούμε,
λίγο λαδάκι στο ψωμί... ζωή απλή να ζούμε.
Ελιά, αιώνιο σύμβολο, Ελλάδας και θρησκείας,
πάντα θα σε προσέχουμε, για να 'χουμε ευλογία

(π. Ιωήλ)

Τα Πετρογέφυρα

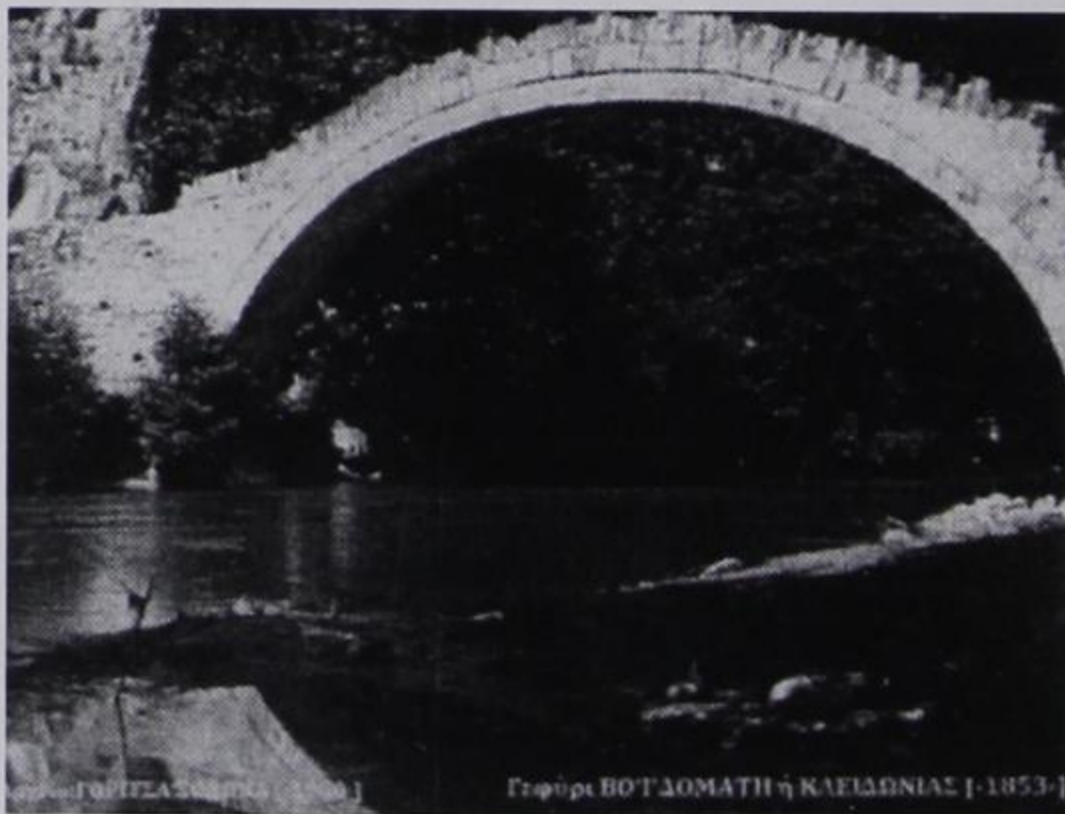
Μονότοξα ή Δίτοξα,
Τρίτοξα με καμάρες·
Ορθώνονται καλλίγραμμα
Τα ΠΕΤΡΙΝΑ Γεφύρια.

Στέκονται ολόρθα αγέρωχα,
Καμάρι κάθε τόπου·
Που έσμιγαν και ένωναν
Στεριές αντικρινές.

Παπάς ο πρωτομάστορας,
Κουμπάροι οι τεχνίτες·
Το ψίκι ήταν η εργατιά,
των νιόπαντρων τα σόϊα,

Χρόνια τα περνοδιάβαιναν
Κόσμοι απ' άλλα μέρη·
φέρναν «καλούδια» στα χωριά,
αντάλασσαν την πραμάτεια.

Δημ. Καλτσούνης

Γεφύρι Βοϊδομάτη ή Κλειδωνιάς (1853)

Φωτο Αρχείο: Σόλωνα Γορίτσα (1970)

ΚΟΠΗ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΙΚΗΣ ΠΙΤΑΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΩΤΩΝ

Η «Αδελφότητα Μοναστηριωτών», πραγματοποίησε και φέτος την καθιερωμένη κοπή της Πρωτοχρονιάτικης πίτας της. Η κοπή πραγματοποιήθηκε την Κυριακή 1/2/2015 στην καφετέρια FLOCAFE του ATHENS METRO MALL στον Άγιο Δημήτριο στην Αθήνα.

Η συμμετοχή χωριανών και φίλων ήταν εξίσου μεγάλη με πέρσι, και τους ευχαριστούμε γι' αυτό.

Βραβεύσαμε και φέτος τους μαθητές που έλκουν την καταγωγή τους από το Μοναστήρι. Ήταν ο Μιχάλης Ξεφτέρης του Θανάση και της Δήμητρας και η Μαρία – Εμμανουέλα Βέργου του Χαράλαμπου και της Χαράς. Να

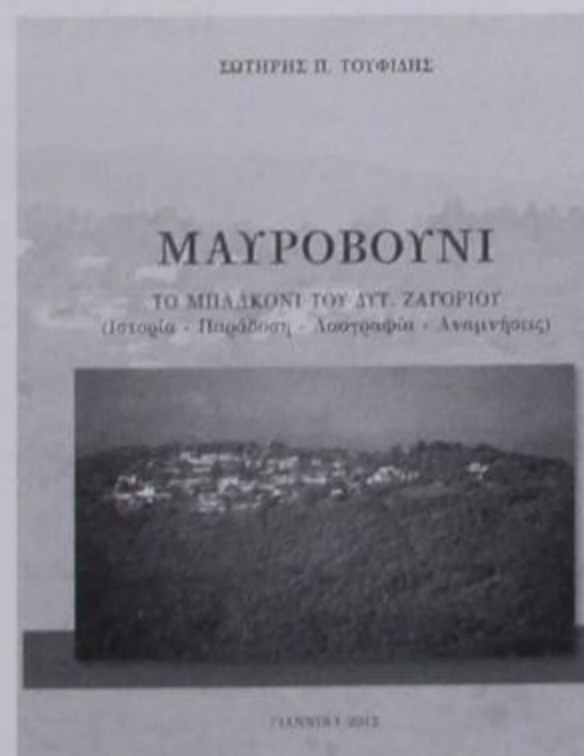
έχουν πάντα καλή πρόοδο και να μην ξεχνούν τον τόπο καταγωγής τους.

Το τυχερό έλαχε στον φίλο του χωριού μας κ. Δημήτρη Τσουβελεκάκη.

Ανανεώνουμε το ραντεβού μας για του χρόνου με την ελπίδα να είμαστε όλο και περισσότεροι.

Θέλουμε να ευχαριστήσουμε και πάλι τα μέλη και τους φίλους που μας τίμησαν με την παρουσία τους και να ευχηθούμε σε όλους τους χωριανούς ευτυχισμένο το 2015 με υγεία και δύναμη.

Το Δ.Σ. του Συλλόγου

ΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΕ

Το νέο βιβλίο του **Σωτ. Τουφίδη** με πλούσιο ιστορικό, Λαογραφικό, ηθογραφικό περιεχόμενο στις 415 σελίδες του, χρήσιμο για κάθε βιβλιόφιλο.

Διάθεση: Δ/νση περιοδικού
τηλ. 26550 - 22212 - 6979138737
& Βιβλιοπωλεία: «ΔΩΔΩΝΗ» Γιάννενα & ΕΛΕΝΗ ΚΥΡΙΤΣΗ ΚΟΝΙΤΣΑ, 26550-22434

ΤΟΞΟΒΟΛΙΑ

Με επιτυχία ολοκλήρωσε το Αγωνιστικό Πρόγραμμα του 2014 το Τμήμα Τοξοβολίας της ΤΥΜΦΗΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ στους Αγώνες ΚΧ 18μ στο ΔΑΚ Σταυρούπολης στην Θεσσαλονίκη!

...Συμμετείχε στους Αγώνες με 10 Αθλητές/τριες σε 6 Κατηγορίες όπου αγωνίστηκαν Αθλητές/τριες από 24 Σωματεία της ΕΛΛΑΔΟΣ.

Ο Απολογισμός του Αγώνα ήταν τέλειος, καθώς οι Αθλητές/τριες της κατέκτησαν 1 ΧΡΥΣΟ, 3 ΑΣΗΜΕΝΙΑ 1 ΧΑΛΚΙΝΟ ΜΕΤΑΛΛΙΑ καθώς και 2 4ες, 1 8η, 1 11η, και 1 20η! ΘΕΣΕΙΣ!

..ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ...

Σύνθετο Τόξο ΑΝΔΡΩΝ Β!...ΜΠΑΤΣΑΡΑΣ ΜΑΝΩΛΗΣ...Χρυσό Μετάλλιο!

ΑΓΟΡΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ...Ασημένιο Μετάλλιο!

Ολυμπιακό Τόξο ΓΥΝΑΙΚΩΝ Β..... ΚΑΛΑΙΤΖΙΔΟΥ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ Ασημένιο Μετάλλιο!

Ολυμπιακό Τόξο ΕΦΗΒΩΝ Α..... ΚΑΤΡΕΛΗΣ ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ ... Ασημένιο Μετάλλιο!

Ολυμπιακό Τόξο ΝΕΑΝΙΔΩΝ....ΚΑΤΡΕΛΗ ΜΑΡΙΑΧάλκινο Μετάλλιο!

.....ο ΣΕΡΡΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ 4η θέση στο ΟΛΥΜΠΙΑΚΟ ΕΦΗΒΩΝ Β!

.....η ΣΕΡΡΑ ΟΛΓΑ 4η θέση στο ΟΛΥΜΠΙΑΚΟ ΝΕΑΝΙΔΩΝ Α!

.....ο ΒΑΡΒΑΤΗΣ ΛΑΖΑΡΟΣ... 8η θέση στο ΟΛΥΜΠΙΑΚΟ ΕΦΗΒΩΝ Β!

.....ο ΚΑΤΡΕΛΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ...11η θέση στο ΟΛΥΜΠΙΑΚΟ ΑΝΔΡΩΝ Β! και

.....ο ΓΡΑΤΣΟΥΝΑΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ .. 20η θέση στο ΟΛΥΜΠΙΑΚΟ ΑΝΔΡΩΝ Β!

ΤΟΞΟΒΟΛΙΑ

Κ. Αγόρου

Με 2 ΧΡΥΣΑ και 3 ΑΣΗΜΕΝΙΑ Μετάλλια επέστρεψε από τον Αγώνα της ΠΑΡΓΑΣ η "ΤΥΜΦΗ ΚΟΝΙΤΣΑΣ" την Κυριακή 1η Φεβρουαρίου 2015

..Οι συνθήκες άφιξης της Αποστολής ήταν δύσκολες λόγω των άσχημων καιρικών φαινομένων στην περιοχή μας!

.....Αναλυτικά τα Αποτελέσματα...

Χρυσό.....ΑΓΟΡΟΥ ΚΩΣΤΑΣ στο Σύνθετο Ανδρών Β!

Χρυσό.....ΣΕΡΡΑ ΟΛΓΑ στις Κορασίδες!

Ασημένιο..ΓΚΟΝΤΟΥΛΗ ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ στις Νεανίδες Α!

Ασημένιο..ΣΕΡΡΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ στους Εφήβους Α!

Ασημένιο..ΒΑΡΒΑΤΗΣ ΛΑΖΑΡΟΣ στους Παίδες!

..Καλή εμφάνιση του ΓΡΑΤΣΟΥΝΑ ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ στους Άνδρες Β..

....Ευχαριστήρια στις οικογένειες ΣΕΡΡΑ ΧΡΗΣΤΟΥ-ΚΑΙΤΗΣ,...

.....ΓΚΟΝΤΟΥΛΗ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ-ΜΑΡΙΑΝΝΑΣ-ΔΗΜΗΤΡΑ.....

...ΒΑΡΒΑΤΗ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ-ΒΟΥ-

ΛΑΣ, καθώς και τους ΧΟΡΗΓΟΥΣ για τον Αγώνα.....

..ΠΟΛΥΖΟ ΙΩΑΝΝΗ Κρεοπωλείο!
και

Konitsa Lotos Farm.....Δραστηριο-
τητες, Αίθουσα Εκδηλώσεων!

Για επικοινωνία μαζί μας στο
2655023935 η 6973607191

Ευχαριστούμε

ΚΩΣΤΑΣ ΑΓΟΡΟΥ

Ατομικά ρεκόρ για τους 3 ΑΘΛΗ-
ΤΕΣ -ΜΑΘΗΤΕΣ Γκοντούλη Μαργαρί-
τα - Σέρρας Ιωάννης- Ζιάκας Σπυρίδων
της "ΤΥΜΦΗΣ" ΚΟΝΙΤΣΑΣ που στο 2ο
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΠΡΩΤΑ-
ΘΛΗΜΑ ΤΟΞΟΒΟΛΙΑΣ στην Λειβα-
διάσις 17/02/2015 εκπροσώπησαν τα
Σχολεία τους.....ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ
ΚΟΝΙΤΣΑΣ και 4ο ΛΥΚΕΙΟ ΚΕΡΚΥ-
ΡΑΣ προς μεγάλη τους τιμή!

Κριτής του Αγώνα ο Αγόρου Κων-
σταντίνος της ΤΥΜΦΗΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ
μαζί με τον Σταυρόπουλο Παναγιώτη!

ΣΧΟΛΙΑ

ΤΗΣ ΠΛΑΚΑΣ ΤΟ ΓΕΦΥΡΙ

Με τις μεγάλες πλημμύρες στις αρχές του Φλεβάρη έγιναν πολλές ζημιές σ' όλη την Ήπειρο. Θύμα του πλημμυρισμένου Άραχθου έπεσε και το ιστορικό γεφύρι της Πλάκας στα Τζουμέρκα. Αυτό το γεφύρι μαζί με το δικό μας στον Αώο είναι τα δύο μεγαλύτερα μονότοξα γεφύρια των Βαλκανίων. Είχε χτιστεί από τον λαϊκό Τζουμερκιώτη αρχιμάστορα Κώστα Μπέκα το 1866 με την οικονομική συνδρομή κατοίκων των γύρω απ' αυτό χωριών και του ευεργέτη Ι. Λούλη ο οποίος είχε συνδράμει και στη δαπάνη για το δικό μας γεφύρι το 1870.

Γλίτωσε από τους πολέμους επί τουρκοκρατίας και το 1881 ήταν το σύνορο Ελλάδας με την τουρκοκρατούμενη Ήπειρο και δίπλα υπήρχε και το τελωνείο.

Εκεί, το Φλεβάρη του 1944 έγινε και η συμφωνία των αντιστασιακών οργανώσεων Ε.Α.Μ.-ΕΔΕΣ.

Η καταστροφή του λύπησε τους κατοίκους των Τζουμέρκων και όχι μόνο. Ο νέος πρωθυπουργός που είναι Τζουμερκιώτης δήλωσε πως το γεφύρι θα ξαναχτιστεί με μελέτη του Μετσόβ. Πολυτεχνείου και οι απόγονοι του ευεργέτη Λούλη ανακοίνωσαν ότι θα αναλάβουν τη χρηματοδότηση. Με αφορμή απ' αυτό

το λυπηρό συμβάν ας δούμε τι γίνεται και με τα δικά μας γεφύρια και πρώτα-πρώτα το μονότοξο του Αώου στην Κόνιτσα. Πολλές φορές γράψαμε ότι χρειάζεται συντήρηση κι ακόμα περιμένουμε! Νομίζουμε ότι ο Δήμος πρέπει να ενδιαφερθεί άμεσα πριν μας βρει κανένα ανεπανόρθωτο κακό.

Επίσης καλό είναι να γίνει ένας έλεγχος από μηχανικούς σε όλα τα γεφύρια της περιοχής (Βοβούσας, Κάντσικου-Ζέρμας, Βοϊδομάτη κ.λπ.), ώστε να προλαβαίνουμε τις ζημιές και να μην κάνουμε ... «τρισάγια και μνημόσυνα» όταν παθαίνουμε τις καταστροφές. Τα έξοδα της πρόληψης είναι πάντα λιγότερα από τις δαπάνες αποκατάστασης.

Σ.Τ.

Σημείωση

Όταν πριν από χρόνια ο Ορειβ. Σύλλογος Κόνιτσας πήγε στην Ορειβ. συνάντηση στο Βρυσόχωρι, περνώντας από την τσιμεντένια γέφυρα κάτω από το Παλαιοσέλλι, είδαμε ότι το Νοτιοδυτικό βάθρο ήταν στον «αέρα» και φαινόταν τα σίδερα. Ενημερώσαμε τον πρόεδρο με σύσταση να ενεργήσει ανάλογα. Το αποτέλεσμα της αδιαφορίας ήταν να παρασυρθεί το γεφύρι με μια νεροκατεβασιά. Έτσι αντί να ξοδέψει το κράτος ένα μικρό ποσό για αποκατάσταση της ζημιάς, δαπάνησε ένα τεράστιο ποσό εκατομμυρίων για το καινούργιο....

Μέλοι του ΕΟΣ Κόνιτσας στο Γεφύρι Πλάκας (3-9-2000)

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Με άγριες διαθέσεις έκανε την εμφάνισή του ο φετινός Γενάρης. Δυνατός αέρας προκάλεσε ζημιές, διακοπή ρεύματος κλπ.

Μεγάλες ζημιές προκλήθηκαν και στα Γιάννενα με κύματα της λίμνης, που βγήκαν στη στεριά, ξερίζωμα δέντρων, πέσιμο σύλων ΔΕΗ κ.λ.π.

- Ήπια η προεκλογική κίνηση ενόψει της αναμέτρησης των Κομμάτων στις 25 Γενάρη. Δεν θύμιζε τίποτε από τη φασαρία περασμένων εποχών.

- Μετά την ανακήρυξη Αγίου του μοναχού Παΐσιου από το Πατριαρχείο, με κωδωνοκρουσίες πληροφορήθηκαν οι Κονιτσιώτες το γεγονός. Ο π. Παΐσιος είχε μονάσει για τέσσερα χρόνια (1958-62) στο Μοναστήρι της Παναγίας Στομίου.

- Την Πρωτοχρονιάτικη πίτα έκοψε στις 15/1 το Κ.Α.Π.Η. Κόνιτσας.

- Στις 19/1 έκοψε την πίτα της η Χορωδία του Δήμου.

- Με καλόν καιρό πραγματοποιήθηκαν οι βουλευτικές εκλογές στις 25/1/15, πράγμα που βοήθησε στους παρεπιδημούντες συμπατριώτες μας να επισκεφτούν τα χωριά μας για την ψηφοφορία, (τα αποτελέσματα σε άλλη σελίδα).

- Με πολλή βροχή και χιόνια στα βουνά μας χαιρέτησε ο Γενάρης, δίνοντας τη σκυτάλη στο Φλεβάρη να συνεχίσει την κακοκαιρία με δυνατό αέρα πλημμύρες και κατολισθήσεις σ' όλη την Ήπειρο.

- Στις 9/2 ντύθηκε και η Κόνιτσα στα λευκά.

- Με επιτυχία πραγματοποιήθηκε ο

Αποκριάτικος χορός του Συλλόγου Γυναικών στις 18/2 στην Κόνιτσα.

- Με βροχερό καιρό γιορτάσαμε φέτος τις Απόκριες. Ευτυχώς που καλύτερευσε ο καιρός την Καθαρή Δευτέρα.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Οι απόφοιτοι του Γυμνασίου-Λυκείου Κόνιτσας 1971-72 θα κάνουν συνάντηση στα μέσα Αυγούστου 2015 στο σχολείο που αποφοίτησαν. Θα έχουν ενδιαφέρον πρόγραμμα και η ακριβής ημερομηνία θα ανακοινωθεί σε επόμενο τεύχος.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Γεννήσεις:

Στις 21/1/15 ο Δημήτριος και η Χρυσίδα Ζέρβα απόκτησαν αγοράκι στο Διδυμότειχο.

- 22/1/15 ο Γιάννης Μαρούλης και η Μαρία Δήσιου του Παναγιώτη και της Ειρήνης απόκτησαν αγοράκι στα Μέγαρα.

Βαπτίσεις:

Στις 5/1 ο Γεώργιος Χατζηκωνσταντίνου και η Ιωάννα Τσάμη βάφτισαν το αγοράκι τους στην Κόνιτσα. Όνομα: Λουκάς.

- Στις 4/1 ο Αθανάσιος και η Ελένη Ράγγα βάφτισαν το κοριτσάκι τους στην Κόνιτσα. Όνομα: Στεφανία.

Γάμοι:

- Στις 4/1/15 έγιναν στην Κόνιτσα οι γάμοι του Δημητρίου Μπακόλα και της Αικατερίνης Παντούλη.

- Στις 17/1 έγιναν στο Αηδονοχώρι οι

γάμοι του Αστέριου Παπαγεωργίου και της Μαρίας Δονοπούλου.

Απεβίωσαν:

- Την 1/1/15 η Μαρία Βατσακαλή, ετών 82 στην Πυρσόγιαννη.
- Στις 6/1 η Ευσταθία Νάτση από τη Λαγκάδα ετών 78 στη Θεσ/νίκη.
- Στις 11/1 η Αγγελική Παπανικολάου, ετών 97, στην Κόνιτσα.
- Στις 14/1 ο Στέφανος Παπαϊωάννου, ετών 85, από τον Αμάραντο.
- Στις 15/1 η Δημητρούλα Σιράτου, ετών 74, στα Καβάσιλλα.
- Στις 17/1 η Ελένη Τσεπέλη, ετών 89, στο Ασημοχώρι.
- Στις 20/1 η Σπυριδούλα Πασχάλη, ετών 77, στο Κεφαλοχώρι.
- Στις 23/1 ο Ναπολέων Παπακώστας, ετών 69, στην Αθήνα.
- Στις 24/1 ο Παύλος Νούτσος, ετών 77, στην Κόνιτσα.
- Στις 25/1 η Μερόπη Λάκκα, ετών 93, στην Καλλιθέα.
- Στις 30/1 η Ανδρονίκη Οικονόμου, ετών 92, στην Πουρνιά.
- Την 1/2 ο Άγγελος Βλάχος, ετών 57, στο Αηδονοχώρι.
- Στις 2/2 ο Χρήστος Α. Ντίνης από τη Λαγκάδα, ετών 67, στην Αθήνα.
- Στις 7/2 η Δέσπω Κουτσούκη, ετών 95.
- Στις 7/2 η Δέσπω Κουτσούκη από τη Λαγκάδα, ετών 95, στην Ηγουμενίτσα.
- Στις 13/2 η Ουρανία Λωλίδη, ετών 87, στην Τράπεζα.
- Στις 16/2 ο Νικόλαος Γκούντας, ετών 95, στην Καλλιθέα.

- Στις 17/2 ο Σπυρίδων Ζήκας, ετών 82, στην Αγ. Παρασκευή.
- 19/2 η Έλλη Αναγνωστοπούλου, ετών 76, στην Καστανέα.
- Στις 20/2 ο Κων/νος Δερβένης του Αριστοτέλη από Αγία Βαρβάρα, ετών 70, στην Αθήνα.
- Η Ανδρομάχη Πορφύρη στην Εξοχή
- 21/2 ο Νικόλαος Μάλιακας, ετών 84, στην Κόνιτσα.
- Στις 23/2 η Αλεξάνδρα Τσιμπέρη, ετών 84, στην Εξοχή.
- Στις 26/2 ο Μιχάλης Κύρος, ετών 75, στην Αειόπετρα
- Στην Άμφισσα απεβίωσε ο Μητροπολίτης Αθηναγόρας από τον Αμάραντο Κόνιτσας σε ηλικία 84 ετών (κατά κόσμο Νικόλαος Ζιακόπουλος).
- Στις 25/2 η Ανδρομάχη Βαγενά, ετών 83 στην Κόνιτσα.
- Ο Ανδρέας Παπαμιχαήλ ετών 87 στην Άρτα.
- Στις 23/2 ο Βασίλειος Στέρτσος από τον Αμάραντο, ετών 89, στην Αθήνα.

ΜΝΗΜΕΣ

Στη μνήμη του Νικολάου Παπακώστα, η οικογένεια Γκίκα-Νάτσια προσφέρει χρηματικό ποσό στο περιοδικό «ΚΟΝΙΤΣΑ» και η οικογένεια Π. Βαδάση και το ΚΤΕΛ Ιωαννίνων από 20 ευρώ αντίστοιχα.

ΔΙΟΡΘΩΣΗ

Στις νεκρολογίες του τ. 179, σ. 461 από τυπογραφικό λάθος αντί **Μωυσίδου** έγινε **Μανείδου**. Ζητάμε συγγνώμη.

Ε.Ε.

Αυτοί που έφυγον

† Γ. Ι. ΒΕΛΛΑΣ ο φίλος που έφυγε...

Ο Γιώργος Ιωάννη Βελλάς (1936-2015) ανήκει στην ιστορική γενιά των πολιτικών προσφύγων του Εμφυλίου Πολέμου, εκείνων των παιδιών που την περίοδο του εμφυλίου σπαραγ-

μού βρέθηκαν στις πρώην Ανατολικές χώρες. Αρκετοί από αυτούς είχαν σπουδαίες επιτεύξεις στην επιστήμη και στις τέχνες και συνέλαβαν στα μέγιστα στη διατήρηση και ανάπτυξη του ελληνικού πολιτισμού. Με τον επαναπατρισμό τους πρόσφεραν με τις γνώσεις, με την επιστημονική κατάρτιση και την εμπειρία τους στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα της πατρίδας μας. Τα Μαστοροχώρια Κόνιτσας ανέδειξαν σπουδαίους τέτοιους επιστήμονες της παραπάνω γενιάς. Ας μου επιτραπεί, ζητώντας συγχώρεση αν παραλείψω κάποιους, να ξεχωρίσω στα γράμματα και τη λογοτεχνία τους Πάνο Κυπαρίσση από την Οξυά, Μιχάλη Παγούνη από Ζέρμα, Βασίλη Παπαγεωργίου από την Πυρσόγιαννη, Κώστα Κατσαμάνη, Κοτολούλη Σωκράτη και τον Γιώργο Βελλά από τη Δροσοπηγή (Κάντσικο).

Ο τελευταίος ανακηρύχτηκε διδάκτορας ιστορικών επιστημών, υφηγητής της έδρας Αρχαίας Ιστορίας και Αρχαιολογίας

στο κρατικό Πανεπιστήμιο της Πόλης Βορόνεζ της Ρωσίας, πρώην Σοβ. Ένωσης και αναδείχθηκε συγγραφέας και ποιητής με πλούσιο έργο. Χωριατόπουλο, από το Κάντσικο (Δροσοπηγή), στα χρόνια του Εμφυλίου Πολέμου πέρασε στην τότε Λ. Δ. της Ρουμανίας και από εκεί στην ΕΣΣΔ (Ρωσία). Σ' όλη τη σαραντάχρονη παραμονή του στη ξενιτιά διακρίθηκε στις σπουδές του με δημιουργική επιστημονική και ερευνητική δραστηριότητα.

Προσωπικά, είχα την τύχη να τον γνωρίσω, από τη θέση του κοινοτικού γραμματέα, κάποιο πρωϊνό του μήνα Αυγούστου στις αρχές της δεκαετίας του '80, δεν θυμάμαι χρονιά, όταν με επισκέφθηκε στο πρώην κοινοτικό γραφείο του χωριού. Με τις πρώτες συστάσεις διαπίστωσα ότι επρόκειτο για δημότη, πολιτικό πρόσφυγα, με σπουδαία προσωπικότητα. Στην ικανοποίηση του αιτήματός του για την έκδοση πιστοποιητικού γέννησης, βρέθηκα στη χειρότερη θέση της υπηρεσιακής μου καριέρας, καθώς ως εκπρόσωπος της Πολιτείας και ως νεοδιόριστος υπάλληλος, χωρίς κάποια στοιχειώδη εκπαίδευση και ενημέρωση, έπρεπε να διαχειριστώ ένα τόσο ευαίσθητο θέμα. Αυτό της στέρσης και της επανάκτησης της ελληνικής ιθαγένειας των πολιτικών προσφύγων του Εμφυλίου λόγω «ανθελληνικής δράσης». Μπορεί η επανάκτηση να

ήταν με μια απλή αίτηση, αλλά η πληροφορήσή τους για το ότι κάποια στιγμή δεν υπήρξαν «έλληνες πολίτες» ήθελε ειδικό χειρισμό. Προσπαθούσα με ανθρώπινο και προσικό τρόπο να εξηγήσω ότι η εποχή των αφαιρέσεων των ελληνικών ιθαγενειών, λόγω πολιτικών φρονημάτων, αποτελούσε θλιβερό παρελθόν και η χώρα μας μεταπολιτευτικά είχε κάνει ένα καινούργιο ξεκίνημα. Όμως, στην περίπτωση του Γιώργου Βελλά αντιλήφθηκα ότι με κοίταξε αποσβολωμένος με δακρυσμένα μάτια. Αισθάνθηκα να σπάει στα χέρια του εκείνο το κρυστάλλινο δοχείο της τρυφερής αγάπης για την Πατρίδα, αφού ύστερα από 40 χρόνια νοσταλγίας επέστρεψε στην χώρα που τον γέννησε, την οποία με τόσο πάθος και αγάπη είχε εξυμνήσει στην ποίησή του και αυτή να του πληγώνει βαριά την ψυχή. Δεν γνωρίζω αν τα κατάφερα να του δώσω τις απαραίτητες εξηγήσεις, εκείνο όμως που κέρδισα απ' αυτήν την υπόθεση είναι ότι απέκτησα ένα φίλο, αφού φεύγοντας από το πρώην κοινοτικό γραφείο, μου έσφιξε το χέρι και μου είπε: «Θέλω να γίνουμε φίλοι, γιατί ξέφυγες από το συντηρητισμό του νεοέλληνα και δε με ρώτησες τι δουλειά κάνω και πόσα χρήματα παίρνω στη χώρα που με φιλοξενεί».

Από τότε συνδεθήκαμε φιλικά και αλληλογραφούσαμε μέχρι τον επαναπατρισμό του, διατηρώντας τη φιλία μέχρι τελευταία... Όταν τελευταία, σε τηλεφωνική επικοινωνία με την αγαπημένη του γυναίκα Γαλήνη, πληροφορήθηκα για το μοιραίο. Τον είχα συναντήσει λίγους μήνες πριν, τον διακατείχε ηρεμία και είχα σχη-

ματίσει την εντύπωση ότι ήταν σε θέση να αντιμετωπίσει τα προβλήματα της υγείας του. Δυστυχώς για όλους μας, ο Γιώργος έφυγε για πάντα στις 24 Ιανουαρίου 2015, αφήνοντας μια αξιολάτρευτη οικογένεια, ένα σπουδαίο συγγραφικό έργο και μόνο φίλους. Η συγκίνηση για μένα ήταν μεγαλύτερη ακόμα όταν εξουσιοδοτήθηκα από τους οικείους του για τη διάθεση των ελληνόγλωσσων βιβλίων στο λατρεμένο χωριό του, εκπληρώνοντας τους πονεμένους σίχους του ποιήματος Δροσοπηγή (Κάντσικο)

“...Του χωριού μου στερνός ποιητής
κουβαλώ

Τα τραγούδια μου τ' απλά σ' αυτό το
χώμα

Των αγίων το εικονοστάσι προσκυνώ,
Σαν κερί αναμμένο λιώνει όλο το σώμα...”

Μπροστά σ' αυτήν την ευθύνη, της διεκπεραίωσης της αποστολής μου με επιτυχία, αισθάνθηκα ένα ρίγος να διατρέχει το κορμί μου, αφού γνώριζα ότι η βιβλιοθήκη του Γιώργου ήταν το πολυτιμότερο που διέθετε στην επίγεια ζωή.

Για την βιογραφία του και το συγγραφικό έργο του έχουν γραφεί αρκετά και θα γραφούν πιθανότητα και άλλα, ούτε είμαι ο ειδήμων για να αναλύσω το συγγραφικό και ποιητικό του έργο. Αλλά, επειδή ο Γ.Ι. Βελλάς ήταν περήφανος και αξιοπρεπής άνθρωπος, δεν του ανήκει ο πεσιμισμός και η μοιρολατρία, γι' αυτό σ' αυτό το μικρό αφιέρωμα θα αναφερθώ στα σημαντικότερα πρόσωπα που τον ενέπνευσαν, συνεργάσθηκε, αγάπησε και του σημάδευσαν το λογοτεχνικό και ιστο-

ρικό του έργου. Αυτοί, δεν ήταν άλλοι από τον ιστορικό γίγαντα Γιάννη Κορδάτο (1891-1961), τον θρυλικό ποιητή Κώστα Βάρναλη (1884-1974) και τον ηρωικό δάσκαλό του Γεώργιο Παπαδόπουλο (Άλκη Καστρίτη).

Ο τελευταίος ήταν καθηγητής του στο μάθημα των Ελληνικών στο μικτό ελληνορουμανικό γυμνάσιο στο Βουκουρέστι από το 1951 μέχρι το 1955. Ο Γεώργιος Παπαδόπουλος ήταν συγγραφέας και ποιητής. Έγραφε με το ψευδώνυμο Άλκης Καστρίτης. Από τα θρανία του πέρασαν πολλά προσφυγόπουλα και κατάφερε να τους προφέρει απλόχερα το φως της γνώσης, να κατασταλάξει στη ψυχή τους την αγάπη για την ελληνική γλώσσα και την Πατρίδα. Ήταν ο δάσκαλος που έπαιξε σημαντικό ρόλο στη ζωή του, καθώς μέσα από τη βιβλιοθήκη του διάβασε έργα ελλήνων συγγραφέων της κλασικής και σύγχρονης Ελλάδας. Το έτος 1953 δημοσίευσε, ως μαθητής, τις πρώτες εργασίες του στα περιοδικά των ελλήνων πολιτικών προσφύγων «Πιονερ», «Αειτόπουλα», «Επονίτης». Στα πρώτα πεζογραφήματα και τα ποιήματα εκδηλώνονται οι ψυχικοί πόνοι της παιδικής ηλικίας, την οποία σημάδεψε ο πόλεμος και η πείνα. Με την καθοδήγηση του καθηγητή του ιδρύθηκε στο σχολείο ένας αφιερωματικός ποιητικός κύκλος με την ονομασία «Κώστας Γιαννόπουλος» επονίτης νεαρός ποιητής που εκτελέστηκε το 1948. Στον κύκλο αυτό ο Γιώργος Βελλάς είχε σπουδαία συμμετοχή και προτάθηκε για την τιμητική θέση του προέδρου.

ΕΛΛΗ ΑΛΕΞΙΟΥ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
Τ.Τ. 70 ΤΗΛ. 6428
ΑΘΗΝΑΙ

Αθήνα 4-8-1974

Χαρά μου θαιδιά,
 «Με συγκίνησα έλαβα κείς εδ-
 χές σας. Αί άρηδα, μα' άθανήσα
 αϊό άθρηκαί σιον άθερίγραφο
 φόρο δουλειάς μου,
 Χαίρομαι σοι σου μάδαίνα
 θως σπουδαίστε και θροιάθετε.
 Ο μεγάλος έμνος πατριός είναι
 θως η πατρίδα μας στερείται
 γά μαρτίρα θαιδιά της,
 Πάντα σας αγαπώ, Πάντα
 σας δουλεύω. Πάντα σας κου-
 βερταίω.
 Είχασιω γαίς, άχες
 Γεια Χαρα
 η Επη Αλεξίου

Με το βάπτισμα του στα γράμματα στη Ρουμανία, το έτος 1955 ο Γ.Ι. Βελλάς πηγαίνει στην πρώην Σοβιετική Ένωση για να συναντήσει μόνιμα τους γονείς του, επίσης πολιτικούς πρόσφυγες, ύστερα από επτά χρόνια χωρισμού. Το έτος 1957 δίνει επιτυχώς εξετάσεις και φοιτάει στο Πανεπιστήμιο του Βορονέζ. Το 1962 τελειώνοντας το πανεπιστήμιο και γνωρίζοντας πλέον τρεις γλώσσες, συμμετέχει στη δημιουργία της Ανθολογίας Ποιημάτων του κρατικού Πανεπιστημίου του Βορονέζ με τον τίτλο «Η Πανεπιστημιακή Μούσα». Την ίδια εποχή κυκλοφορεί στα ρώσικα το πρώτο ποιητικό του βιβλίο με τον τίτλο «Ελλάδα Αγάπη μου». Στο βιβλίο αυτό είναι διαχυμένη η ποίηση της Πατρίδας και το όνειρο που τρέφει στην ψυχή του ο νόστος.

Εκείνη την περίοδο ο ποιητής μας Κώ-

στας Βάρναλης διακρίνεται με το βραβείο «Λένιν για την Ειρήνη» και γίνεται το πιο δημοφιλές πρόσωπο στους Πολιτικούς Πρόσφυγες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης. Ο Γιώργος Βελλάς παίρνει το θάρρος και του γράφει, στέλνοντας ορισμένα ποιήματά του. Ο αξιοσέβαστος παππούς ανταποκρίνεται και έτσι δια μέσω της αλληλογραφίας αρχίζει η εξ αποστάσεως γνωριμία τους. Στο πρώτο γράμμα του ο Κώστας Βάρναλης απαντάει στοργικά, όπως παρακάτω:

“Αθήνα, 14-08-1964

Αγαπητό μου παιδί.

Σε φιλώ σαν παιδί μου για όλα τα καλά που μου γράφεις και για όλα τα πολλά που μου εύχεσαι. Τα χρόνια είναι πάρα πολλά, για περισσότερα δεν εγγυώμαι...

Το γράμμα σου είναι ευγενικό και καλογραμμένο και σε συγχαίρω για την προκοπή σου στα ελληνικά, που τά μαθες στα ξένα σχολειά. Κάνε μου τη χάρη να μου ξαναγράψεις και να μου πεις ποια βιβλία μου σου χρειάζονται. Αυτές τις μέρες θα σου στείλω τα «Ποιητικά» μου που εκδοθήκανε για Τρίτη φορά.

Με την αγάπη μου και τα φιλιά μου Κώστας Βάρναλης.”

Η αλληλογραφία τους συνεχίσθηκε

*Σε' μισώ' μου φίλο και μεγάλο δημοκράτη
Γ. Βελλά
Με αγάπη και λαοφιλία
Κώστας Βάρναλης
26-8-64*

και ο Κώστας Βάρναλης παρότρυνε το Γιώργο να ασχοληθεί με το γίγαντα της

νεοελληνικής ιστοριογραφίας τον Γιάννη Κορδάτο, στέλνοντας για το σκοπό αυτό βιβλία και όλα τα άρθρα του Δ. Μ. Φέξη: «Ο ιστορικός Γιάννης Κορδάτος και το έργο του», που είχαν δημοσιευθεί τότε στον «Οικονομικό Ταχυδρόμο». Ο Γ.Ι. Βελλάς με την καθοδήγηση του Παππού καταπιάνεται με την διδακτορική του διατριβή την οποία και ολοκλήρωσε το έτος 1974, με θέμα : «Γιάννης Κορδάτος – ιστορικός του αρχαίου Κόσμου», εκπληρώνοντας στο έπακρον την επιθυμία του. Ωστόσο, ο Κώστας Βάρναλης ήταν υπέργηρος και δεν πρόλαβε να πάρει την μελέτη αυτή ποτέ. Ο Γ.Ι. Βελλάς έλαβε το τελευταίο γράμμα του στις 31 Δεκεμβρίου του 1971:

“Μικρέ και καλέ μου φίλε,

Σ' ευχαριστώ που με θυμάσαι κάθε χρόνο. Γράφεις όμορφα γράμματα (χωρίς πολλά λάθη) και σε νιώθω για έναν αληθινό άνθρωπο. Σου εύχομαι κάθε προκοπή και σένα και την οικογένεια σου. Εγώ παραγέρασα.

Με τα φιλιά μου Κώστας Βάρναλης.”

Αυτό το γράμμα, για τον Γ.Ι. Βελλά ήταν το σημαντικότερο κειμήλιο. Το κρατούσε καλοδιατηρημένο στο πορτοφόλι του σαν φυλαχτό. Στις αρχές του περασμένου Καλοκαιριού που τον συνάντησα στο γραφείο της ΠΕΑΕΑ, στο οποίο πρόσφερε τις υπηρεσίες του ως συντάκτης του περιοδικού «Εθνική Αντίσταση», μου το έδειξε ευλαβικά, γιατί θεωρούσε ότι οι άνθρωποι πρέπει να εμπνέονται από πρότυπα συνανθρώπων τους με προοδευτική σκέψη, από μαχητές του σωστού και του δίκιου, όπως ο Κώστας Βάρναλης.

Πάνω σ' αυτές τις αρχές της προόδου

και της έρευνας έδωσε τη ζωή του και ο Γ.Ι. Βελλάς. Αυτή η μικρή αφιέρωση ας θεωρηθεί ένα ταπεινό πνευματικό μνημόσυνο, όπως αρμόζει σ' ένα αθόρυβο, σεμνό, μετριοπαθή, θετικό συμπατριώτη, ο οποίος αγάπησε, τραγούδησε με περηφάνια την Ελλάδα και αγωνίστηκε στη ζωή του για την τιμιότητα και την κοινωνική δικαιοσύνη.-

† Ευμορφία Κουτρομπίνα (1926-2014)

Στις 20 Δεκεμβρίου 2014, στο Κορωπί, στα ογδόντα οκτώ της χρόνια, έφυγε από τη ζωή, μακριά από το αγαπημένο χωριό της, τη Δροσοπηγή, αλλά με τη θαλπωρή και την αγάπη των παιδιών της, η Κουτρομπίνα Ευμορφία, το γένος Γεωργίου Σπέλλα.

Οπλισμένη με την «ιώβειο υπομονή» και την συμπάρασταση του οικογενειακού

της περιβάλλοντος κατάφερε να αντιμετωπίσει όλες τις δυσκολίες και τα προβλήματα, που ανέκυπταν όταν ο Μακαρίτης σύζυγός της Βασίλης εργαζόταν στην ξενιτιά, αλλά και όταν αργότερα την άφησε μόνη στη ζωή, αποδημώντας εις Κύριο.

Γυναίκα αθόρυβη, γλυκομίλητη, σεμνή και ευγενική κέρδισε την εμπιστοσύνη. Μακριά από την καθημερινή τριβή της καθημερινότητας και τις μικρότητες είχε σταθερό προσανατολισμό να ξεπεράσει τις αντιξοότητες της ζωής και να συμπαρασταθεί στα παιδιά της. Με σταθερή προσπάθεια κατάφερε τους στόχους της και αξιώθηκε να τα χαρεί και να καμαρώσει εγγόνια ως άξιους επιστήμονες.

Υπήρξε πρότυπο μάνας και γιαγιάς, γυναίκα μιας άλλης ποιότητας και ήθους, με διακριτή και υποδειγματική παρουσία, γι' αυτό και θα τη θυμόμαστε για πάντα. –

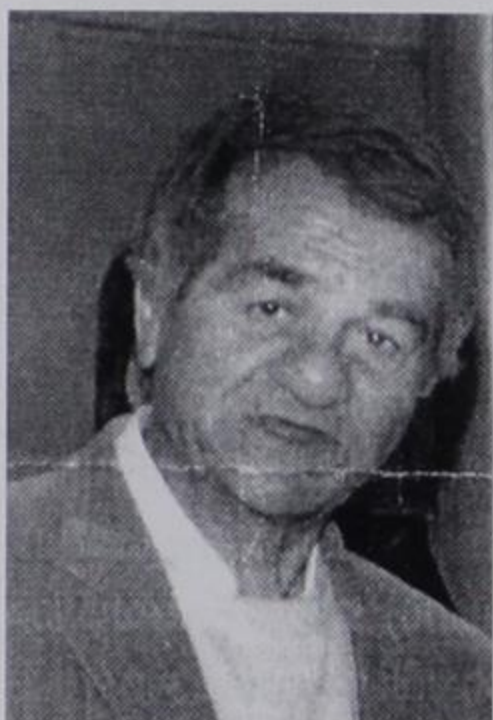
Νίκος Φασούλης

Παρακαλούμε τους συνεργάτες και φίλους του περιοδικού μας να είναι όσο πιο σύντομοι μπορούν στα κείμενα που μας σιέλνουν και να αναφέρονται κυρίως στην ιστορία, παράδοση, προβλήματα της περιοχής μας κ.ά. Έτσι, θα δημοσιεύονται περισσότερες εργασίες προς ικανοποίηση όλων.

Οι πρόγονοί μας συμβούλευαν:

«Ουκ εν το πολλώ το ευ...» και «το λακωνίζειν εστι φιλοσοφείν».

ΣΤΟΝ ΚΩΣΤΑ ΔΗΜΟΥ

Το χέρι μου τρέμει, η καρδιά μου σπαράζει, μού είναι απίστευτο.

Ό,τι αισθάνομαι με τίποτε δεν μπορώ να το αποτυπώσω. Στις 30 - 12 - 2014 πρωινές ώρες με πήρε τηλέφωνο

στο σπίτι και μου ζητούσε ν' ανταμώσουμε για να κουβεντιάσουμε τις τελευταίες πινελιές που ήθελε να συμπληρώσει σ' ένα βιβλίο, που ήταν υπό έκδοση, για τη ζωή του από τη γενέτειρά του τη Βοβούσα μέχρι τις παιδοπόλεις όπου και πέρασε τα εφηβικά του χρόνια. Δεν μπορούσα να πάω, γιατί είχα ίλιγγο. Του είπα μεθαύριο. Στην παιδόπολη του Ζηρού τον είχα στην κοινότητά μου. Παιδί ήσυχο, μελετηρό, φρόνιμο. Την ορφάνια την κρατούσε μέσα του και τη στενοχώρια την είχε βάλει στόχο να την κάνει σπουδή. Ξεχώριζε όπως κι άλλα παιδιά. Έφυγε για σπουδές στην παιδόπολη Θεσ/νίκης. Μετά χαθήκαμε. Πέρασαν χρόνια και τον συνάντησα προϊστάμενο στη Δ/νση Γεωργίας της Νομαρχίας Ιωαννίνων, όπου άφησε άριστες εντυπώσεις από τον ζήλο που είχε στην εργασία του. Χαρακτήρας ακέραιος. Άριστος οικογενειάρχης με εξαίρετη σύζυγο και δυο χαριτωμένες κόρες. Συντα-

ξιούχος πλέον, ανταμώναμε τακτικότερα στην καφετέρια του OLYMPIC και μιλούσαμε για διάφορα θέματα.

Όταν έγραφε ο κ. Καλογιάννης για την εκτροπή των νερών του Αώου, του απαντούσε πάντοτε με ευγένεια για τις λάθος απόψεις και με επιχειρήματα τον ανέκρουε. Οι της Κόνιτσης μερικές φορές σιωπούσαν, αυτός καυτηρίαζε κάθε φορά τέτοιες απόψεις με πάθος στον τοπικό τύπο. Πολλές φορές προσέφευγε και στα αρμόδια υπουργεία. Η Κόνιτσα του οφείλει ένα μεγάλο 'ευχαριστώ'. Είχε βάλει να τυπώσει όλη του τη ζωή σ' ένα βιβλίο με τα πρώτα βήματα από το χωριό του κι από τις παιδοπόλεις που πέρασε. Το είχε ολοκληρώσει. Μού το διάβαζε. Άριστο. Είχαμε φθάσει να συζητάμε πώς θα ήταν το εξώφυλλο και μάλλον είχε καταλήξει, το μισό να είχε τη φωτογραφία της Βοβούσας και το άλλο μισό της παιδόπολης Ζηρού, όπως ήταν τω καιρώ εκείνω.

Αγαπητέ Κώστα, στο τραπέζι που πηγαίνω στην καφετέρια υποχρεωτικά με τη σύζυγό μου κρατώ και μια ακόμη θέση. Αδειανή για τους άλλους, γεμάτη όμως για μένα από τη δική σου παρουσία. Δεν θα σε ξεχάσω ποτέ. Ήσουν ξεχωριστός, γεμάτος ευγενή αισθήματα και μηδέν κακία. Αυτά μένουν και η οικογένειά σου θα είναι υπερήφανη.

Πέτρος Θ. Μπούνας

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΚΛΟΓΩΝ 25-1-2015

ΣΥΡΙΖΑ:	2.246.064	—	36,34%	ΕΔΡΕΣ	149
Ν.Δ.	1718.815	—	27,81%	ΕΔΡΕΣ	76
ΧΡ. Α.	388.447	—	6,28%	ΕΔΡΕΣ	17
ΠΟΤΑΜΙ	373.868	—	6,05%	ΕΔΡΕΣ	17
Κ.Κ.Ε.	338.138	—	5,47%	ΕΔΡΕΣ	15
ΑΝ-ΕΛΛ.	293.371	—	4,75%	ΕΔΡΕΣ	13
ΠΑΣΟΚ	289.482	—	4,68%	ΕΔΡΕΣ	13

ΝΟΜΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ΣΥΡΙΖΑ:	40.363	—	39,57%
Ν. ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	28.796	—	28,23%
ΠΑΣΟΚ	5.697	—	5,58%
Κ.Κ.Ε.	5.657	—	5,55%
ΠΟΤΑΜΙ	5.606	—	5,50%
ΧΡ. ΑΥΓΗ	4.431	—	4,34%
ΑΝΕΛΛ	3.219	—	3,16%

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ Ν. ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΗΣ	}	ΣΥΡΙΖΑ
ΜΑΝΤΑΣ ΧΡΗΣΤΟΣ		
ΣΤΕΦΟΣ ΓΙΑΝΝΗΣ		
ΤΖΟΥΦΗ ΜΕΡΟΠΗ		

ΤΑΣΟΥΛΑΣ ΚΩΣΤΑΣ	}	Ν.Δ.
-----------------	---	------

Το περιοδικό μας τους εύχεται «καλή δύναμη» στη βουλευτική τους θητεία για το καλό του τόπου.

Ιδιαίτερα ευχόμαστε στη Μερόπη, σύζυγο του Κονιτσιώτη Βαγγέλη Μακάριου και στο Γιάννη Καραγιάννη, γιο του Ντίνου και της Ευτυχίας Καραγιάννη που υπηρέτησαν στην Κόνιτσα ως δάσκαλοι.

ΔΗΜΟΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Ν.Δ. ΣΥ.ΡΙ.ΖΑ ΠΑΣΟΚ ΧΡ. ΑΥΓ. ΚΚΕ ΑΝ.ΕΛΛ.ΔΗΜ.ΠΡΠΟΤΑΜΙ ΚΗ.ΔΙ.ΣΟ ΛΑ.ΟΣ

329ο	ΑΕΤΟΜΗΛΙΤΣΑΣ (303/70)	25	26	13	5	0	1	0	0	0	0
330ο	ΔΙΣΤΡΑΤΟΥ (650/265)	67	100	11	25	27	12	0	9	0	3
331ο	ΚΟΝΙΤΣΑΣ (567/364)	128	97	15	29	17	11	0	13	17	2
332ο	ΚΟΝΙΤΣΑΣ (524/316)	108	115	9	14	9	22	0	9	8	1
333ο	ΚΟΝΙΤΣΑΣ (571/333)	82	110	11	25	23	13	2	16	22	0
334ο	ΚΟΝΙΤΣΑΣ (523/281)	97	79	19	18	10	11	0	21	14	1
335ο	ΚΟΝΙΤΣΑΣ (550/327)	79	119	6	14	14	17	2	19	29	3
336ο	ΑΓΙΑΣ ΒΑΡΒΑΡΑΣ (123/22)	9	5	0	0	0	2	1	1	0	2
337ο	ΑΓΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ (353/667)	32	12	3	5	2	7	0	2	2	1
338ο	ΑΓΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ (337/58)	33	9	4	2	3	3	0	0	4	0
339ο	ΑΕΤΟΠΕΤΡΑΣ (322/126)	44	41	10	11	2	7	0	7	0	1
340ο	ΑΗΔΟΝΟΧΩΡΙΟΥ (236/88)	30	24	1	4	9	9	0	1	5	3
341ο	ΑΜΑΡΑΝΤΟΥ (300/40)	12	18	2	2	2	0	0	0	2	0
342ο	ΑΡΜΑΤΩΝ (130/35)	6	17	0	2	3	3	0	3	0	0
343ο	ΜΟΛΙΣΤΑΣ (253/89)	51	19	7	0	1	0	0	4	2	0
344ο	ΕΛΕΥΘΕΡΟΥ (236/113)	35	43	5	6	0	1	0	10	7	0
345ο	ΕΞΟΧΗΣ (151/65)	16	18	13	5	0	3	0	2	5	0
346ο	ΗΛΙΟΡΡΑΧΗΣ (216/112)	42	32	5	11	3	6	0	3	3	0
347ο	ΚΑΒΑΣΙΛΛΩΝ (113/57)	8	17	6	3	5	2	0	8	0	1
348ο	ΚΑΛΛΙΘΕΑ (282/168)	39	68	16	13	8	1	0	11	4	4
349ο	ΚΛΕΙΔΩΝΙΑΣ (297/171)	50	65	8	14	7	3	0	5	11	2
350ο	ΜΑΖΙΟΥ (341/152)	53	48	20	13	1	3	0	5	3	0
351ο	ΜΕΛΙΣΣΟΠΕΤΡΑΣ (2366/109)	33	33	5	5	0	3	0	16	9	1
352ο	ΜΟΛΥΒΔΟΣΚΕΠΑΣΤΟΥ (172/67)	34	20	0	2	0	5	0	4	1	0
353ο	ΝΙΚΑΝΟΡΑ (133/54)	38	3	1	5	1	0	0	1	0	0
354ο	ΠΑΔΩΝ (130/34)	12	12	0	0	4	2	0	3	1	0
355ο	ΠΑΛΑΙΟΣΕΜΛΙΟΥ (209/88)	37	24	1	10	5	0	0	0	5	0
356ο	ΠΗΓΗΣ (305/140)	27	56	12	10	8	3	0	4	9	1
357ο	ΠΟΥΡΝΙΑΣ (211/80)	28	29	4	1	3	2	0	4	4	1
358ο	ΠΥΡΓΟΥ (221/32)	11	6	4	2	3	0	0	5	1	0
359ο	ΑΣΗΜΟΧΩΡΙ (215/58)	19	27	4	0	3	1	0	2	2	0
360ο	ΒΟΥΡΜΠΙΑΝΗ (262/75)	34	14	1	6	5	1	1	5	4	0
361ο	ΓΟΡΓΟΠΟΤΑΜΟΣ (168/41)	14	17	3	1	0	0	1	0	1	0
362ο	ΔΡΟΣΟΠΗΓΗ (541/118)	23	49	8	2	25	1	0	4	0	1
363ο	ΚΑΣΤΑΝΙΑΝΗΣ (283/100)	22	42	3	2	16	0	0	6	2	0
364ο	ΚΕΦΑΛΟΧΩΡΙ (472/147)	29	34	9	2	57	2	0	4	8	0
365ο	ΛΑΓΚΑΔΑ (286/1166)	44	34	0	2	24	2	0	0	8	1
366ο	ΟΞΥΑ (143/34)	11	1	2	2	10	2	0	1	5	0
367ο	ΠΛΑΓΙΑ (460/77)	16	40	1	0	13	2	0	1	1	0
368ο	ΠΛΗΚΑΤΙ (295/102)	28	26	5	6	18	1	0	6	8	0
369ο	ΠΥΡΣΟΓΙΑΝΝΗ (402/147)	44	51	9	6	18	5	0	8	0	1
370ο	ΧΙΟΝΙΑΔΕΣ (121/15)	1	7	1	0	1	0	0	0	2	0
371ο	ΦΟΥΡΚΑΣ (271/60)	27	9	2	4	6	3	1	1	0	1
ΣΥΝΟΛΟ		1.578	1.616	259	289	366	172	8	224	209	31

Συνδρομές

	€	Κοντοζήσης Κων. Γιάννινα	20	Μπάρμπα Χριστίνα Κόνιτσα	15
Μπακόλας Σωτήριος U.S.A.	30	Ιατρού Ανέστης Γιάννινα	15	Κορτσινόγλου Δ. Ιωαν. Κόνιτσα	15
Μπακόλας Απόστολος U.S.A.	30	Κυριαζή Δέσποινα Γιάννινα	15	Σπανού Αποστολία Κόνιτσα	15
Μπακόλα Ελένη U.S.A.	30	Σκούφιας Δημοσθένης Γιάννινα	15	Ρεμπέλη Άννα Κόνιτσα	25
John Dimitriou Αυστραλία 50 Δολ.ή	28	Κουντούρη Κατίνα Γιάννινα	15	Βλάχος Γρηγόρης Κόνιτσα	20
Κυρίτσης Γεώργ. Αυστραλία	30	Γαζώνα-Κέφη Ερασμία Άρτα	15	Νούτσος Γιώργος Κόνιτσα	50
Μίσσιος Δημ. Γερμανία	60	Σπύρου Ελένη Ξυλόκαστρο	30	Χατζημελετίου Φρειδ. Κόνιτσα	15
Σπύρου Γιώργος Γερμανία	50	Πίσπας Θεόδ. Βέροια	30	Κυρίτσης Βαγγ. Κόνιτσα	20
Ζάνης Χρήστος Αθήνα	20	Κυρίτσης Γιάννης Ρόδος	30	Αντωνίου Βαγγ. Κόνιτσα	45
Καρράς Παναγ. Αθήνα	60	Γκράσσος Γεωργ. Βόλος	90	Ευαγγέλου Λαμπρινή Κόνιτσα	15
Σωτηρίου Λήδα Αθήνα	20	Χουλιαράς Σόλων Καλαμάτα	50	Δάψη-Κίτσιου Άννα Κόνιτσα	20
Μησιακούλη Ανθή Αθήνα	40	Τσιναρίδου Πόπη Τρίκαλα	20	Τζιάλλα Ειρήνη Κόνιτσα	20
Παπαδημούλης Δημ. Αθήνα	15	Τσινασλανίδης Αλέκος Ηγουμεν.	20	Μουρεχίδης Ιωαν. Κόνιτσα	20
Ευαγγελίδη Ουρανία Αθήνα	15	Ευαγγέλου Δημ. Κρήτη	15	Λάππα Γεωργία Κόνιτσα	30
Ευαγγελίδη Κοροβέση Β. Αθήνα	15	Καρράς Γρηγ. Πειραιάς	30	Μήτσικα Δήμητρα Κόνιτσα	15
Χούσος Σπύρος Αθήνα	20	Τζιάλλα Ευθαλία Ηγουμενίτσα	20	Ντίνος Μιχάλης Κόνιτσα	15
Καραγιάννης Σπυρ. Αθήνα	15	Μήτση Μαριάνθη Αλεξάνδρεια	20	Ιατρού Ιφιγένεια Κόνιτσα	15
Ρούσσης Μιχάλης Αθήνα	100	Γαϊτανίδου Σοφία Τρίκαλα	20	Κυρτζόγλου Θύμιος Κόνιτσα	60
Μουκοβίνας Γιώργος Αθήνα	30	Σκούφιας Γεωργ. Πρέβεζα	15	Σπανός Χ. Βασ. Κόνιτσα	15
Λέτσιος Ιωάννης Αθήνα	30	Κώτσικου Ευανθία Ελευσίνα	15	Οικονόμου Ευαγγ. Δίστρατο	20
Ταμπάκης Αλεξ. Αθήνα	40	Κορέτση Όλγα Κόνιτσα	15	Καραφλιά Γιαννούλα Κλειδωνιά	15
Τσιτσιράγκος Παύλος Αθήνα	50	Τσούκα Φρόσω Κόνιτσα	15	Κοτσάφτης Βαγγ. Μάζι	15
Παπαχρήστου Αρετή Αθήνα	20	Μπάρμπας Παν. Κόνιτσα	15	Παπαδιάς Νικ. Ελεύθερο	15
Μπακόλας Δημ. Αθήνα	15	Μαλάμης Σωτ. Κόνιτσα	15	Πίσπας Α. Δημ. Δίστρατο	20
Στέρτσου Ανθούλα Αθήνα	20	Σπέλλας Χρήστος Κόνιτσα	15	Κολόκας Δημ. Αετόπετρα	20
Λύρας Δημ. Θεσ/νίκη	20	Κυρίτσης Κων. Κόνιτσα	15	Παπασπύρου Βασ. Αετόπετρα	20
Ράπτη-Παπανώτη Ανδρ. Θεσ/νίκη	60	Γαϊτανίδης Γ. Μάκης Κόνιτσα	60	Σκορλίτα Δήμητρα Μάζι	15
Μπετζούνης Σταύρος Θεσ/νίκη	20	Αλεξάνδρου Γιάννης Κόνιτσα	15	Βαζούκης Αποστ. Νικάνορας	50
Βλάνος Χρήστος Θεσ/νίκη	20	Μπέτσης Νίκος Κόνιτσα	15	Καλησώρας Γιώργος Καστανέα	20
Φασούλης Θωμάς Θεσ/νίκη	25	Ζώτος Παύλος Κόνιτσα	15	Κεφάλας Νίκος Πηγή	15
Παπά Μάγδα Θεσ/νίκη	20	Σούρλα Μερόπη Κόνιτσα	15	Κεφάλας Χαρ. Πηγή	15
Μήτση Σεβαστή Θεσ/νίκη	20	Χουρσάν Αναστασία Κόνιτσα	15	Αδάμος Κώστας Λαγκάδα	15
Μήτσης Κων. Θεσ/νίκη	20	Γκέλης Βασίλης Κόνιτσα	15	Μούσιος Χαρ. Λαγκάδα	15
Γώγος Γεωργ. Θεσ/νίκη	20	Αντωνίου Νίκος Κόνιτσα	15	Μπιλιθικιώτης Κων. Λαγκάδα	15
Γώγος Κων. Θεσ/νίκη	20	Κολόκας Γιώργος Κόνιτσα	15	Ντάκουλα Θεοδώρα Θεοτόκος	15
Λώλου Ουρανία Θεσ/νίκη	30	Κορτσινόγλου Γαβριήλ Κόνιτσα	15	Λάππας Θ. Δημ. Ηλιόρραχη	20
Χαρισιάδης Γεωργ. Γιάννινα	15	Κορτσινόγλου Αποστ. Κόνιτσα	15	Καρράς Νίκος Ηλιόρραχη	30
Παπαϊωάννου Χαρ. Γιάννινα	20	Γαϊτανίδη Ελευθερία Κόνιτσα	15	Κουρτίνος Δημ. Παλαιοσέλλι	15
Γιούτσου Ουρανία Γιάννινα	20	Ευαγγελίδης Ευαγγ. Κόνιτσα	15	Γιαϊλόγλου Ιωαν. Βούρμπιανη	30
Γκρέστας Γιάννης Γιάννινα	20	Ζαχαράκη Ευανθία Κόνιτσα	15	Πρόκος Βασ. Καλλιθέα	20
Μπάρμπας Αθαν. Γιάννινα	20	Νίκου Βασ. Κόνιτσα	15	Γρέντζιος Πούλιος Παλαιοσέλλι	20
Παπαδιάς Δημ. Γιάννινα	15	Νίκου Χρήστος Κόνιτσα	15		
Φασούλη Μυρτώ Γιάννινα	25	Χούσου Άννα Κόνιτσα	20		

Γέφυρα στον Βοϊδομάτη (1/2/2015)

ΥΠΟΔ.1031 ΚΑΥ.25.90.09.0010
ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ / RETOUR

Άγνωστος	☐ Inconnu
Διεύθυνση ανεπαρκής	☐ Adresse insuffisante
Απαράδεκτο	☐ Refusé
Απεβίωσε	☐ Décédé
Συνωνυμία	☐ Synonymie
Δ/ση δυσανάγνωστη	☐ Adresse illisible
Αζήτητο	☐ Non réclamé
Έφυγε χωρίς να αφήσει διεύθυνση	☐ Parti sans laisser d' adresse

ΔΙΜΗΝΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
Κόνιτσα 441 00
Τηλ. 26550 22-464
22.212

ΠΛΗΡΩΜΕΝΟ
ΤΕΛΟΣ
Ταχ. Γραφείο
ΚΟΝΙΤΣΑΣ
Αρ. Άδειας
2573

